

Møte onsdag den 12. desember 2012 kl. 10

Sak nr. 1 [10:00:32]

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 31):

1. Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2013, kapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og enkelte kapitler under Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11) (Innst. 8 S (2012–2013), jf. Prop. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2012–2013))
2. Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2012 under Landbruks- og matdepartementet (Innst. 132 S (2012–2013), jf. Prop. 21 S (2012–2013))
3. Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2012 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. 130 S (2012–2013), jf. Prop. 26 S (2012–2013))
4. Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2012 under Fiskeri- og kystdepartementet (Innst. 131 S (2012–2013), jf. Prop. 32 S (2012–2013), kap. 5575 og II)
5. Innstilling fra næringskomiteen om SAS AB – deltakelse i trekkfasilitet (Innst. 134 S (2012–2013), jf. Prop. 38 S (2012–2013))
6. Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Bård Hoksrud og Arne Sortevik om en egen samferdselsstrategi for norsk reiseliv (Innst. 94 S (2012–2013), jf. Dokument 8:85 S (2011–2012))
7. Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES) (Innst. 106 S (2012–2013), jf. Prop. 4 S (2012–2013))
8. Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Jon Georg Dale, Jan-Henrik Fredriksen, Oskar J. Grimstad og Morten Ørsal Johansen om nedslakting av tamrein på Finnmarksvidda (Innst. 93 S (2012–2013), jf. Dokument 8:2 S (2012–2013))
9. Referat

Presidenten: Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten informere om at møtet fortsetter utover kl. 16 til dagens kart er ferdigbehandlet.

Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1–4 behandles under ett.

– Det anses vedtatt.

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2013, kapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og enkelte kapitler under Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11) (Innst. 8 S (2012–2013), jf. Prop. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2012–2013))

Sak nr. 2 [10:00:57]

Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2012 under Landbruks- og matdepartementet (Innst. 132 S (2012–2013), jf. Prop. 21 S (2012–2013))

Sak nr. 3 [10:01:10]

Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2012 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. 130 S (2012–2013), jf. Prop. 26 S (2012–2013))

Sak nr. 4 [10:01:21]

Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2012 under Fiskeri- og kystdepartementet (Innst. 131 S (2012–2013), jf. Prop. 32 S (2012–2013), kap. 5575 og II)

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 30 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 35 minutter, Fremskrittspartiet 20 minutter, Høyre 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter og Venstre 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne fra hver partigruppe og inntil fem replikker med svar etter medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Terje Aasland (A) [10:02:35] (komiteens leder): Det er en glede for meg å anbefale flertallsinnstillingene i de sakene vi nå har til behandling.

Stabilitet og forutsigbarhet er avgjørende viktig for næringslivet. Perioden 2005–2012 er den sterkeste vekstperioden i norsk næringsliv noensinne. Ja, noensinne – en har aldri tidligere opplevd en slik vekst som vi har vært vitne til de siste sju og et halvt årene. Det er ingen selvfølge. Vi foretar kontinuerlig grundige vurderinger av næringspoli-

tikken og næringspolitikkenes innretninger og imøtekommer det som vi ser av behov, gjennom de budsjettene som vi legger fram det enkelte år. Det er noe vi har gjentatt, og det er noe vi kommer til å gjenta, og det gir seg utslag i de næringsrelaterte forhold som vi nå har til behandling i de ulike proposisjoner og vedtak som er foreslått.

De fleste ordningene for norsk næringsliv fungerer godt, ja særdeles godt. Ordninger som fungerer, bør ikke endres, de bør eventuelt forsterkes og justeres noe. Men det viser seg altså med all tydelighet at de ordningene som er etablert, de etterspør næringslivet kanskje i noe sterkere grad, og derfor er det et veldig klart eksempel på at den retningen vi har i næringspolitiske sammenhenger, er riktig og den er god.

Et annet trekk i denne perioden vi nå vært igjennom, fra 2005 og fram til i dag, er at en har en regjering med en handlekraft for næringslivet som er positiv. Ikke minst gjennom de utfordringene vi har sett globalt, gjennom en finanskriser, en eurokriser, handler regjeringen slik at en underbygger det som er behovet i næringslivet.

Statsbudsjettet samlet sett har et overordnet mål: trygg økonomisk styring, og derigjennom sikre den konkurranseutsatte eksportrettede delen av norsk næringsliv, og underbygge høy sysselsetting og lav ledighet. For ikke å bli for selvgod og skryte for mye, har jeg bare lyst til å lese noen overskrifter fra Aftenposten den siste tiden. Den 2. november står det:

«Enda færre ledige i Norge.

Mens arbeidsledigheten i Europa bare stiger og nådde 11,6 prosent i september, opplever Norge igjen nedgang i allerede svært lave ledighetstall.»

Den 29. november kunne vi lese i Aftenposten:

«Norske byer kjemper om arbeidskraften.

Bergensregionen kjører nå i gang en storkampanje for å fylle 32 000 ubesatte stillinger. De satser over 10 mill. kroner for å lokke til seg nye arbeidstagere.»

Vi kan også lese at Norge trosser resten av verden. Det går veldig godt. Det er ikke bare de rød-grønne partiene som har den oppfatningen. Den oppfatningen har man også ute i media.

I det bildet har vi også lagt fram et statsbudsjett hvor 50 000 flere slipper formuesskatt. Overskriftene som jeg nå refererte, er ingen selvfølge. Det handler om politiske prioriteringer, det handler om politiske retninger, og det understreker en kraftfull satsing på norsk næringsliv.

I saldert budsjett 2005 hadde Innovasjon Norge en utlånspost på 30,5 mrd. kr. I dag, i saldert budsjett 2012, var det 43,6 mrd. kr. Den næringsrettede forskningen er fra 2005 og fram til i dag økt med godt og vel 1 mrd. kr. Vi ser garantirammene innenfor GIEK, som i 2005 var på 44 mrd. kr, er i dag på 148 mrd. kr. Det forteller om veksten i norsk næringsliv. Vi underbygger og opprettholder viktige ordninger som nettolønn for sjøfolk, slik at en bidrar til sysselsetting av norske sjøfolk, vi forsterker SIVA, vi har satsset sterkere på BIA, slik at en i 2013 kan utlyse totalt 400 mill. kr til forskningsrelaterte oppgaver ute i næringslivet.

Vi har på en rekke andre budsjettområder også tiltak som er viktige for å understøtte norsk næringsliv, ikke

minst de regionale utviklingsmidlene og Enova, hvor vi i november kunne lese at Enova gir 350 mill. kr i støtte til energigjenvinning av spillvarme ved Elkem Salten. I tillegg forenkler vi, og vi er den regjeringen som faktisk gjennomfører forenklingstiltak for næringslivet. I tillegg til det sørger vi for at kapital kommer til næringslivet. Vi har varslet inntil seks nye såkornfond. Vi måtte kapitalisere to av dem i forbindelse med det statsbudsjettet vi nå behandler. Det er særdeles godt og viktig at vi underbygger disse forholdene. Dette er politiske handlinger. Det er politiske veivalg som ligger i dette.

Siden 2005 har Norge utviklet seg i riktig retning. Det vi kan lese i budsjettinnstillingene som vi nå har til behandling, er at opposisjonen, Fremskrittspartiet og Høyre, viser til den bekymring mange i næringslivet nå viser knyttet til bl.a. den nedgangen vi nå ser i antall industriarbeidsplasser. Men leser en SSB, er det over 5 000 flere sysselsatte i industri og bergverk i tredje kvartal. Det er nå over 257 000 sysselsatte i industri og bergverk. Den bekymringen mange i næringslivet burde ha, er ikke for veksten i sysselsettingen, men for hva de partiene som uttaler denne bekymringen, faktisk mener.

Formuesskatten har vært Høyres og Fremskrittspartiets mantra i sju og et halvt år, og i tre og et halvt år har jeg hørt representanten Flåtten snakke om hva formuesskatten skal bidra til av næringsutvikling i Norge bare de får fjernet den. Men i disse dager opplever vi en særdeles diffus inngang til formuesskatten fra Høyre og Fremskrittspartiet. Hva er det som er igjen av det mantra de har hatt nå i tre og et halvt år? Jo, det er en høyst usikker inngang til formuesskatten, som har vært det virkemidlet som virkelig skulle gi forløsninger for norsk næringsliv. Det var ikke bare norsk næringsliv, men hele landbruket skulle også nyte godt av den formuesskatteletten som Høyre skulle gjøre. Hva er det vi opplever nå? Er formuesskattedebatten og formuesskattefjerningen avblåst, eller er den utsatt. Den er i hvert fall nå så diffus at selv næringslivet ikke en gang vet hva Høyre mener om det.

Så er det forundringsverdig at et parti som velger å framstå som ansvarlig rent økonomisk, som Høyre gjør, faktisk vedkjenner seg mye av det som Fremskrittspartiet gjør i sitt budsjett, hvor de kutter administrativt flatt på alle administrative poster. Jeg har ikke summert alle tallene helt nøyaktig, men det utgjør godt over 300 mill. kr. For å ta et eksempel: For Fiskeridirektoratet foreslår de kutt på 39 mill. kr. Da er det 50–60 stillinger som skal fjernes fra 1. januar 2013, hvis det er Fremskrittspartiets forslag som blir vedtatt. Jeg mener bestemt at det på ingen måte er ansvarlig budsjettføring. Det er ikke ansvarlig politikk, og det er ikke en ansvarlig holdning overfor norsk næringsliv, for det er faktisk sånn at de menneskene som er der, gjør en oppgave – ikke minst for norsk næringsliv.

Det er egentlig å betrakte som lekepenger. Egentlig er det en falsk budsjettering når de ikke kan vise til mer reelle forhold enn de faktisk gjør. Da burde de heller sagt at det er 50–60 stillinger som skal ut av Fiskeridirektoratet, enn å lekebudsjettere med falske penger, som de faktisk gjør. Og Høyre legitimerer det ved å erkjenne at de langt på vei

støtter den økonomiske politikken som Fremskrittspartiet legger opp til.

Jeg har lyst til å avslutte med å si at Norge går godt. 340 000 flere arbeidsplasser er skapt i Norge. Den desidert største andelen av dette er i privat sektor. Det er den beste indikatoren vi har på vekstkraften i norsk økonomi og næringsliv. Tall fra SSB viser nå at antall sysselsatte fra juni til september økte med 17 000 mens befolkningsveksten var 12 000 – altså nok en forsterkning av sysselsettingsgraden. Perioden 2005–2012 er den sterkeste vekstperioden, som jeg sa, i norsk næringsliv noensinne. Dette til tross for finanskrisen og eurokrisen.

Det er ingen tvil om at de faktiske tallene viser at Norge er mulighetenes arena for norsk næringsliv. Vi tror trygge mennesker skaper mer. Det er menneskene som etablerer bedriftene, og det er menneskene som får bedriftene til å være lønnsomme. Da må vi satse på menneskene. Det gjør denne regjeringen.

Vi tror også at små forskjeller og en flat lederstruktur er gunstig for produktiviteten. Det gjør at mennesker tar mer ansvar, føler identitet og medeierskap til sine bedrifter og er en viktig årsak til vår produktivitet, som fremdeles er godt over 50 pst. av gjennomsnittet i EU.

Stabilitet, forutsigbarhet og trygg økonomisk styring er det aller viktigste grunnlaget for næringsutvikling.

Så langt, og spesielt denne morgenen, vitner opposisjonen om at den er veldig utydelig, veldig diffus og ikke aner hva den vil med norsk næringsliv eller norsk næringspolitikk.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:12:55]: Komiteens leder sa i sitt innlegg og viste at man skulle kapitalisere opp de to nye, landsdekkende såkornfondene i dette budsjettet. Såkornfondene ble opprettet i revidert nasjonalbudsjett for inneværende år.

Dessverre er disse ennå ikke kommet på plass, enda vi vet hvilken kapitaltørke som er der ute, nettopp for en del bedrifter som har problemer med å få tak i denne såkornkapitalen. Vi vet at de fondene som allerede har vært etablert, ikke åpner opp for nye fordi de er tomme for penger.

Da er spørsmålet mitt til komiteens leder: Hva skal man nå foreta seg for å få på plass den private kapitalen i dette fondet? Som vi hørte for noen få dager siden, viste statsråden nettopp til problemene med å få på plass disse fondene. Vil man iverksette andre skattemessige tiltak etc. for å få på plass den private kapitalen, slik at kapitalen blir gjort tilgjengelig?

Terje Aasland (A) [10:13:57]: Aller først: Vi er også utålmodige etter å få på plass fondene. Men vi må følge de spilleregler og regler som gjelder. Sånn sett er det nå viktig å få notifisert de ordningene som kommer, av ESA, sånn at de blir godkjent.

Dernest er jeg helt enig i at man ved å legge til rette med offentlige midler, som denne regjeringen gjør gjennom inntil seks såkornfond, hvorav to nå blir etablert, stimulerer den private kapitalen til å delta i dette. Jeg er helt

overbevist om at når man nå får gått igjennom hvordan ordningen vil fungere – får fasilitert hvordan de fondene vil fungere – så kommer også den private kapitalen på plass. Det er i hvert fall veldig tydelig at områder som kanskje har vært veldig særpreget i mangel på kapital, nå klarer å reise kapital opp mot de fondene ved å konkurrere på eierskap i noen av såkornfondene. Det synes jeg er særdeles bra. Jeg har tro på at vi skal kunne klare å få etablert de fondene også med den private andelen som ligger der nå.

Svein Flåtten (H) [10:15:15]: Den store bekymringen i norsk næringsliv er neppe hva Høyre mener om formuesskatten. Jeg tror norsk næringsliv vet utmerket godt at vi kommer til å redusere den og på sikt fjerne den, men ikke fra opposisjon her i Stortinget. Vi må i andre posisjoner.

Det komitelederen hopper elegant over, er det som norsk næringsliv er mest opptatt av i øyeblikket. Det er tosporsøkonomien og mangelen på investeringer i Fastlands-Norge. Det er oppsiktsvekkende at det rød-grønne flertallet greier å skrive så vidt lange, gode merknader der man skryter av seg selv, holde så lange innlegg der man skryter av seg selv – i salen her – uten å nevne den utfordringen.

Hva er tiltakene som komitelederen vil sette inn for å bedre den situasjonen som norsk fastlandsindustri er i, og som alle er klar over, og for å bedre konkurranseskraften i årene som kommer?

Terje Aasland (A) [10:16:18]: Det viktigste for fastlandsindustrien er at vi holder orden i norsk økonomi, at det er stabilitet og forutsigbarhet bak de statsbudsjettene vi legger fram de enkelte år, og at de tar hensyn til at vi er i en sterk konkurransesituasjon hvor det globale bildet endres nesten daglig, og hvor konkurransesituasjonen sånn sett utfordres.

Det å holde orden på økonomien og sørge for at den ikke har en rente- og kronekurs som utvikler seg gjennom politiske vedtak, er det aller, aller viktigste.

Det er ingen tvil om at den utviklingen vi har sett nå i tilknytning til olje og gass, hvor de kanskje drar av gårde med den største tiltrekningskraften på kommende arbeidskraft osv., gir grunn til ettertanke og refleksjoner. Det viktigste vi kan gjøre i en sånn sammenheng, er at vi gjennom lønnsoppgjørene de enkelte år bidrar til at partene opptrer ansvarlig, sånn at vi har kontroll på lønnsutviklingen over tid. Men, som sagt, det viktigste er å holde orden i norsk økonomi og sørge for at man ikke, gjennom politiske vedtak, får rente- og kronekurs ut av kontroll.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:17:34]: Opposisjonen står ofte alene om forslag, og denne gangen er det forslaget om en industrimelding. Sist dette var behandlet, som er under en uke siden, trakk representanten Aasland følgende konklusjon:

«hovedkonklusjonen vår i denne saken, som er at – skal vi si – avklaringene rundt en industrimelding eller en melding hvor en omtaler næringslivet, inkludert industrien, blir fortløpende vurdert».

Det gjorde verken meg eller andre noe særlig klokere, og spørsmålet mitt til representanten er: Hvor-

for har Arbeiderpartiet så stor skepsis til en industrimelding?

Terje Aasland (A) [10:18:17]: Det vi er mest opptatt av overfor norsk industri og norsk næringsliv, er å iverksette de riktige tiltakene til rett tid. Det har denne regjeringen vist fra 2005 og fram til nå. Det å sette i gang massive utredninger og gjennom det kanskje også sørge for til dels unødvendig offentlig byråkrati, er kanskje ikke klokt.

Når det gjelder industrimelding konkret: Hadde man skrudd klokken fire år tilbake i tid, hadde det vært en relevant diskusjon å ta. Men i løpet av de siste fire årene har vi styrket Enova rettet mot industrien, vi er i ferd med å få på plass en CO₂-kompensasjonsordning for industrien, vi har fått på plass en garantiordning for kraftavtaler til industrien, og vi har fått på plass en miljøteknologiordning inn under industrien. Jeg kunne nevnt flere tiltak, men det er gjort en rekke ting som understøtter industriens framtid i Norge, uten at det har vært levert en industrimelding. Sånn sett ser jeg ikke helt nå hva som skulle vært nevnt i den industrimeldingen, for de fleste områdene har regjeringen allerede vært innom og gjort noe med.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:19:58]: I likhet med komiteens leder Terje Aasland har jeg også tenkt å bruke mesteparten av innlegget mitt til å snakke om Fremskrittspartiets budsjett. Men nå skal vi få den korrekte versjonen av det budsjettet og ikke den omskrivingen som komitelederen forsøkte seg på i sitt innlegg.

Aldri før har noen regjering hatt mer penger til disposisjon. Aldri før har vi hatt større handlingsrom i norsk økonomi. Vi i Fremskrittspartiet har laget vårt alternative budsjett. Dette budsjettet valgte vi å sende over til Statistisk sentralbyrå fordi vi ville ha vurdert hvordan dette budsjettet ville slå ut på de parameterne som komiteens leder selv var inne på i sitt innlegg. Tilbakemeldingen fra Statistisk sentralbyrå var: ingen endring i kronekurs, nedgang i arbeidsledighet og økt økonomisk vekst – akkurat det man faktisk har behov for i tiden som kommer.

Jeg vil innledningsvis slå fast at svært mye går godt i norsk næringsliv. Det gjøres veldig mye bra på mange plan. Når vi ser på det som skjer i verden rundt oss, er Norge faktisk en liten oase i et meget goldt landskap. Heldigvis ser en tegn til forbedringer også i verdensøkonomien. Men det som på mange måter startet som en finanspolitisk krise knyttet til bankenes utlånspraksis og manglende sikkerhet, har nå utviklet seg til å bli en meget krevende situasjon i mange land, med ekstremt høy statsgjeld og høy arbeidsledighet. Det er særlig grunn til bekymring når man ser på den høye ungdomsledigheten.

I Norge har vi helt andre utfordringer. Norge har ikke statsgjeld. Vi låner faktisk ut penger til disse statene. Vi har lav ledighet, og vi trenger arbeidskraft utenfra for å få løst en del av de oppgavene vi har innenfor flere områder. Det som på mange måter er den store utfordringen her i Norge, er at vi har fått en todelt økonomi hva angår næringslivet. Bedriftene i olje- og gasssektoren har en høy inntjening

fordi den sektoren går svært godt, og har høy inntjening grunnet høye priser og høy utvinningstakt over hele verden. Mens tradisjonell fastlandsindustri, og særlig fiskeindustrien, sliter med lav lønnsomhet og stadig høyere kostnader nettopp som følge av denne todelte økonomien som vi har.

Vi er et relativt lite land. Derfor er vi også svært sårbare for den konkurransekraften som fastlandsindustrien har. Ikke minst er vi svært avhengig av å kunne selge våre varer og tjenester i et internasjonalt marked. Norges absolutt største marked i så henseende er EU-markedet, der vi eksporterer nærmere 80 pst. av våre varer. Det er selvfølgelig bekymringsfullt at det markedet sliter. Men Norge er i stor grad medlem også i det markedet, gjennom EØS-avtalen, som gir oss tilgang til det indre marked, riktignok med unntak av landbruk og fisk. På disse to områdene har vi imidlertid bilaterale avtaler med kvoter og lignende.

Det bringer oss inn på det forslaget regjeringen har fremmet knyttet til importvernet for diverse ostesorter og kjøtt. Reaksjonene på dette har ikke latt vente på seg fra EU-hold. Det har blitt framholdt fra svært sentrale personer i EU-systemet at det vil kunne forventes motreaksjoner på dette feltet dersom man velger å opprettholde dette forslaget, noe regjeringen absolutt har sagt den vil. Det vil være problematisk.

En samlet fiskerinæring, som allerede sliter med lønnsomheten, har uttrykt stor misnøye med styrkingen av dette importvernet all den tid denne regjeringen også er avhengig av gode kvotebetingelser for fiskeslag med tanke på eksport til EU. Dersom EU velger å svare på den norske proteksjonistiske politikken på landbruksfeltet som vi nå ser en enda større styrking av, vil dette kunne medføre problemer for norsk fiskeeksport i et lengre perspektiv.

Dette bringer meg over på et annet felt, og det dreier seg selvfølgelig om SkatteFUNN-ordningen. Det er beklageligvis slik at denne regjeringen har valgt å ikke styrke SkatteFUNN. SkatteFUNN er en meget god ordning for å få på plass bedre og større innovasjon til glede for norsk næringsliv for å kunne gjøre oss mer konkurransedyktig. Norge vil aldri kunne konkurrere i et internasjonalt marked på grunn av arbeidskostnadene. Da må vi være mer innovative – vi må være blant dem som går fremst på teknologisiden for nettopp å kunne opprettholde vår konkurransekraft når det gjelder eksportrettet næringsliv. Her burde regjeringen gjort en helt annen innsats enn den som foreligger. Fremskrittspartiet foreslår i sitt budsjett å fjerne taket knyttet til SkatteFUNN, og i tillegg foreslår vi å øke den timeprisen som også ligger der.

Det kan også, dersom vi leser NHOs økonomibarometer nr. 4 fra i år som kom i disse dager, se ut som at det er en tilnærmet investeringstørke i fastlandsøkonomien. Dette henger nok også nøye sammen med at bankene er restriktive med utlån til næringslivet. Det er på denne bakgrunnen jeg påpeker viktigheten av nettopp å få på plass disse såkornfondene, som jeg tok opp i min replikkordveksling med komiteens leder. Det haster med å få på plass disse ordningene. Det regjeringen har foreslått, er å få på plass to av de seks, som man tidligere har markedsført at man ville få på plass. Jeg håper at dette arbeidet intensiveres.

Jeg håper også at man ser på andre skattepolitiske virkemidler for å få på plass mer privat kapital i disse fondene, og her er selvfølgelig skattemessig avskrivning viktig.

Så vil jeg gå over på det som enkelte kaller nettolønnsordning for sjøfolk, men som i realiteten er en refusjonsordning. Nåværende ordning ble innført den 1. juli 2008. Da innførte man en refusjonsordning i Norge der man skulle dekke kostnadene knyttet til arbeidskraften, men begrenset oppad til et tak på 198 000 kr. Dette taket har stått stille siden den gang. Det har ikke vært justert. Det vil si at ordningen blir dårligere for hvert eneste år som går. Vi ser også at antallet sjøfolk som kommer innenfor ordningen, går ned. Derfor ligger beløpet på 1,6 mrd. kr. Dette må vi gjøre noe med. Fremskrittspartiet mener at dersom vi skal være konkurransedyktige i tiden framover med tanke på skipsfarten, må vi sørge for å få på plass en lovfestet nettolønnsordning som gjør oss konkurransedyktig i årevis framover, samt be regjeringen legge fram forslag om dette for Stortinget. Inntil vi får denne på plass, må vi i hvert fall sørge for å justere taket etter den lønns- og prisutviklingen som vi har hatt siden ordningen ble innført den 1. juli 2008.

Fremskrittspartiet har i sitt alternative budsjett lagt inn en økning av denne summen og en justering av dette taket. La oss slutte å snakke om at Norge har en nettolønnsordning. Det er ikke tilfellet – vi har en refusjonsordning, i og med at taket på 198 000 kr ligger der.

Som jeg sa innledningsvis: Svært mye går godt i norsk økonomi. Vi har en regjering som har store muligheter fordi det aldri har vært mer penger tilgjengelig. Det denne sal stiller seg spørsmål ved, er den pengebruken man har – og det er jo derfor man har alternative budsjetter: Bruker vi pengene riktig, får vi mest mulig igjen for de pengene som stilles til rådighet for samfunnet, den sittende regjering og Stortinget?

Fremskrittspartiet har levert et budsjett. Det har, som jeg har sagt, blitt regnet på av SSB, som har kommet fram til den konklusjon at Fremskrittspartiets budsjett medfører lavere kronekurs, høyere sysselsetting og økt økonomisk vekst.

Avslutningsvis kan det lønne seg å ta opp de forslagene som vi enten står alene om, eller har sammen med andre. Det er herved gjort.

Presidenten: Representanten Harald T. Nesvik har tatt opp de forslagene han selv omtalte.

Det blir replikkordskifte.

Ingrid Heggø (A) [10:30:28]: Bystyret i Ålesund, der representanten Nesvik er medlem, gjorde eit vedtak der dei auka – eg gjentek auka – eieendomsskatten med 10 pst. under årets budsjetthandsaming. Eg trudde Framstegspartiet var imot eieendomsskatt, men det viser vel at teori og praksis kan vera to forskjellige ting.

Eg vil gjerne sitere det som står i Dagens Næringsliv i dag:

«Fremskrittspartiets skattepolitikk skilr denne høsten rundt som en påseilet julebordgjest med finsko på hålka. Partiet har hverken forfeste eller retning.»

Kan representanten Nesvik forstå at veljarane er usikre

på kvar Framstegspartiet ligg i skattepolitikken, og kva dei egentleg meiner når det gjeld eieendomsskatt og formuesskatt, og kan han koma med ei oppklaring for oss?

Harald T. Nesvik (FrP) [10:31:25]: Ja, det skal jeg meget gjerne gjøre.

I Ålesund fremmet Fremskrittspartiet et alternativt budsjett. Det valgte Ålesund bystyre å stemme ned. I det budsjettet var det ingen eiendomsskatt, ergo en reell nedgang i budsjettet på eiendomsskatten. Det er kommuneloven som sier at når det kommer til endelig votering, må kommunen ha et budsjett. Det sto igjen to alternativer, og kommuneloven gjorde da at en måtte stemme for ett av dem – begge to inneholdt eiendomsskatt. Det er resultatet av det som skjedd der. Sånn er det.

Når det gjelder det som har med formuesskatten å gjøre, har Fremskrittspartiets alternativ vist retningen i skattepolitikken. Vi har økt bunnfradraget i formuesskatten. Vi har tatt en rekke grep som får positive virkninger for folk flest, så ja, når det gjelder skattepolitikken til Fremskrittspartiet, er den slik den har vært i hele perioden. Fremskrittspartiet har, som Arbeiderpartiet, et programarbeid som pågår. Så får man se hva som blir det endelige resultatet når vi kommer til landsmøtet i mai.

Alf Egil Holmelid (SV) [10:32:40]: I tallause næringsdebattar her i salen har Framstegspartiet gått til angrep på formuesskatten. Men om ein ser på deira alternative budsjett, og det budsjettet som blei behandla i går, er det marginale endringar Framstegspartiet gjer i formuesskatten, sjølv når dei sit i opposisjon.

Då er mitt spørsmål: Er det mangel på handlekraft i Framstegspartiet som gjer at dei ikkje får gjennomslag for sitt alternative budsjett for det dei har lovt i fire år – sjølv når dei er i opposisjon – eller er det rett og slett for å vise veljarane kvar dei må kutte for å få redusert formuesskatten?

Harald T. Nesvik (FrP) [10:33:21]: Dette er en historisk dag. Jeg kommer til å notere i min bok den dagen SVs Holmelid kritiserte Fremskrittspartiet fordi vi ikke har store nok skattelettelser. Det er en merkedag, og den skal vi ta med oss.

Hvis vi ser på det skatte- og avgiftsopplegget som Fremskrittspartiet har lagt til grunn, er det betydelige lettelser. Det er lettelse i formuesskatten, det er lettelse i bunnfradrag, det er lettelser på en hel rekke områder. Vi har forbedringer av skatteFUNN-ordningen. Jeg tror nok at norsk næringsliv i betydelig grad ville fått mer nytte av Fremskrittspartiets budsjett enn SVs budsjett.

Irene Lange Nordahl (Sp) [10:34:17]: Etter at Fremskrittspartiet presenterte sitt alternative budsjett er forskjellene mellom rød-grønn politikk og Fremskrittspartiet svært tydelige. Der de rød-grønne vil sikre styrket importvern, som gir bøndene forbedret inntektsmuligheter, vil Fremskrittspartiet redusere skjermingsstøtten. Der regjeringen vil fortsette å øke overføringene til landbruket, vil Fremskrittspartiet redusere budsjettstøtten kraftig.

Aller mest vil Fremskrittspartiet redusere de tilskuddene som rammer bondens lommebok direkte, som pristilskudd. Fremskrittspartiet uttaler klart at landbrukspolitikken ikke lenger skal være et ledd i distriktspolitikken. Det vil slå hardt ut for landbruket i Distrikt-Norge, som er blant dem som er mest avhengig av virkemidlene som finnes i den rød-grønne landbrukspolitikken.

Mitt spørsmål til Fremskrittspartiet er derfor: Hvordan vil Fremskrittspartiet forklare for den norske distriktbonden at han ikke lenger er ønsket?

Harald T. Nesvik (FrP) [10:35:12]: Det er åpenbart at Senterpartiet i landbrukspolitikken har gått seg vill i skogen. For det man fra regjeringens side rett og slett har gjort, er bare å forsterke ytterligere de virkemidlene som faktisk ikke fungerer innenfor landbruket. Hver eneste dag legges det ned gårdsbruk i Norge, og det mens Senterpartiet sitter med landbruksministeren. Hver eneste dag slukkes lysene der ute i en rekke hjem som driver med landbruk, fordi rammevilkårene fra denne regjeringen ikke er tilstrekkelig for landbruket. Så jeg tror at representanten Lange Nordahl også skal gå i seg selv og i regjeringens politikk.

Fremskrittspartiet har åpenbart en annen tilnærming til landbrukspolitikken. Det skulle blitt bare mangle! Fremskrittspartiet tenker på alle forbrukerne i Norge. Vi vil sørge for at norske forbrukere skal få tilbud om og et godt utvalg av varer – ikke bare norske varer, men også utenlandske varer – så de selv kan få velge. Senterpartiet vil velge for dem. Fremskrittspartiet ønsker også at andre næringer skal ha mulighet, som f.eks. fiskeeksporten. Det er åpenbart ikke et tema for Senterpartiet. Det beklager jeg.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Svein Flåtten (H) [10:36:38]: Den store utfordringen for næringspolitikken både i budsjettet for det året som kommer, og ikke minst i årene som kommer, er å opprettholde og gjenvinne vår konkurransekraft der den er tapt. Det er vårt høye kostnadsnivå som har bidratt til at vi har tapt mye konkurransekraft i forhold til handelspartnerne, i tillegg til en stadig sterkere kronekurs som svekker særlig eksportbedriftene i den landbaserte industrien. Det er oljerelaterte næringer på den ene siden, stimulert av høye råvarepriser, og andre næringer på den andre siden, som møter høyt kostnadsnivå og hard konkurranse om kapital og ikke minst dyr arbeidskraft, og en fastlandsindustri som ikke tåler endringer på samme måte.

Vi må gjenvinne konkurransekraften, og det kan skje ved kompenserte tiltak på kort sikt og ikke minst på lengre sikt. Det er det næringspolitikken, ikke bare for neste år, men i årene fremover, må dreie seg om.

Vi har sett oversikter fra OECD, og vi har sett økonomibarometre fra NHO som peker på fallet i industriinvesteringer i norsk næringsliv. Dette må vi ta alvorlig når vi vet at vi kjemper i motvind mot konkurrenter, som etter hvert vil være i stand til å redusere sitt kostnadsnivå. Vi scorer høyt på mange internasjonale målinger, men vi kan ikke bruke det som en sovepute.

Som komiteens leder har sagt tidligere i dag, arbeider

regjeringen på mange felt og har gjort mye bra, men det fremtiden dreier seg om, er hva man har tenkt å gjøre. Vi prøver å adressere noe av dette i vårt alternative budsjett. Utdannings- og forskningspolitikk kommer i andre budsjetter, men det ligger helt sentralt for den fremtidige konkurransekraften. Vi har funnet plass til ytterligere et såkornfond, gjerne oppsplittet for at det skal være lettere å skaffe privat kapital. Det kan jeg trygt karakterisere som mer enn et særdeles godt forslag, siden komiteens leder mente at hans forslag om det samme var særdeles godt. Da må vårt være enda bedre!

Vi styrker den landsdekkende innovasjonslånepolitikken i Innovasjon Norge. Vi bevilger økning i de landsdekkende etablerertilskuddsordningene. Dette er viktige ordninger for å få frem nyskaping. Jeg har også lyst til å understreke vår igangsetting av en innovasjonsbørs, som nettopp skaper muligheter for privat kapital når bedrifter er i den fasen hvor de ikke lenger kan skaffe dette. BIA-ordningen ønsker vi å bruke mer penger på enn regjeringen. Der er det gryteferdige prosjekter for hundrevis av millioner som man bør utnytte. SkatteFUNN-ordningen har vi debattert ofte. Man bør øke rammene, ikke minst for egeninnsatsen i bedriftene på forskningssiden. Vi har også gode tiltak for å styrke NCE-programmet, og også en igangsetting av Global Center of Expertise.

Så har jeg lyst til å peke på medeierskap i fremtidens bedrifter. Der har vi en ikke stor bevilgning i vårt budsjett, men et viktig signal om at medeierskap i fremtidens bedrifter kommer til å være mye viktigere enn det noen gang har vært. Det er hodene og ikke hendene som kommer til å være det viktige, og for å sikre både nasjonal tilhørighet og kompetanse i landet vil det være veldig viktig å legge om skatteordningene, slik at det stimulerer til økt medeierskap. Reglene vi har, er fra anno dazumal. Dette bør det gjøres noe med, antakelig også mer enn det vi har funnet plass til i vårt budsjett. Men først og fremst er det tosporsøkonomien som er viktig. Selv om mye går bra, må vi ha hovedfokus på den fremtidige konkurransekraften.

Jeg har også forstått at strategien fra opposisjonspartiene i dag er at man er misfornøyd med klarheten i dette med formuesskatt, og komiteens leder avla Høyre en meget kraftig visitt på dette området. La meg si det slik: Vårt program står fast. Vi ønsker både å redusere og på sikt fjerne formuesskatten, men i motsetning til Arbeiderpartiet, som er opptatt av de 50–100–150 rikeste menneskene i dette landet, er vi opptatt av noen hundre tusen småbedriftseiere, som sliter hver dag for å få bedriften til å lønne seg, og som formuesskatten betyr veldig mye for med tanke på de fremtidige investeringene som kan gjøres i bedriften for å styrke konkurransekraften til den ene bedriften som kanskje ofte befinner seg i nettopp det Fastlands-Norge som jeg snakket om innledningsvis.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Terje Aasland (A) [10:42:11]: Aller først en liten oppklaring omkring formuesskatten. Arbeiderpartiet er opptatt av de mest velstående menneskene her i landet i tilknytning til formuesskatten for å opprettholde en legitimitet i

det norske skattesystemet, nettopp for at også de skal være med og bidra til fellesskapet. Nå har jeg registrert at også Høyres leder egentlig mener det samme. De vil ikke fjerne formuesskatten før de er med og betaler.

Det å fjerne formuesskatten har vært Høyres viktigste og tydeligste signal til næringslivet. Det har sågar av representanten Flåtten – hvis ikke jeg har forstått ham feil – i en rekke debatter vært sagt at formuesskatten skal fjernes så fort Høyre kommer i regjeringsposisjon. Derfor et betimelig spørsmål – med tanke på de siste dagers uttalelser fra både Høyres leder og Høyres finanspolitiske talsperson: Skjønner representanten Flåtten at det har skapt et usikkert bilde der ute om hva Høyre faktisk mener? Kan eventuelt representanten Flåtten klare å oppklare hva som er Høyres inngang til formuesskatten?

Svein Flåtten (H) [10:43:17]: Jeg kan i hvert fall bidra til å oppklare representanten Aaslands forvirring om dette, for i Høyre er det faktisk ingen forvirring. Det er helt riktig som Aasland sier, at Erna Solberg har sagt det samme som Arbeiderpartiet sier, at de som har skatteevne, skal betale. Men det at formuesskatten skal fjernes over natten, er et utsagn som representanten Aasland selv har konstruert. Det vi har skrevet om i våre alternative budsjetter – det står om det i budsjettet i år, som ble behandlet i finansdebatten for ikke så lenge siden – er reduksjoner, kraftige reduksjoner, og fjerning av formuesskatten. Vi ønsker også å finne en løsning for at de som har skatteevne, kanskje med store formuer, også skal betale formuesskatt. Men vi skal være varsomme, så vi ikke går inn i rettsvister, med politiske avgjørelser og påfunn her i Stortinget som ikke holder vann når de kommer i rettsapparatet.

Presidenten: Neste replikant er Irene Lange Nordahl.

Presidenten registrerer at Terje Aasland ønsker en replikk til. Presidenten vil understreke at når et parti tilkommer to replikker, er det anledning til å be om det fra representantens plass i salen. Presidenten har bare registrert ønsket om én replikk, men det er en replikk ledig, så representanten Aasland skal få den – før representanten Irene Lange Nordahl får sin replikk.

Terje Aasland (A) [10:44:48]: Tusen takk, president.

Det kunne vært interessant å utfordre representanten Flåtten på hvordan de mest velstående eventuelt skal bidra, men jeg vil ikke utfordre på det. Vi avventer svar fra Høyres leder om akkurat det temaet – hvis de noen gang kan klare å svare på hva de faktisk mener om det.

Jeg har oppfattet representanten Flåtten mange ganger dit hen at det Høyre snakker om når det gjelder formuesskattens innslag i lettelse for næringslivet, ikke minst innenfor landbruket osv., er stimulanser – som kommer umiddelbart når Høyre kommer til makten. Da har jeg en liten refleksjon. Er det slik når Høyre nå kutter omtrent 1,5 mrd. kr i overføringene til norsk landbruk, at en kan forvente 10 pst., 20 pst. eller 50 pst. bidrag i reduksjon av formuesskatten – eller hvordan er det det egentlig forholder seg? Jeg registrerer at de i dokumentene, i innstillingen, antyder skattelettelse for norsk landbruk på

800 mill. kr ut fra disse skatteforslagene. Da må jeg spørre representanten Flåtten om disse skatteforslagene står ved lag – ut fra det som har skjedd de siste 14 dagene?

Svein Flåtten (H) [10:46:00]: Det har ikke skjedd noe de siste 14 dagene som har endret på våre synspunkter i skattepolitikken. Vi har hele tiden sagt at dette skal fjernes over tid. Det er klart at dette ikke vil få virkning fra dag én, men jeg tror representanten Aasland vet veldig godt at ethvert alternativt budsjett som legges frem i dette hus, ikke får virkning fra dag én. Det viser en retning. Selv ikke regjeringens budsjett som legges frem her, har virkning fra dag én. Først gjelder det det første året. Det gjelder også for årene som kommer. Et godt eksempel på det er såkornfondene, som man bevilger til, men som man ikke greier å komme i gang med. Så politikk er litt mer langsiktig enn det representanten Aasland sier. Og jeg skjønner ikke egentlig at han ikke kan se det for landbruket, når han ser på sin egen politikk og på gjennomføringen av den.

Irene Lange Nordahl (Sp) [10:47:21]: Høyre har lenge kritisert regjeringen for ikke å gjøre nok for landbruket. Når Høyre nå viser oss hva de selv vil gjøre for denne næringen dersom de får tilgang til regjeringskontorene, får det varselampene til å blinke i faglagene. Norges Bondelag konkluderer med at hovedeffekten av Høyres landbrukspolitikk vil være at de fleste av dagens bønder blir nødt til å legge ned driften. Samtidig sier Høyre at de har et mål om å øke norsk matproduksjon.

Mitt spørsmål til Høyre er derfor: Tror virkelig Høyre at et industrialisert landbruk på Jæren og i områdene rundt Oslofjorden og Trondheimsfjorden vil kunne dekke opp for alle de arealene i Distrikts-Norge som utvilsomt blir liggende brakk med Høyres politikk?

Sannsynligvis ville norsk bramatproduksjon gå vesentlig ned med Høyres landbrukspolitikk, så jeg vil videre spørre: Hvordan ser Høyre for seg at f.eks. næringsmiddelindustrien ute i distriktene da skal kunne overleve?

Svein Flåtten (H) [10:48:22]: Jeg er overrasket over at en beregning av Høyres landbrukspolitikk, basert på antakelser, basert på et sammensurium av 2012-budsjettet, av 2013-budsjettet og av ymse forslag for vårt kommende program, forfattet av Norges Bondelag i Schweigaardsgate, brukes som underlag for et ansvarlig parti i Stortinget i en budsjettdebatt som dette. Norges Bondelag, som har gjort dette, og som har forsynt Senterpartiet med denne – la meg kalle det – skremselspropaganda, antar en rekke tall basert på noe som ikke er tall verken i vår landbruksmelding eller i våre budsjetter. Det er et gjettningsverk, det er et politisk innspill, det er basert på å skremme de som er i næringen. Høyre er et næringslivsparti, og vi vil alltid ha en forutsigbar næringspolitikk for dem som er i næringen.

Alf Egil Holmelid (SV) [10:49:58]: Europa er framleis i økonomisk krise. Arbeidsløysa er dramatisk, og vi er i ferd med å miste ein heil ungdomsgenerasjon. Men her i landet er situasjonen ein heilt annan. Vi har låg arbeidsløysa, og det blir skapt nye arbeidsplassar kvar einaste

dag. Ein offensiv og framtidretta næringspolitikk bidreg til denne positive utviklinga her i landet.

Suksessen i norsk næringspolitikk byggjer på to viktige søyler: ei brei satsing på kompetanse som ein viktig del av den norske velferdsmodellen, og ein offensiv og framtidretta miljøpolitikk.

Eit av konkurransefortrinna i norsk næringsliv er kompetente og sjølvstendige arbeidarar på alle nivå i organisasjonen. Norske arbeidstakarar er flinke til å arbeide sjølvstendig, og dei er flinke til å ta initiativ på tvers av fagområde. Den offentlege fellesskulen er basisen for denne verdifulle kompetansen som finst i norsk arbeidsliv, og det er derfor gledeleg at resultatane i den offentlege fellesskulen har blitt betre under denne regjeringa.

Samspelet mellom kunnskapsmiljø og næringslivet er ein viktig føresetnad for eit dynamisk og innovativt næringsliv. SV er oppteken av å styrkje samarbeidet mellom næringslivet og universitets- og høgskulemiljø. Klynjesamarbeid mellom store og små bedrifter og forskingsmiljø har i mange tilfelle vist seg å vere svært fornuftig og har gode resultat.

Derfor er det gledeleg at ein samla komité ønskjer å byggje vidare på desse erfaringane og styrkje ordningane som byggjer opp under klynjesamarbeid. Målet må vere å utvikle klyngjer i det internasjonale toppsjiktet på utvalde område. Vi ser fram til godt samarbeid mellom Innovasjon Noreg, næringsliv og akademia for å vidareutvikle støtteordningane for klynjesamarbeid.

Men opposisjonen har ein underleg merknad om klynjesamarbeid. Dei meiner å vite at klynjesamarbeid er eit tiltak som ikkje er i samsvar med raud-grøn politikk. Det er vel nettopp raud-grøne politikarar som har tradisjon for å utvikle og styrkje samarbeidet i arbeidslivet. Og Framstegspartiet som skuldar dei raud-grøne for ikkje å ha hjarte for klynjesamarbeid, kuttar i dette budsjettet i Nasjonale tiltak for regional utvikling – ein budsjettpost som nettopp går til å styrkje klynjesamarbeid, altså National Centre of Expertise. Så på den eine sida kritiserer ein dei raud-grøne for ikkje å ha hjarte for klynjesamarbeid, og på andre sida kuttar Framstegspartiet midlane til klynjesamarbeidet. Det vil eg seie er konsistent politikk.

Eit anna område som er viktig for innovasjonen i næringslivet, er overgangen frå forskning og utvikling til fullskalaproduksjon. Vi har mange ordningar som bidreg til forskning og utvikling, men vi har ofte store problem når forskning og utvikling skal over i fullskalaproduksjon. Derfor er vi svært glade for at SIVA no har fått tilført 250 mill. kr i eigenkapital, slik at SIVA i større grad kan bidra til pilotisering i industrien, både på prosesspilotar og på produktpilotar.

SV har alltid hevda at god miljøpolitikk er god næringspolitikk, og det er stadig fleire som begynner å formidle den same oppfatninga. Miljøkrav kombinert med støtteordningar har bidrege til at Noreg er eit leiande teknologisk land på mange område. Det gjeld bl.a. prosessindustrien, der eg har brei erfaring. Nyleg fekk vi òg ei sterk erklæring frå oljeteknologiindustrien, der ein sentral aktør sa at utan strenge miljøkrav, hadde vi ikkje hatt den leiande teknologiske utviklinga på oljeteknologinæringa i Noreg. Det som

mange har kjempa imot undervegs, og som SV konsekvent har vært for, viser seg no å vere noko av det som faktisk har løfta fram norsk industri til det kompetansenivået vi har i dag.

No er det oppdrettsnæringa som står overfor store miljømessige utfordringar. Det er vel kanskje den næringa som har vakse raskast, og som òg har dei mest komplekse miljømessige utfordringane. Derfor er det veldig gledeleg at vi har fått på plass grøne konsesjonar, som SV oppfatar som ein klar føresetnad for at den næringa skal klare å utvikle ein teknologi som gjer ho berekraftig på sikt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Roar Bredvold (FrP) [10:54:58]: SV er et av de tre regjeringspartiene som er for økt økologisk matproduksjon, og kanskje det partiet som er ivrigst. Samtidig sier disse partiene at den norske matproduksjonen skal øke år for år framover. Når man vet at økologisk matproduksjon krever mye mer areal for å produsere samme mengde mat som vanlig produsert mat, skulle man tro dette ble et problem. Samtidig vet man at aldri før er det bygd ned så mange titusener mål som nå, samtidig som man ikke oppmuntrer til nydyrking.

Da blir mitt spørsmål: Hvordan skal SV og regjeringen klare å nå sine mål om økt norsk landbruksprodusert mat, samtidig som en større del skal være økologisk produsert?

Alf Egil Holmelid (SV) [10:55:40]: Eg er veldig glad for å få dette spørsmålet i år òg. Eg trur det er tredje året eg får spørsmålet, så derfor er eg godt førebudd på det.

Eg kjenner ein del økologiske bønder, og eg var nyleg og besøkte ein økologisk bonde i Mandal. Han bur på nokre knausar som eg trur ingen tradisjonelle bønder ville ha brukt. Det er mange av dei økologiske landbruksprosjekta og mange av dei økologiske bøndene som faktisk brukar jorde som anten er bratte eller kuperte, som gjer at andre bønder ikkje ville ha funne det økonomisk forsvarleg å jobbe der. Dessutan er det slik at dei metodane som blir utvikla i det økologiske landbruket, no i stor grad smittar over på det tradisjonelle landbruket og gjer det meir berekraftig.

Frank Bakke-Jensen (H) [10:56:39]: SV har liksom livnet til i kunnskapsdebatten i det siste. Nå har man erkjent at gode resultater i skolen er viktig. Man har til og med kommet så langt at man mener at når våre unge leverer gode resultater på matteprøven, er det et pluss for nasjonen. Men SV holder ennå på det gamle mantraet om at det er enhetsskolen og fellesskolen som virkelig gjør vei i vellinga. Når jeg ikke er politiker, er jeg næringslivsleder og ansetter veldig ofte unge folk. For meg er det viktig at man har et utdanningssystem som står for mangfold, for behovet fra næringslivet kan være veldig forskjellig når det gjelder hva slags type opplæring unge mennesker skal ha.

Med tanke på representanten Holmelids kamp for fellesskolen og enhetsskolen har jeg et spørsmål: Hvordan skal jeg som næringslivsleder kunne skille mellom to elever som begge har gode resultater, den ene kan komme fra

en privat skole og den andre fra en fellesskole? Og hva er faren hvis jeg ansetter den eleven som kommer fra den private skolen?

Alf Egil Holmelid (SV) [10:57:45]: Eg trur representanten har misforstått omgrepet «fellesskolen». Fellesskolen betyr at vi skal ha plass til alle, i motsetnad til det Høgre ofte er oppteken av, at ein berre skal ha plass til eliten. I fellesskolen er det plass til alle, men det har ingenting med at vi ikkje skal ha mangfald å gjere. Det er mykje større moglegheiter for å ha mangfald i ein fellesskule, der vi har alle til stades, der vi kan satse på ulike fagområde, og der vi kan satse på ulike fagdisiplinar, slik vi gjer i den vidaregåande skulen, i motsetnad til dei private skulene som veldig ofte er einspora og einsretta.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:58:38]: 6. mars kom en urovekkende rapport fra Riksrevisjonen. Den slo fast svart på hvitt at havbruksnæringen verken hadde vært bærekraftig eller miljøtilpasset, og at det hadde vært gjort altfor lite fra myndighetenes side for å bidra til en mer miljøtilpasset næring. Næringen sa selv i høringen 3. desember at den største utfordringen hadde vært økning i biomassen uten at det ble stilt krav til bærekraft. Dette er det de til enhver tid styrende myndigheter som skal stå for.

Mener SV at Riksrevisjonen tar feil, eller har regjeringen hatt en forvaltning av havbruksnæringen som ikke har vært bærekraftig, og som ikke har vært miljøtilpasset?

Alf Egil Holmelid (SV) [10:59:29]: SV er veldig glad for at òg Kristeleg Folkeparti engasjerer seg for berekraftige oppdrettsnæringar, og vi er – som eg sa i mitt hovudinnlegg, viss representanten hadde høyrte etter – veldig opptekne av berekraftige næringar. Vi er einige i at det er behov for å stramme inn krava til næringa. Det er nettopp derfor SV no har fått gjennomslag for at vi skal tildele grøne konsesjonar som stiller ekstra strenge krav til bærekraft, og for å utvikle ein teknologi som gjer at Kristeleg Folkeparti og SV kan bli nøgde – kanskje på litt lengre sikt – med den berekraftstrategien som er i næringa.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Irene Lange Nordahl (Sp) [11:00:46]: Senterpartiet er stolt over det budsjettet som regjeringen har lagt fram for 2013. Den rød-grønne regjeringen gjer nå flere viktige grep for å sikre økt verdiskaping og utvikling i hele landet.

Den rød-grønne regjeringen har siden 2005 ført en aktiv politikk for å sikre norsk økonomi og for å trygge norske arbeidsplasser. Siden 2005 er det skapt 300 000 nye arbeidsplasser. To tredjedeler av dem er i privat sektor. Norge har Europas laveste arbeidsledighet og er kåret til det sjetteste landet i verden å drive næringsvirksomhet i. Bare i 2012 er det blitt startet over 20 000 nye bedrifter. Veksten i eksporten er på 34 pst. Det er god grunn til å minne om dette når vi ser hvilke utfordringer Europa står overfor.

Regjeringen har derfor vært spesielt opptatt av å føre en ansvarlig økonomisk politikk – det ser vi også i budsjettet – slik at vi opprettholder konkurransevnen til vårt eksportrettede næringsliv. Norge går godt. Det er det grunn til å understreke når vi nå debatterer næringsbudsjettet.

Fra Senterpartiets side er vi fornøyd med at det rød-grønne flertallet, med Senterpartiet i spissen, har valgt å satse på samferdsel i budsjettet for 2013. Styrking av infrastrukturen er viktig for å styrke næringslivets konkurransekraft, og det er et område som næringslivet i hele landet er særdeles opptatt av.

Senterpartiet er derfor stolt over at det nå bevilges over 14 mrd. kr mer til samferdselsformål enn da den rød-grønne regjeringen overtok i 2005. Dette innebærer at veksten innenfor samferdsel under den rød-grønne regjeringen er på hele 64 pst. Til sammenligning steg bevilgningene til samferdsel kun med 6 pst. da Høyre sist satt i regjering. Et slikt taktskifte på samferdsel var helt nødvendig, og vi kommer til å fortsette denne store satsingen også etter valget neste høst.

Senterpartiet er opptatt av at vi skal ha et livskraftig landbruk over hele landet. For at vi skal oppnå dette, og for at vi skal nå målet om å øke vår matvareproduksjon med 20 pst. de neste 20 årene, kreves det politisk vilje. Da er det viktig å minne om de tre hovedbærebjelkene som er avgjørende for landbrukspolitikken: Det er jordbruksavtalen, samvirkets rolle og importvernet.

I dette budsjettet styrker den rød-grønne regjeringen den viktigste bærebjelken, nemlig tollvernet. Regjeringen så at tollvernet var så utsatt når det gjaldt biff, lam og ost, at for å sikre et landbruk og en næringsmiddelindustri i hele landet, var det helt avgjørende å gå fra kronetoll til prosenttoll nå. Gjennom dette grepet sikrer regjeringen volum i næringsmiddelindustrien, sikrer muligheten for at en kan diskutere pris når andre kostnader i samfunnet øker, og en kan i kommende jordbruksoppgjør sikre mulighet for utvikling av norsk landbruk.

Når regjeringen utnytter handlingsrommet som WTO-avtalen gir, og legger om fra kronetoll til prosenttoll, er dette fordi regjeringen vil føre en nasjonal landbrukspolitikk og ha en stor, egen matproduksjon over hele landet. Over tid har inflasjon spist opp verdien av kronetollen. Nå legger regjeringen et grunnlag for at vi over tid kan balansere forbrukerhensyn som pris og mangfold med bøndenes behov for en prisutvikling på råvarene som står i forhold til kostnadsutviklingen i Norge.

I landbrukspolitikken ser vi de politiske skillelinjene mellom de rød-grønne og høyrepartiene spesielt godt. Mens de rød-grønne partiene er opptatt av å styrke landbruket, vil Høyre reversere dette tollgrepet og fjerne budsjettmidler. Det er dette Norges Bondelag advarer sterkt imot. Bondelagsleder Nils Bjørke sier rett ut at hvis Høyre gjennomfører det de sier de vil, får vi en dramatisk endring i norsk landbrukspolitikk som vi aldri før har sett maken til. For alle som er opptatt av norsk landbruk og norsk næringsmiddelindustri, er det god grunn til å rope varsko for å hindre nettopp dette.

I statsbudsjettet for 2013 følger regjeringen opp en rekke områder som er viktige for å legge til rette for vekst

12. des. – 1) Bevilgninger på statsbudsjettet for 2013, kap. under Nærings- og handels-, Fiskeri- og kyst-, Landbruks- og mat- og enkelte kap. under Fornyings-, administrasjons- og kirkedept. (rammeomr. 9, 10 og 11) 2) Endringer i statsbudsjettet 2012 1500 under Landbruks- og matdept. 3) Endringer i statsbudsjettet 2012 under Nærings- og handelsdept. 2012 4) Endringer i statsbudsjettet 2012 under Fiskeri- og kystdept.

og utvikling i hele landet. Dette gjelder ikke minst industri, reiseliv, mineralnæring og sjømatnæringen.

Senterpartiet har et sterkt engasjement for den kraftkrevende industrien, og vi er derfor svært glad for at regjeringen i årets budsjett kunne presentere en kompensasjonsordning for CO₂. Disse bedriftene står for et stort antall arbeidsplasser og verdiskaping i distriktene, så denne ordningen representerer også en god distriktpolitikk.

Det er gledelig at regjeringen i budsjettet følger opp den nye strategien for norsk reiseliv.

Vi er tilfreds med at regjeringen satser videre på kartlegging av mineraler både i nord og sør, og vi ser fram til den nye mineralstrategien som skal legges fram over nyttår.

Vi er også positive i Senterpartiet til grønn vekst i havbruksnæringen, og viser til at det foreslås tildeling av 45 nye grønne laksekonsesjoner.

Den rød-grønne regjeringen viser evne til økonomisk satsing og samtidig en balansert utvikling.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torgeir Trældal (FrP) [11:06:07]: I år er det kun to seilskuter som har dratt ut for å drive selfangst. Vi vet at selbestanden er økende, og vi vet også at en sel spiser 15 kg fisk hver eneste dag. Dette kan bli et problem for fiskebestanden.

Den rød-grønne regjeringen har styrt nå i snart åtte år, og vi ser at antall skuter går ned, og man reduserer selfangsten. Dette er et problem. Derfor vil jeg spørre representanten: Hva gjør regjeringen for å tilrettelegge for at det kommer flere skuter ut? Og hva vil regjeringen gjøre i framtiden for å påse at vi klarer å holde selbestanden i sjakk?

Irene Lange Nordahl (Sp) [11:06:47]: Dette er et spørsmål som nok fiskeriministeren er den nærmeste til å svare på, og jeg regner med at representanten Trældal vil stille samme spørsmål til fiskeriministeren.

La meg understreke at Senterpartiet er særdeles opptatt av at vi skal ha en bærekraftig utvikling, og vi er opptatt av at det må høstes av de ressursene vi har i havet. Vi får også en sjømatmelding som skal legges fram på nyåret, og der er vi opptatt av å legge til rette for en bærekraftig utvikling, der vi må høste av de dyrene som lever i havet, og samtidig legge til rette for å skape vekst og utvikling innenfor hele sjømatnæringen.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [11:07:44]: Den 27. november skrev representanten Lange Nordahl et innlegg i Nationen der hun kraftfullt tok til orde for å beholde eierskapsbegrensningene i oppdrettsnæringen. I dag fikk vi vite at regjeringen vil liberalisere disse begrensningene. I programforslaget til Senterpartiet står det at eierskapsbegrensningene skal opprettholdes. Jeg antar derfor at representanten vil jobbe for å gjeninnføre disse begrensningene.

De ulike meningene i regjeringspartiene skaper usikkerhet for oppdrettsnæringen. Vil representanten støtte li-

beraliseringen av eierskapsbegrensningene, eller får vi rød-grønt kaos i havbruksnæringen?

Irene Lange Nordahl (Sp) [11:08:35]: Fiskeri- og kystdepartementet har i dag sendt ut en pressemelding som omhandler det temaet som representanten fra Høyre her tar opp. Det er en samlet regjering som står bak det.

Jeg vil også understreke det fiskeriministeren sier i denne pressemeldingen, at regjeringen opprettholder det prinsipielle synet på havbruk i forhold til EØS-avtalen, og at regjeringen selv med det utgangspunktet som vi har – vårt utgangspunkt er at det er viktig å ha en begrensning på eierskapet – likevel har kommet til at de må endre det regelverket som ligger. I det som nå er sendt ut, er det også lagt inn en skisse til framtidig innretning, der det blir stilt konkrete krav særlig til de store selskapene.

Jeg vil understreke at fra Senterpartiets side og fra regjeringens side er man opptatt av at vi trenger både store og små selskaper i havbruksnæringen. Vi er særdeles opptatt av å legge til rette for de små selskapene videre.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [11:09:55]: Både Senterpartiet og Kristelig Folkeparti vet at mange bønder rundt omkring i landet sliter med å få endene til å møtes. Jordbruksoppkjøret ga ikke den nødvendige økningen i inntekt, til tross for at landbruksmeldingen slo fast at inntektsutjevning var noe av det viktigste som kunne gjøres for å opprettholde landbruket i landet.

Vi ser også at skattesystemet slår ufordelaktig ut for de aktive bøndene. Gevinst ved salg av landbrukstomter skattlegges i dag som personinntekt med inntil 50 pst. dersom det er drift på gården. Dersom det ikke er drift på gården, skattlegges gevinsten med inntil 28 pst. Det lønner seg altså å legge ned driften. Kristelig Folkeparti ønsker å endre dette, slik at salg av landbrukstomter, enten det skjer frivillig eller ufrivillig, skal fritas for beskatning hvis gevinsten reinvesteres i landbruksbedriften.

Er Senterpartiet enig i at det bør innføres skattefritak for gevinst ved salg av landbrukstomter når gevinsten reinvesteres i landbruksdriften?

Irene Lange Nordahl (Sp) [11:11:00]: La meg først få slå fast at jeg, på vegne av Senterpartiet, er stolt over det vi har fått til for landbruket i regjering. Vi har fått til en kronemessig lik lønnsutvikling som andre grupper, vi har økt overføringene, bruksnedgangen er betydelig redusert, nedbyggingen av matjord er halvert, og nå gjør vi viktige tollgrep.

Jeg vil svare representanten fra Kristelig Folkeparti med at i det partnerskapet med Høyre og Fremskrittspartiet som de har tenkt seg inn i, vil det være helt andre spørsmål enn skatt å diskutere. Da vil det være selve grunnlaget for i det hele tatt å kunne drive landbruk som vil være den store utfordringen for landbruket. Det vil jeg replisere til Kristelig Folkeparti: På hvilken måte har Kristelig Folkeparti tenkt å bidra til å oppfylle målene de deler med de rød-grønne partiene, i en regjering med Høyre og Fremskrittspartiet, som ønsker en helt motsatt utvikling av landbruket enn det som Kristelig Folkeparti er opptatt av?

Presidenten: Det blir ikke gitt anledning til å svare på spørsmål som er gitt i svar i replikkordskiftet. Replikkordskiftet er dermed omme.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [11:12:36]: Kristelig Folkepartis store næringspolitiske engasjement bygger på forvalteransvaret. Forvalteransvaret handler om å sikre fremtidige generasjoner de mulighetene og rettighetene vi har nå. Det handler om miljø, klima, verdiskaping og mat-sikkerhet. Forvalteransvaret handler om at vi skal kunne se våre barnebarn i øynene og si: «Jeg gjorde alt for at du skulle få vokse opp i en verden og et samfunn som er like bra og til og med bedre enn det jeg vokste opp i.» Da trenger vi dem som tar vare på jorda vår og som forvalter matressursene for fremtidige generasjoner. Vi trenger dem som hver dag legger ned en enorm innsats for at vi skal ha mat på bordet, nemlig bøndene.

Kristelig Folkeparti ønsker å bygge opp under den aktive bonden for å sikre landbruket i alle deler av landet. Derfor har det vært så viktig for Kristelig Folkeparti å få til en god og forpliktende landbrukspolitikk som sikrer bedre virkemidler og tydeligere strategier og mål. Dessverre har ikke viljen vært like stor i regjeringskorridorene.

Landbruksmeldingen kom på denne tiden av året i fjor og bar bud om bedre tider for aktørene i landbruket. Regjeringspartienes formuleringer i landbruksdebattene gjennom våren skapte høye forventninger, som på ingen måte ble fulgt opp ved jordbruksoppkjøret i sommer. Det ble brudd i forhandlingene, og overføringene i dette budsjettet er resultatet av et oppgjør verken aktørene eller myndighetene er fornøyde med, til tross for at alle er enige om at tetting av inntektsgapet vil være det mest effektive grepet for å øke rekrutteringen til landbruket og stanse nedgangen i antallet bønder.

Skattesystemet slår også ufordelaktig ut for bønderne. Gevinst på salg av landbrukstomter skattlegges i dag som personinntekter med inntil 50 pst. dersom det er drift på gården. Dersom det ikke er drift på gården, skattlegges gevinsten med inntil 28 pst. Skattregelene ved salg av eiendom gir altså incentiver til å legge ned driften.

Kristelig Folkeparti ønsker å endre dette slik at salg av landbrukstomter, enten det skjer frivillig eller ufrivillig, skal fritas for beskatning hvis gevinsten reinvesteres i landbruksdriften. Samtidig ønsker vi å fjerne skatt på arbeidende kapital, og vi ønsker et investeringsfond etter modell fra skogfondet.

Dette er tiltak som vil gi økt lønnsomhet og bedre vilkår for bøndene i hele landet.

Kristelig Folkeparti mener også at andre næringer må bygges nedenfra, og at politikernes viktigste rolle er å legge til rette for gode og forutsigbare rammevilkår for verdiskaping. På denne måten kan næringslivet gi trygge arbeidsplasser og overskudd til fordeling til viktige fellesgoder. Vi må ikke glemme at det er det fremtidige, verdiskapende næringslivet som skal bære kostnadene for kommende generasjoner.

Økt satsing på forskning og innovasjon er sentrale suksesskriterier for et verdiskapende næringsliv. Innovasjon er trolig den viktigste drivkraften for utvikling av samfun-

net. Kristelig Folkeparti har et mål om at Norge skal være verdens mest nyskapende land, og det er innovasjon og nytenkning som driver Norge framover.

Jeg mener at budsjettforslaget preges av manglende satsing på akkurat innovasjon og nyskaping. Kristelig Folkeparti forslår derfor i sitt alternative budsjett å styrke innovasjonsfremmende tiltak og næringsrettet forskning med om lag 250 mill. kr samt øke bevilgningene til samferdsel med om lag 790 mill. kr utover regjeringens forslag.

Oppdrettsnæringen er en av de sterkeste voksende næringene i Norge, og den utgjør en stor del av verdiskapingen og arbeidsplassene langs hele kysten. Havbruksnæringen er en stor eksportnæring, og eksportverdien i 2011 var nærmere 30 mrd. kr.

Norge har alle forutsetninger for å sørge for at den norske oppdrettsnæringen blir verdensledende på miljø, men dette krever planer om langsiktige strukturelle endringer i reguleringen av næringen. Til nå har ikke utviklingen vært bærekraftig og miljøtilpasset, og dette ble slått fast i Riksrevisjonens melding, som det nylig ble gjennomført en kontrollhøring i forbindelse med.

Kristelig Folkeparti etterlyser tiltak før det blir gitt nye konsesjoner, slik at man kan være med og sikre at næringen i hvert fall fremover er bærekraftig.

Det har vært en stor utvikling når det gjelder lukkede og flytende oppdrettsanlegg, og det bør legges fram en plan for en overgang til en miljømessig bærekraftig oppdrettsnæring med lukkede sjøanlegg, eller alternativt; tiltak for å oppnå et tilsvarende sikkerhetsnivå innen 2020.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Lillian Hansen (A) [11:17:55]: I disse tider snakker vi mye om dobbeltkommunikasjon, og jeg tror Kristelig Folkeparti har slått alle rekorder. For en tid tilbake gikk Kristelig Folkeparti kraftig ut i media i Møre og Romsdal og kritiserte regjeringens foreslåtte CO₂-refusjon for fiskeflåten, og de mente at dette ville føre til kroken på døren for mange, og at dette også var en næringsfiendtlig politikk. Da er det verdt å få med seg at det samtidig kuttes på kontrollavgiften, som samlet sett gir en avgiftsreduksjon på 1,6 mill. kr.

Dette er klimaforliket i praksis, og Kristelig Folkeparti har altså vært med på klimaforliket. Stortinget er, som jeg sa, også inkludert Kristelig Folkeparti. Dette trenger en forklaring.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [11:18:48]: Det er ikke dobbeltkommunikasjon fra Kristelig Folkepartis side. Vi gikk nøye igjennom klimaforslaget og klimaforliket, og vi fant ingen konflikt når gjelder å redusere eller ta bort CO₂-avgiften for den belastede fiskeflåten vi har i dag. Derfor gikk Kristelig Folkeparti inn for å fjerne den avgiften.

Svein Flåtten (H) [11:19:25]: Kristelig Folkeparti skriver i sine merknader om generasjonsskifter og ikke minst om tryggheten for de ansatte i forbindelse med generasjonsskifter. I den forbindelse er ansattes medeierskap et svært viktig tema, og vi har adressert det bl.a. i innleg-

get jeg holdt her tidligere i dag. Det handler om hvor viktig det i fremtiden er at de ansatte også kan eie, og at det blir bedre skattebetingelser, og at en ser på helheten i dette, nettopp fordi det er hodene som blir viktigere enn hendene i fremtiden, men aller helst begge deler.

Jeg skjønner at Kristelig Folkeparti ikke kan støtte vårt budsjett, det er dessuten allerede vedtatt, men det jeg vil spørre Kristelig Folkeparti om, er: Vil Kristelig Folkeparti støtte disse intensjonene i fremtidige forslag fra Høyre for å få et mye sterkere fokus på ansattes medeierskap og betingelsene for det?

Rigmor Andersen Eide (KrF) [11:20:29]: Vi har registrert merknadene fra Høyre og det alternative budsjettet de har på dette området.

Vi ser at flere land tilrettelegger for akkurat det som Høyre her foreslår, med økt medeierskap. Dette tror vi skaper lojalitet. Et godt eksempel på det må vel være hvis vi sammenligner SAS og Norwegian, der Norwegian har akkurat dette med medeierskap som sin fordel.

Jeg tror vi kan si at vi i fremtiden kan ha gode samtaler omkring et tema som Kristelig Folkeparti synes er interessant.

Alf Egil Holmelid (SV) [11:21:28]: Kristeleg Folkeparti klagar i ein merknad på at regjeringa har vist lite engasjement for å leggje til rette for Alcoa i Finnmark, men no er det jo verdt å merke seg at det prosjektet som det var snakk om når det gjeld Alcoa i Finnmark, bygde på gasskraft utan CO₂-fangst. Så betyr denne merknaden at Kristeleg Folkeparti no er for gasskraft utan CO₂-fangst i Noreg?

Rigmor Andersen Eide (KrF) [11:21:53]: Svaret på det er ganske kort fra Kristelig Folkepartis side, og det er nei. Vi er positive til den utviklingen som vi ser og ønsker også i Finnmark når det gjelder mineralutvinning, men hvis vi skal gå inn for et prosjekt med Alcoa, må det være rensing fra dag én.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Borghild Tenden (V) [11:22:28]: Venstre ønsker en kraftig forbedring av rammevilkårene for norsk næringsliv generelt og de minste bedriftene spesielt. Norge trenger en ny og aktiv næringspolitikk som stimulerer til mer nyskaping, og som legger forholdene til rette for gründere og et mangfoldig næringsliv i hele landet.

Et mangfoldig og nyskappende næringsliv er avgjørende for at Norge skal lykkes i en stadig mer globalisert økonomi. Offentlig sektor og offentlig velferd er helt avhengig av verdiskapingen i det private næringslivet, og av at initiativrike personer satser, tar en betydelig risiko og omsetter ideer til handling. Derfor er det nødvendig med en økt satsing på forskning og nyskaping og å legge forholdene bedre til rette for dem som vil skape en arbeidsplass for seg selv og noen til.

Gjennom treffsikre miljøavgifter vil Venstre styre næringslivet i en miljø- og klimavennlig retning. Venstre vil

gjøre det dyrere for bedrifter å forurense og langt mer lønnsomt å omstille seg i en miljø- og klimavennlig retning.

Både i finansdebatten og i miljødebatten i går kveld ble det brukt mye tid og krefter fra regjeringspartiene på å påpeke at opposisjonen ikke var enig i ett og alt. Det er helt sant. Men er det ett område der vi går i samme retning og er enige om mye, så er det i næringspolitikken. Jeg er overbevist om at det vil bli ført en helt annen og langt mer aktiv næringspolitikk med et nytt flertall etter valget høsten 2013. Venstre er klar til å ta et lederskap for å føre en slik politikk.

Vi vil særlig jobbe for å gjøre det enklere for gründere å få tilgang på kapital og kunnskap i den første, kritiske oppstartsfasen. Vi vil jobbe for en kraftfull økning i satsing på FoU i næringslivet, både gjennom økte bevilgninger til næringsrettet forskning og tilskuddsordninger i offentlig regi og gjennom skattesystemet. Vi vil ha et skatte- og avgiftssystem som stimulerer til utvikling av og investering i norske arbeidsplasser og bedrifter. Vi kommer til å stå på for å bedre vilkårene for selvstendig næringsdrivende og enkeltpersonforetak. Vi vil spisse og fristille Innovasjon Norge, styrke SIVA og samordne den offentlige innsatsen når det gjelder investering i og støtte til miljø- og klimateknologi. Og vi vil få ytterligere fortgang i forenklingsarbeidet. Bedriftenes kostnader knyttet til skjema- og administrasjon av offentlig byråkrati og rapportering må reduseres med minst 25 pst. i løpet av fire år. Alle de 30 forenklingsforslagene regjeringspartiene stemte ned i forrige uke, vil bli realisert.

La meg i tillegg dvele ved noen få punkter i både Venstres og regjeringens budsjettalternativ. For å ta det positive først: Venstre er veldig fornøyd med at næringsministeren følger opp et gammelt representantforslag fra Venstre om vridning av offentlige hjelpemidler i startfasen for vekstbedrifter – all ære for det. Vi mener imidlertid at en intern omfordeling av 34 mill. kr innenfor Innovasjon Norges portefølje er i minste laget og foreslo i vårt alternative budsjett å doble ordningen med en bevilgning på ytterligere 34 mill. kr. Det viktigste er imidlertid at ordningen er på plass.

Jeg er også kjent med at regjeringen arbeider med en strategi for å sikre økt innovasjonseffekt av offentlige anskaffelser. Det er bra fordi offentlige anbud har en tendens til å satse på trygge, men gamle løsninger, fremfor å stimulere til nye og mer fremtidsrettede løsninger. Venstre mener at innovative offentlige anskaffelser har et potensial for å bli et kraftfullt innovasjonsverktøy som kan løse viktige samfunnsutfordringer. Skal vi lykkes, må vi imidlertid ha insentivmekanismer for å la offentlig sektor bli en innovasjonsdriver for privat næringsliv. Venstre forslår derfor at det etableres en tilskuddsordning på 50 mill. kr for innovative offentlige anskaffelser som gir offentlige virksomheter anledning til å søke om ekstraordinære offentlige midler for å foreta særlig krevende innovative innkjøp. Vi tror det kan bli en lønnsom investering.

Litt om landbruk og fiskeri til slutt. Venstre foreslår i realiteten få endringer på disse områdene i sitt alternative budsjett. Vi foreslår en styrking av ressursforskning innen-

for fiskerisektoren og økt innsats når det gjelder nærings-tiltak i fiskeriene, og vi foreslår å avvikle enkelte ordninger under landbruket som vi mener er i direkte motstrid til internasjonale forpliktelser som Norge har undertegnet, som bl.a. å ta vare på biologisk mangfold og å avvikle eksportsubsidier for mat.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Else-May Botten (A) [11:27:52]: Venstre er opptatt av å framstille seg som et næringsparti, men blir kvalm av LO-lederen og LO-medlemmene. Det låter veldig dårlig med hensyn til partssamarbeid og å få til verdiskaping her i landet. Venstre sier også i en pressemelding at de siste sju årene har vært «de tapte muligheters år». Men 330 000 nye arbeidsplasser er skapt, 20 000 nye aksjeselskaper er satt i gang i år, vi har den høyeste sysselsettingen noen gang, og vi har de laveste arbeidsledighetstallene. Hvor har egentlig Venstre vært de siste sju årene?

Borghild Tenden (V) [11:28:48]: Det korte svaret på det er at vi har vært i opposisjon. Det litt lengre svaret er at mye er gjort som er bra. Det er god orden i økonomien, det skal denne regjeringen ha, og det har vi støttet opp om. Men så ønsker vi, som jeg også sa i mitt innlegg, at det må stimuleres mer til ny næringsvirksomhet og nye arbeidsplasser, og for å gjøre det har Venstre en rekke tiltak. Jeg kan godt oppsummere dem, for det har jeg tid til. Det går på at vi ønsker netto skattelette på verdiskaping, det går på å redusere formuesskatten, det går på arveavgift, det går på bedre og mer miljøvennlige avskrivingsregler, og det går på bedre vilkår for Skattefunn, kapitalfunnordning og diverse andre tiltak.

Mye bra er gjort, men mye mer gjenstår for å skape nye, innovative arbeidsplasser.

Else-May Botten (A) [11:29:37]: Borghild Tenden sa nettopp på talerstolen at man var veldig enig på borgerlig side. Da vil jeg minne om at med hensyn til nettolønnsordningen har de rød-grønne partiene levert en forutsigbarhet og en konkurransekraft for norske sjøfolk. Men jeg ser ikke den enigheten som hun snakket om, når det gjelder nettopp nettolønnsordningen, for Fremskrittspartiet vil jo lovfeste det, Høyre og Kristelig Folkeparti vil ha en kompetansesmodell, og Venstre vil ha ingenting.

Så jeg tenker: Hvor er den enigheten blitt av? Jeg tenker også: Hvordan vil dette vektes i en eventuell forhandling mellom de partiene? Tror Tenden at man har veldig stor kraft i den forhandlingen?

Borghild Tenden (V) [11:30:25]: Jeg hørte også at komitélederen skrøt av denne nettolønnsordningen, og det må jo være et større problem for Arbeiderpartiet, som internt er litt uenig – kanskje ikke bare litt, men kanskje mye uenig.

Jeg står her med et sitat fra finansministeren i Dagens Næringsliv 13. juni i år:

«Vi er for like konkurransevilkår på lavest mulig subsidienivå. Jeg tror EU-landene nå gjør klokt i å ta

ned sine subsidier fra A til Å og bruke midlene på vekstfremmende tiltak som gir sysselsetting.»

Så utfordringen der tror jeg er større innad i Arbeiderpartiet enn den er mellom de partiene som er i opposisjon.

Så er det også sånn at dette er jo subsidiering av rederiene, subsidiering av de rike. Det synes jeg er underlig at en fra Arbeiderpartiet er for.

Alf Egil Holmelid (SV) [11:31:31]: Venstre går hardt ut mot fagrørsla når dei kjempar for dei svakaste i arbeidslivet. Betyr det at Venstre ønskjer seg bort frå den norske samfunnsmodellen og vil avvikle det trepartssamarbeidet mellom arbeidsgjevar, arbeidtakar og det offentlege som har vore ein suksess i norsk arbeidsliv og for norsk næringsliv?

Borghild Tenden (V) [11:31:56]: På ingen måte – og vi har faktisk vært en pådriver for det trepartssamarbeidet som representanten spør om. Vi har også vært en pådriver for folketrygden, som også er viktig. Vi har god historie og gode tradisjoner for å ivareta det representanten utfordrer meg på, så han trenger ikke å være bekymret for det.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsråd Trond Giske [11:32:44]: Dette er den siste budsjettdebatten i denne stortingsperioden for Næringsdepartementet, og det kan være grunn til å løfte blikket litt og se hva en ny fireårsperiode med rød-grønn politikk har ført til.

Den 9. august 2005 sa daværende næringsminister, Børge Brende, følgende til VG – han advarte mot krise i norsk næringsliv hvis Stoltenberg-regjeringens næringspolitikk ble gjennomført:

«Deres politikk vil få dramatiske konsekvenser. Kronekursen vil stige, renten vil gå opp med flere prosentpoeng, og det vil jage arbeidsplasser ut av landet. Titusener av arbeidsplasser vil gå tapt.»

Dette sa altså næringsministeren, fra Høyre, i 2005.

En skulle tro at nå, etter snart åtte år med rød-grønn regjering, kunne Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre stå på talerstolen og briljere med forfallet i norsk næringsliv, konkurser, tap av arbeidsplasser, høy kronekurs, høy rente, manglende konkurransekraft og dårlige tider. Men denne næringsdebatten viser alt annet enn det. Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre leter febrilsk etter et eller annet tall som kan beskrive at det går dårlig i Norge. Men det er svært vanskelig å finne, og forslagene til en alternativ næringspolitikk er også svært vanskelig å finne. Tvert imot fossror man unna det som har vært flaggskipet i hele stortingsperioden, nemlig fjerningen av formuesskatten.

Tvert imot ser vi nå at vi har rekordvekst i antall arbeidsplasser – 330 000 nye jobber siden 2005, to tredjedeler av dem i privat sektor. Vi har rekordetablering av nye selskaper. Særlig etter at forenklingspolitikken fjernet revisjonsplikten og reduserte aksjekapitalkravet har det blitt

lettere å starte opp nye selskaper. Arbeidsløsheten vår er den laveste i hele OECD-området.

Næringsministeren hadde i 2005 rett i spådommen om krise, men den kom alle andre steder enn i Norge. Norge er rett og slett det landet som går best i hele Europa.

Så skulle en tro at i en slik situasjon lente regjeringen seg litt tilbake og sa at nå går det så godt at nå kan vi slakke litt av på næringspolitikken. Tvert imot: I det året det går aller, aller best i norgeshistorien – vi har høyest BNP, lavest arbeidsløshet, høyest sysselsetningsvekst, god konkurransekraft, rekordstore overskudd på statsbudsjettet, overskudd på handelsbalansen – styrker vi næringspolitikken. Vi øker satsingen på å gjøre norsk næringsliv mer innovativt, mer forskningsorientert, mer konkurransekraftig, satser mer på forenkling og støtte til utviklingen av et dynamisk næringsliv. Vi styrker forenklingsarbeidet, vi viderefører en god eierskapsforvaltning i departementet, vi opprettholder og etablerer en fabelaktig god eksportfinansieringsordning. Det er rekordøkning også der som forteller om at det går veldig godt for bedrifter som selger til andre land. Vi legger til rette for innovasjon og nyskaping, og vi styrker det som var hovedretningen etter at vi overtok, fra den passive, næringsnøytrale «verktøykassa er tom-politikken» til en spesifikk klyngepolitikk, hvor vi satser på maritim industri, reiseliv, romvirksomhet og mange andre sektorer hvor vi er sterke. Nettolønnsordningen er en veldig, veldig viktig sak som symboliserer denne klyngetenkningen. Kristelig Folkeparti, Venstre og Høyre foreslår imidlertid dype kutt i denne ordningen som sikrer at vi har denne helhetlige klyngerammen rundt maritim politikk, og Fremskrittspartiet står ganske alene om å ville ha en styrking. Det skal bli spennende å se hvis et flertall av disse partiene skal gjennomføre sin politikk – tre pluss én, hvorav Fremskrittspartiet da er i mindretall, sier ganske klart hvilken retning en annen politikk vil gå i.

En ting er selve nettolønnsordningen, men det som er alvorlig, er å svekke klyngetenkningen. Et land med fem millioner innbyggere kan ikke bli best på alt, men vi kan være best på noe.

Endringene virker, og vi fortsetter forenklingen også med 100 mill. kr ekstra til Altinn for å sikre kvalitet, leveringsdyktighet og driftssikkerhet i Altinn. Det er et av de beste forenklingstiltakene vi har. Vi styrker også satsingen på EDAG, som vil være et langt skritt videre i å bruke moderne teknologi for å gjøre arbeidsdagen for bedriftseiere, ledere og arbeidstakere bedre.

Vi styrker også forskning og utvikling, med 2,4 mrd. kr til næringsrettet forskning. Midlene går til Forskningsrådet og til romrelatert forskning, og vi setter av i overkant av 1,5 mrd. kr til Innovasjon Norge.

GIEKs garantirammer utvides til 135 mrd. kr. Eksportkreditt Norge har fått 28,5 mrd. kr til eksportlån i 2013. Vi fører en aktiv, god næringspolitikk, og la oss videreføre den i en ny fireårsperiode til beste for norske bedrifter og norske arbeidstakere.

A k h t a r C h a u d h r y hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:38:07]: Jeg hører en statsråd som skryter av regjeringen og hvor mye den har lyktes med. Men det har jo heller aldri vært så store muligheter til å lykkes i næringslivet som det har vært i disse årene, med de store inntektene vi har hatt innen olje, gass, fisk etc.

Mitt spørsmål vil omhandle bergverk og den meldingen som er lovet i lang tid. Den skulle komme i vår, den skulle komme i sommer, den skulle komme i høst, og den skulle komme før jul – og nå har jeg hørt at den skal komme våren 2013.

En annen ting Fremskrittspartiet etterspør, er kartlegging av de mineraler vi har rundt i landet. Mens f.eks. Finland og Sverige har kartlagt henholdsvis 100 og 90 pst. av landet, har Norge kartlagt ca. 30 pst.

Mine spørsmål blir da: Når kommer meldingen? Hvorfor prioriterer ikke regjeringen denne viktige jobben med kartlegging av våre store naturrikdommer når det gjelder mineraler?

Statsråd Trond Giske [11:38:57]: La meg ta det første først.

Det er jo en fundamental misforståelse å si at ingen regjering har hatt så store muligheter fordi det går så godt i norsk næringsliv. Det er jo motsatt: Det er jo fordi vi legger til rette for at det går godt, at vi skaper disse mulighetene. Det er jo ikke sånn at det går dårlig i andre land på grunn av manglende muligheter, men det går i stor grad galt på grunn av feilslått politikk – manglende satsing på konkurranseevne, manglende satsing på produktivitet, innovasjon og kunnskap – mens vi har hatt en meget aktiv og framoverlent politikk. Nå ser vi også på kunnskapssiden at vi lykkes i å skape større kunnskapsresultater i skolen.

Den muligheten vi har innenfor mineralnæringen, er noe som vi ønsker å satse på. På nyåret kommer strategien. Vi har brukt tid, for vi ønsker å ha gode samråd med sektoren selv. Men vi har allerede begynt satsingen. I fjor økte vi letingen i Nord-Norge med 25 mill. kr i året – 100 mill. kr over en fireårsperiode. I dette budsjettet satser vi også på mineralnæringen, denne gangen på kartlegging i Sør-Norge, på å styrke mineralforvaltningen og styrke et professorat på NTNU. Så vi er allerede i gang med å gjennomføre strategien, og den kommer på nyåret.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:40:20]: Jeg sa i mitt innlegg at svært mye går godt i norsk næringsliv, så jeg kan støtte opp om mye av det som statsråden har sagt – det har jeg også gjentatt i denne sal flere ganger. Jeg kan riktig nok ikke slutte meg til statsrådens avslutning om at de skal få fire nye år. Det håper jeg virkelig ikke vil skje. Men det får vi ta når vi kommer ut i neste år.

Mitt spørsmål til statsråden er nettopp om den todelte økonomien. Det er klart at konkurranseutsatt sektor, som er veldig eksportrettet fra norsk side – man kan se på fiskeeksport og en del andre ting – sliter i markedene som følge av den lønnsøkningen og kostnadsveksten som har vært knyttet til olje- og gasssektoren, og som påvirker også

andre sektorer. Statsråden var ikke inne på det i sitt innlegg i det hele tatt. Jeg tror nok også at statsråden må ta inn over seg, i sin iver etter å fortelle om hvor godt regjeringen gjør det, at Norge tross alt har blitt litt påvirket av det som foregår på olje- og gasssektoren – utenfor kysten vår.

Kan statsråden si noe om den todelte økonomien?

Statsråd Trond Giske [11:41:29]: Det er veldig viktig å være bevisst på at når det går så godt i Norge som det gjør nå, med så lav arbeidsløshet og så sterk vekst i en del industrinæringer, vil det bli etterspørsel etter nøkkelarbeidskraft. Det er bra, for det betyr at arbeidskraften kanaliseres til næringer som er veldig produktive og gir oss gode inntekter.

Samtidig er det et selvstendig mål ikke å bli for ensidig i vår næringsstruktur, så det å bidra til f. eks. å utdanne flere, tiltrekke kompetanse utenfra til Norge, sørge for at vi har et godt tilbud av arbeidskraft og å etter- og videreutdanne mennesker, er enormt viktig.

Vi styrker også konkurransekraften til ulike sektorer gjennom innovasjonspakken. Vi gjorde det med verfts-næringen – som representanten kjenner godt fra sitt eget fylke – våren 2010, da de slet. Vi hjalp dem over en kneik, ikke ved subsidiering, men gjennom innovasjon og støtte til utvikling.

Vi gjorde det samme med treforedlingsindustrien i vår, og vi kommer til å være opptatt av å hjelpe til med innovative programmer i de sektorene som sliter under eksportnedgang og høyt kostnadsnivå i Norge.

Frank Bakke-Jensen (H) [11:42:43]: Statsråden har i sitt innlegg ramset opp alle de gode tingene som går bra. Mye av det er man enige om.

Det er også riktig som statsråden sier, at man satser på kartlegging av mineraler – først i nord og så i sør. Det har vi tilsluttet oss både i merknadene og i budsjettprosessen.

Det er vel ikke sånn at den raske veksten i Kina kan skyldes den fantastiske rød-grønne politikken. De hadde vel antakeligvis klart å gjøre en del selv. Det er nok sånn at vi må ha vekst i andre deler av verden skal vi få solgt mineraler – men jeg er vel ikke helt sikker på om jeg får statsråden til å være enig med meg i et sånt utsagn.

I alle fall har mineralstrategien vært etterlyst, og nå er det varslet at den skal komme ved nyttår. Blant annet i Nationen uttalte statsråden at det faglige grunnlaget for sjødeponiet i Førdefjorden var bra, mens det fra Miljøverndepartementet har vært sådd tvil om hva det faglige grunnlaget skal være.

Mitt spørsmål til statsråden er: Vil strategien, når den foreligger, gi et svar på hva som skal ligge i et faglig grunnlag for disse prosessene? Det tror jeg kan være viktig for langsiktighet i næringen.

Statsråd Trond Giske [11:43:50]: Miljøhensyn og prosessene rundt å ta føre-var-prinsippet på alvor også når det gjelder deponering av avfall etter mineralvirksomhet, kommer til å være en del av strategien. Men vi kommer ikke til å gjøre systemendringer på hvordan dette appara-

tet fungerer. Vi gir våre innspill, men i siste instans er det Miljøverndepartementet som tar avgjørelser basert på den kunnskapen som er frambragt. Vi vet at de lærde ofte strides, og eksperter kan ha ulike oppfatninger. Desto viktigere er det at vi har dyktige fagmiljøer som kan gjøre grundige vurderinger. Ingen er tjent med at mineralnæringen gjentar gamle tiders synder om ikke å ta miljøet på alvor. Næringen har historisk sett et velfortjent dårlig rykte. Nå har vi fått en ny lovgivning, vi har fått strenge regler og vi har fått krav om avsetning av penger til opprydding underveis i produksjonsfasen. Det tror jeg skal bidra til at vi kan kombinere god næringsutvikling, god mineralutvikling og bidra til verdens mineralforsyning samtidig som vi tar vare på miljø-, fiskeri- og naturinteresser på en god måte.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [11:45:04]: Jeg vil ta opp et spørsmål som jeg stilte næringsministeren i forrige uke da vi behandlet små og mellomstore bedrifter. Jeg fikk ikke noe svar – jeg fikk ikke et godt nok svar, synes jeg – så jeg prøver på nytt.

Kristelig Folkeparti ønsker i likhet med resten av opposisjonen, LO, Bondelaget og NHO at formuesskatten på arbeidende kapital fjernes. Hvorfor er det så viktig for statsråden ikke å fjerne formuesskatten på arbeidende kapital, når nær sagt alle er enige om at det vil være til nytte for både industrien, maritim næring, små og mellomstore bedrifter og all annen næringsvirksomhet?

Statsråd Trond Giske [11:45:45]: Jeg har vært blant dem som har gjort seg til talsmenn for at vi bør se på selskapsbeskatningen i Norge, bl.a. for å beskatte ulike formuesobjekter mer likt. Men jeg sa også den gangen at det er tre soleklare forutsetninger for en slik omlegging. Vi må opprettholde skatteinntektene. Vi har ikke en krone å miste verken i helsesektoren, i skolesektoren eller i eldreomsorgen. Forenkling, forbedring og effektivisering bør føre til enda mer tjenester, ikke til skatteutt. Vi må opprettholde fordelingsvirkninger, og vi må opprettholde det at ikke noen blir nullskattytere. Nå etter sju år virker det som om opposisjonen plutselig har oppdaget at det å fjerne formuesskatten, gir nullskattytere. Man skal likevel beskatte dem, muligens da et brev og en hyggelig anbefaling om å sette inn noen penger på en konto – etter at man har fjernet denne beskatningen.

Arbeidende kapital og annen kapital er et vanskelig skille, for også bankinnskudd gir investeringer i næringslivet og gir produksjon, og det kan også føre til mer byråkrati. Vi er veldig opptatt av å forenkle situasjonen for norske bedrifter.

Borghild Tenden (V) [11:46:56]: Regjeringen skriver i stortingsmeldingen om Innovasjon Norge og SIVA at SIVAs inkubasjonsprogram har bidratt til etablering av bedriftsutviklingsmiljøer hvor et betydelig antall bedrifter har fått avgjørende hjelp i tidlig fase. Evalueringen av SIVA viser at inkubasjon som virkemiddel bidrar til effektiv utvikling av nystartede bedrifter. Jeg er kjent med at SIVA har bedt regjeringen om en forsterket satsing på in-

kubasjon som følge av de gode resultatene. Venstre har styrket denne ordningen med 75 mill. kr i sitt alternative budsjett.

Mitt spørsmål til statsråden er: Hvorfor ønsker ikke regjeringen å være med på en styrking av SIVAs informasjonsprogram, i og med at vi vet at dette fungerer?

Statsråd Trond Giske [11:47:44]: Vi har en betydelig satsing på den typen støtte til inkubasjons- og nettverksutbygging osv. i budsjettet, bl.a. varsler vi også en satsing på nettverk for Business Angels, som jeg vet at representantens parti har vært opptatt av.

I budsjettet for 2013 prioriterte vi når det gjaldt SIVA en formidabel styrking av eiendomsinvesteringer. Det var der skoen trykket mest. Det var der store industriprosjekter kunne realiseres ved at de fikk en solid økning. Det håper vi også skal bidra til at flere industriprosjekter blir satt ut i livet.

Vi skal også huske at ikke alle inkubatormiljøene nødvendigvis er i det offentlige regi. Universiteter, høyskoler og forskningsparker lager slike arenaer. Senest i morges var jeg hos et privat inkubatormiljø, MESH, som ligger rett ned i gaten her i Oslo. Det er mange initiativer som bidrar til å gi gründere gode arbeidsbetingelser. Det er summen av dette jeg mener er veldig godt i budsjettet for 2013.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Arne L. Haugen (A) [11:49:01]: Norge går godt, med stabil og forutsigbar økonomisk styring og ansvarlig pengebruk. Det er politikk som sikrer velferden i landet og gir høy sysselsetting, nyskaping og stabile rammevilkår for næringslivet. Det er et kjennetegn for denne regjeringen og en politikk som skal videreføres.

Det er utfordringer for deler av fastlandsindustrien, bl. a., som har et Europa i krise som sitt hovedmarked. Da er det viktig at vi har en regjering som følger utviklingen tett, som har vilje til å sette inn tiltak når det er nødvendig, støtte til bedriftsutvikling, identifisere nye markeder, produkter osv. Det er det mange eksempler på.

Arbeiderpartiet vil ha arbeid og bosetting over hele landet. Distriktpolitikk og landbrukspolitikk henger sammen. Utviklingen i landbruket påvirker i stor grad næringsmiddelindustrien. Volumproduksjonen av melk og kjøtt i distriktene er viktig for å opprettholde næringsmiddelindustri over hele landet. Landbruket etterspør tjenesteytende næringer og er grunnlag for mange typer kompetansearbeidsplasser i distriktene. Også når det gjelder reiselivet, spiller distriktslandbruket en stor rolle, med opplevelsesprodukter og kulturlandskap. De sterke sentraliserings-trendene og urbaniseringen vi har i samfunnet, krever en aktiv distrikts- og landbrukspolitikk. Da må vi ha politikk som legger til rette for at unge folk får muligheter og har lyst til å etablere seg med arbeid og bolig i Distrikts-Norge.

Importen av landbruksbaserte produkter, spesielt fra EU, er sterkt økende. For å sikre vår egen volumproduksjon av melk og kjøtt i distriktene er grepet med prosenttoll på noen kjøtt- og osteprodukter særdeles betydnings-

fullt. Denne helhetlige landbruks- og distriktpolitikken står i grell kontrast til høyrepartienes liberalisering av landbrukspolitikken, nedbygging av distriktpolitikken og grensevern for landbruket.

Hvis vi ser på erfaringene med liberalisering av landbrukspolitikken, har den ført til nedgang i produksjonen. Det svenske landbruket, konsentrert i Sør-Sverige, har dårlig økonomi, og i Danmark er landbruket blitt så forgjeldet at konkurser slett ikke er uvanlig. Jeg blir skremt av at høyrepartiene i Norge nå annonserer at de vil kopiere denne politikken overfor norsk landbruk – den samme politikken som har vært så negativ i de landene som har praktisert den.

Jeg har merket meg at Høyre kutter ca. 32 000 kr per årsverk i jordbruksoppgjøret, og så gis det inntrykk av at dette skal kompenseres med skattelettelser. Lettelser i formuesskatten vil etter mitt syn i liten grad komme de aktive, investerende bøndene til gode. Dette, sammen med de andre kuttforslagene som ligger i Høyres budsjett, samt nedbygging av grensevernet, vil etter mitt syn få ødeleggende konsekvenser for distriktslandbruket. Det vil sette ytterligere fart i strukturendringene og sørge for at matproduksjonen konsentreres bare om de aller beste arealene.

I en konstellasjon med Fremskrittspartiet, som kutter 140 000 kr i jordbruksavtalen, vil dette forsterke de negative konsekvensene for landbruket dramatisk. Det er denne landbrukspolitikken Kristelig Folkeparti vil lene seg mot i et mulig regjeringalternativ – partiet som i debatt argumenterer for en mer rød-grønn landbrukspolitikk enn det vi nesten er i stand til å levere! Jeg tolker dette slik at Kristelig Folkeparti ofrer landbruket for regjeringsmakt.

Regjeringspartiene vil legge til rette for at vi kan ha et aktivt landbruk over hele landet, et landbruk som bygger på landbruksmeldingens føringer. Vi vil bevare, ikke rasere, jordbruksavtalen, bygge videre på samvirke som markedsregulator og ha et robust grensevern. Det er dette som gir bønder over hele landet muligheter til å satse på landbruk, også i fremtiden.

Torgeir Trældal (FrP) [11:54:04]: Fremskrittspartiet ønsker en landbrukspolitikk der man går fra politisk styring over til å anse bonden som en selvstendig næringsdrivende på lik linje med andre småbedriftsledere og småbedriftseiere. Bondens oppgave er å produsere god, sunn og trygg mat og ikke stå med lua i hånden overfor byråkrattene i departementet. Fremskrittspartiet vil legge til rette for matproduksjon og ikke for en ordning med en slags samfunnsgartnere.

Norske bønder må få et enklere regelverk å forholde seg til og i større grad frigjøres fra offentlig styring. Arbeidet med å forenkle og modernisere jordbruket har stoppet helt opp med den rød-grønne regjeringen. Fremskrittspartiet mener at det er på tide at regjeringen Stoltenberg viser handlekraft og gir bøndene muligheten til selv å bestemme over hvordan de vil drive sin egen virksomhet.

Vi ønsker å gjeninnføre full eiendoms- og produksjonsfrihet for matprodusentene. Behovet for dagens system med støtteordninger vil da gradvis reduseres. Vi vil også

innføre en kompensasjonsordning, som i en periode støtter dem som på en negativ måte blir vesentlig berørt av endringene i landbrukspolitikken. Vi mener også det må iverksettes omstillingstiltak for dem som ønsker å få fram nye næringer i landbruket, og som ønsker å markedsrette sin produksjon.

Med Fremskrittspartiet i regjering vil norske bønder få betydelige skatte- og avgiftslettelser. Fremskrittspartiet vil ha en ny landbrukspolitikk som kan legge grunnlag for en robust norsk matproduksjon over hele landet, og som offensivt kan møte internasjonal konkurranse og utnytte eksportmuligheter ved en friere matvarehandel.

Fremskrittspartiet mener også at det sosialistiske landbrukspolitiske styringssystemet er et hinder for å utvikle matproduksjonen i retning av forbrukerhensyn og bort fra byråkratiske begrensninger. Fremskrittspartiet er skuffet over at de øvrige partier på Stortinget ikke tar et oppgjør med en landbrukspolitikk som har sviktet når det gjelder målsettingene om bosetting, sysselsetting og inntektsnivå. Vi ser at det legges ned tre gårdsbruk hver dag, 21 gårdsbruk i uken – til og med på søndager legges det ned gårdsbruk i Norge. Jordbruksnæringen har vært gjennom store omveltninger, og de siste 20 årene er antallet produksjonsenheter halvert. Til tross for en negativ utvikling med lave inntekter og nedleggelse har man fortsatt politikken med produksjonsreguleringer og begrenset eiendomsrett.

Fremskrittspartiet mener det haster med å innføre en ny landbrukspolitikk gjennom en entreprenørskapsmodell der den private eiendomsretten og næringsfriheten er sentral. Vi mener det er viktig å skille nærings- og distriktspolitikk og sørge for å gi bonden næringsfriheten tilbake gjennom fullverdig eiendomsrett og retten til å styre egen produksjon.

Konkurranse er en viktig forutsetning for et godt entreprenørmiljø, og derfor må de etablerte ordningene som hindrer dette, avvikles snarest. Fremskrittspartiet har fremmet en rekke forslag for å styrke bondens næringsfrihet, som f.eks. ved å myke opp rigide produksjons- og markedsreguleringer som begrenser konkurransen og hindrer produsenter fra å utvikle produksjonen. Fremskrittspartiet mener fri etablering i alle produksjoner må gjenopprettes og vil kun beholde produksjonsbegrensninger som sikrer miljøet og et godt dyrevern.

Fremskrittspartiet foreslår en nedtrapping av næringssubsidiene og viser til at større næringsfrihet vil gi bedre inntektsmuligheter for matprodusentene enn passive støtteordninger gir grunnlag for. Vi ønsker også å overføre en støtteordning fra areal til produksjon. Som eneste parti har vi fremmet forslag om en ordning med 1,5 mrd. kr i omstillingsstøtte for landbruket, som skal bidra til omstilling og innovasjon.

Fremskrittspartiet mener at jordbruksnæringen må finne sin plass blant vanlige produksjoner som søker et marked i så fri konkurranse som mulig. Vår politikk legger til rette for moderne rammebetingelser som vil skape nye muligheter for matproduksjonen over hele landet. De som har fulgt med i utviklingen i landbruket den siste tiden, har også registrert at flere og flere bønder nå går oftest ut og kritiserer regjeringens landbrukspolitikk. Vi

så det bl.a. i forbindelse med jordbruksoppgjøret, da man demonstrerte mot Senterpartiet og den rød-grønne politikken. Landbruksnæringen er på grunn av sine rammebetingelser preget av tilbakegang og pessimisme. Bøndene er misfornøyd med lave inntektsmuligheter og liten næringsfrihet, og forbrukerne er misfornøyd med Europas høyeste matvarepriser.

Fremskrittspartiet registrerer også en utfordring for landbruket grunnet flom og jordras, som vi har sett i år. Vi så dette bl.a. i Troms fylke, der Målselv kommune var hardt rammet. Der var landbruksministeren på besøk, han lovet gull og grønne skoger, og at man skulle hjelpe til. I dag står bøndene tilbake, skuffet over at man ikke får den hjelpen man var lovet. Dette mener Fremskrittspartiet er viktig, og vi har derfor lagt inn ytterligere 8 mill. kr på en post i budsjettet, som skal gå til å hjelpe bønder ved naturskader. Det er også viktig å se på egenandelene fordi hvis man i dag har leiejord, betaler man en egenandel på leiejord og en egenandel på annen jord, i stedet for å betale én egenandel for all jorda man driver. På den måten straffer man bønder som vil drive litt større.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [11:59:28]: Nordmenn flest har et nært forhold til den maten som serveres på tallerkenene våre. Det kan være laks fra Hitra, fenalår fra Bjorli, villsau fra Austevoll, ost fra Tingvoll, badsturøykt kjøtt fra Namdalen, epler fra Hardanger eller erter fra Ringerike. Norge er et land med lange mattradisjoner. Samtidig som vi venner oss til nye og gode smaker fra utlandet, får vi et stadig sterkere forhold til norsk mat.

For Høyre er det viktig at vi i fremtiden har et levedyktig landbruk som fortsatt kan gi oss gode norske smaksopplevelser. Vi vil at landbruket skal rustes for fremtidens utfordringer, og at bønder ser lønnsomhet i å levere god norsk mat ved å anvende sunne agronomiske prinsipper.

Landbruket har en sterk tilknytning til tradisjonelle borgerlige verdier som respekten for privat eiendomsrett, troen på lokalt selvstyre, frihet til å drive næringsvirksomhet og vern om kultur og natur. Vi ser oftere at disse verdiene settes under press. Bønder opplever inngrep i eiendomsretten, gjennom delingsforbud, boplikt og prisfastsettelsene på landbrukseiendom. Begrepet «INON», såkalt inngrepsfrie naturområder, er en stor utfordring i distriktene. Her har statlig miljøforvaltning definert et naturområde som en inngrepsfri sone dersom den ligger mer enn 1 km fra tyngre tekniske inngrep som veier, kraftlinjer, bebyggelse o.l. Disse områdene berører i dag 70 pst. av landarealet i Norge og legger store begrensninger på hva man kan bygge på egen eiendom. INON, som ikke er lovfestet, er det største angrepet på eiendomsretten i nyere tid og gir ikke erstatning for tapt tomteverdi. Et annet eksempel på at landbrukets verdier settes under press, er de mange reguleringene. Mange bønder møter konsesjonsgrenser på produksjon. Samdriftene stanger hodet mot kvotetaket og får ikke satset videre på en effektiv fjøsdrift. Dette er begrensninger som setter stopper for det lokale initiativ og lokal verdiskaping.

Høyres utgangspunkt i landbrukspolitikken er at bøndene skal være selvstendig næringsdrivende, og at dette er

en stilling som må styrkes. Høyres landbrukspolitikk skal favne alle ledd i matens vei fra jord til bord. Landbruket og matproduksjon er også viktig for mat- og drikkeindustrien.

Høyre vil føre en politikk som øker norsk matproduksjon gjennom å skape et mer lønnsomt og levedyktig norsk landbruk. Det viktigste er å gi næringen nye muligheter til å utvikle seg og redusere avhengigheten av offentlig støtte. Et lønnsomt landbruk vil gi grunnlag for bosetting og kulturlandskap i Norge, men legger også grunnlaget for annen næringsvirksomhet.

Høyre mener staten fortsatt skal gi økonomisk tilskudd til landbruket. Men tilskuddene må bli mer målrettet og mindre byråkratiske, slik at bonden i mindre grad enn i dag må fylle ut skjemaer fremfor å bruke tiden på verdiskaping.

En av de store utfordringene for norsk landbruk er detaljstyrende, kompliserte tilskuddsordninger og for strenge føringer for driften. Mange av tilskuddene ligger også «på siden» av hva som kan kalles jordbruk, og stimulerer ikke til matproduksjon. Høyre mener dette bør endres. Vi ønsker å rette landbruksstøtten inn mot det å stimulere til økt matproduksjon, innenfor rammene av internasjonale regelverk. Vi vil styrke lønnsomhet og investeringsevne ved å gi målrettede skattereduksjoner som kommer bøndene til gode. Økt jordbruksfradrag og økte avskrivningssetter er eksempler på dette. Vi vil også gjennomføre en kraftig styrking av eiendomsretten ved å fjerne prisreguleringene på eiendom, oppheve «den statlige» boplikten, fjerne INON som begrep og myke opp delingsforbudet.

Det er mye konkret som kan gjøres for å styrke lønnsomheten og stimulere til økt matproduksjon. Jeg vil trekke frem organisasjonsformen «samdrift». En samdrift er en sammenslutning av flere melkebønder som går sammen om produksjon, og gir en effektiv driftsform. Mange samdrifter sliter med svak økonomi i forbindelse med store investeringer i nye driftsbygninger og ny teknologi. Dagens kvotegrense passer dårlig fordi melkerobotene som brukes i dag, ikke kan brukes optimalt. En av fordelene med å arbeide i en samdrift er at samlet kompetanse gjør driften mer profesjonell og effektiv.

Under sittende regjering har samdriftene følt seg uønsket. Diskusjonen om et felles kvotetak på melk er en av de største usikkerhetene. Regjeringens tvetydige signaler hindrer nysatsing.

Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning gjør beregninger med modellen «Jordmod», en avansert modell som kan gjøre simuleringer på effektene av jordbrukspolitikk. Høyres landbrukspolitikk for perioden 2009–2013 ble regnet å gi

- omtrent samme produksjonsnivå som regjeringspartiene
- omtrent lik distriktsprofil arealmessig som Senterpartiet

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:05:13]: Norges naturrikdom kommer fra havet. Her finner vi Norges største naturressurser. Havet gir oss arbeid, mat, transportveier og energi. I tillegg er det bokstavelig talt en kilde til rekreasjon.

Ved å forvalte livet i havet og havmiljøet forsvarlig er vi sikret evig fornybare ressurser. Det er viktig, ikke minst for tilgangen på mat, for i framtiden forventes det økt behov for mat til en voksende verdensbefolkning generelt og økt etterspørsel etter sjømat spesielt. Disse faktorene vil drive fram en vekst i verdiskapingen innenfor marin sektor i Norge.

Selv om de naturgitte forutsetningene er gode, må vi hele tiden utvikle og forbedre mulighetene som havet gir oss. Regjeringen har som mål at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon, og jeg vil i vårsesjonen 2013 legge fram en egen sjømatmelding til Stortinget. Vi tar Norge videre.

Regjeringen har i høst foreslått tildeling av 45 nye grønne laksekonsesjoner i 2013. Konsesjonene gir muligheter for økt sjømatproduksjon innenfor bærekraftige rammer langs hele kysten, og særlig i Finnmark og Troms. Jeg håper og tror at denne tildelingsrunden vil gi økt incentiv for innovasjon og bidra til å akselerere utviklingen av nye og mer miljøvennlige teknologiske og driftsmessige løsninger.

Jeg ønsker løsninger som er bedre enn det som i dag er i alminnelig kommersiell bruk av hensyn til lakselus og rømming. Utover miljøgevinstene de grønne konsesjonene kan gi, håper jeg at en tilleggs effekt kan være økt eksport av oppdrettsteknologi.

Regjeringen har i dag varslet endringer i reglene for eierkontroll i havbruksnæringen. Det vil bli åpnet for at selskaper kan eie mer enn 25 pst. av produksjonskapasiteten i lakseoppdrettsnæringen. Samtidig stilles det strengere krav til å bidra til lokal aktivitet, til å ta inn lærlinger og til forskning og utvikling. Gjennom disse forslagene vil vi sikre økt verdiskaping og aktivitet i kystdistriktene.

Det budsjettet som behandles i dag, er viktig for utviklingen av norsk sjømatnæring. Men enda viktigere er den overordnede økonomiske politikken. Derfor er det mange langs kysten som venter i spenning på hvilken linje en borgerlig regjering med Høyre og Fremskrittspartiet i spissen vil legge seg på. Om vi får noen avklaring i dag, gjenstår å se. Det er i hvert fall ikke mulig å lese seg til hva en slik linje skal være. For også her spriker det voldsomt på borgerlig side, fra Kristelig Folkeparti og Venstre på den ene siden til Fremskrittspartiet på den helt andre siden – og så har vi Høyre litt innimellom her. Som sagt, kysten venter i spenning.

La meg avslutte med å understreke det næringsministeren sa i sitt innlegg: Det går godt i norsk næringsliv. Dette gjelder også sjømatnæringen. Med unntak av i fjor, og muligens nå i år – nå er ikke året omme ennå, så vi har selvfølgelig ikke den totale oversikten over eksporttallene – har norsk sjømatnæring økt eksportverdien hvert eneste år med en rød-grønn regjering. Det skulle en ikke tro da dommedagsprofetiene ble lest opp av en tidligere borgerlig regjering.

Jeg registrerer også at sjømatnæringen setter pris på en regjering som er aktiv i å forbedre markedsadgangen, en regjering som stiller krav til bærekraft, og en regjering som er tøff i internasjonale forhandlinger – kort sagt, en regjering som driver en aktiv næringspolitikk.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Harald T. Nesvik (FrP) [12:09:53]: Regjeringens aktive næringspolitikk for fiskeri og bl.a. økt importvern for landbruk skaper problemer for fiskerinæringen. Man sier at man skal innføre 45 nye grønne konsesjoner. Jeg setter spørsmålsteget ved hva disse grønne konsesjonene er, for det framgår ikke av proposisjonen til statsråden. Men statsråden klarer altså å budsjettere med bruken av pengene, både med pengene til fylkeskommunene – som statsråden sier – og inntektene til staten, men klarer ikke å fortelle Stortinget hva disse grønne konsesjonene skal være.

Derfor vil jeg utfordre statsråden her og nå. Jeg mener faktisk at alle konsesjoner skal være grønne, fordi oppdrettsnæringen i seg selv er svært viktig for kysten og skal ha strenge krav til seg. Men hva er det spesielle, nye knyttet til disse konsesjonene som gjør at de er så veldig grønne? Hva ligger i det?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:10:57]: Jeg er i hvert fall enig med representanten Nesvik i én ting, og det er at oppdrettsnæringen er viktig for kysten. Det ser vi på mange store og små plasser.

La meg også ta to ord om dette økte importvernet. Vi hadde en replikkrunde tidligere her i en annen debatt der det ble vist til at EU truer sjømatnæringen når man er irritert på den. EU og representanter for EU er irritert, men jeg har sjekket med dem som var i Brussel samme dag som representanten Nesvik. Sjømatnæringen ble ikke nevnt med et ord når det gjaldt den saken.

Når det gjelder grønne konsesjoner, er vel i hvert fall de fleste fagmiljøer enige om at det er to utfordringer: lus og rømming. Vi skal nå jobbe med tildelingsforskriften i departementet. Den vil bli sendt på høring, og absolutt alle vil få komme med innspill til den. Der vil det bli satt helt målbare krav knyttet til forbedring i lusenivå og forbedring i rømmingssikkerheten når det gjelder de grønne konsesjonene.

For øvrig finnes det to grønnfarger. Det er en litt lysegrønn, og så er det en mørkegrønn klasse.

Harald T. Nesvik (FrP) [12:12:03]: Nå blir jeg overrasket hvis man ikke er kommet lenger i prosessen. Det som er tilfellet her, er rett og slett at man har budsjettert med pengene, og jeg regner med at når denne regjeringen skal husholdere sine budsjetter, er det reelle penger man diskuterer. Her viser det seg at det nærmest er monopolpenger, for man vet jo ikke om de kravene man vil stille, vil gjøre at noen vil tegne seg på disse konsesjonene.

Kravene til konsesjonene – 35 av dem – er at du skal levere inn en konsesjon og få to tilbake igjen, med de ekstra strenge kravene som statsråden viser til. Her er det usikkerhet knyttet til hvorvidt man vil oppfylle dette i løpet av året eller ikke. Det kommer jo an på hvilke krav man stiller. Men man har altså klart å budsjettere med 450 mill. kr av disse pengene i budsjettet. Det må med respekt å melde være å anse som monopolpenger hvis man ennå ikke er

kommet lenger med hensyn til kravene og sikkerhet for at noen faktisk vil ha disse konsesjonene.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:13:11]: Jeg har spilt mye Monopol i mitt liv, men jeg har jobbet lenge i havbruksnæringen. Er det noe jeg føler meg helt trygg på, er det at disse konsesjonene vil bli omsatt. Jeg har nå hatt mange besøk på mitt kontor, og jeg har vært mye ute og reist og fått presentert den ene bærekraftige løsningen før og den andre etter. Det er alt fra nett rundt anleggene til lukkede systemer – her finnes et utall av løsninger – rømmingssikre nøter – jeg kunne ha ramset opp stolpe opp og stolpe ned. Jeg er helt sikker på at oppdrettsnæringen kommer til å ta i bruk dette med det incitamentet som ligger her.

Den forskriften vil være klar til å sendes på høring relativt raskt på nyåret. Vi skal også ha eksperter inn i vurderingen av det, ikke minst når tildelingen skal skje. Men med den kraften som er i norsk havbruksnæring, og viljen til og ønsket om vekst kan jeg være helt trygg på at de pengene vil komme inn, både til fylkeskommunene – etter hvert – og til statskassen.

Frank Bakke-Jensen (H) [12:14:27]: «Så skimrande var aldri havet» – og nå er det skimrende grønt, i en eller annen nyanse.

Næringsministeren holdt fram – som et av de viktige prinsippene for den rød-grønne regjeringen – forenkling for næringslivet. Statsråden for Fiskeri- og kystdepartementet har i det siste kommet med tre forskjellige saker. Det ene er høring om leveringsforpliktelser for trålredier. Det andre er konsesjonsrunden med 45 mer eller mindre grønne konsesjoner. Det tredje er i dag, der man varsler en høring om dette med eierskapsbegrensninger – eierskapsbegrensninger som man for øvrig for ikke veldig lenge siden skulle «dose» Høyre ut av landet for, fordi de påsto at vi bare ville ha én eier.

Jeg er litt interessert i hvordan statsråden mener at man har forvaltet regjeringens forenklingsprinsipp i de tre prosessene jeg har nevnt her.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:15:29]: De tre områdene som representanten Bakke-Jensen her peker på, er jeg klar over at Høyre har et annet syn på. Jeg står fast på at befolkningen i Finnmark må få verdiskaping basert på den fisken som blir fisket utenfor Finnmark. Hvis Bakke-Jensen er uenig i det, er det helt greit. Det samme gjelder grønne konsesjoner. Der er jeg klar over at Høyre ønsker å slippe det løs: jo mer, jo bedre. Når det gjelder eierskapsbegrensninger, er det akkurat det samme, der er det heller ingen begrensninger.

Jeg registrerer at næringslivet setter pris på det vi kommer med, senest beslutningen om å endre begrensninger knyttet til eierskap. Jeg registrerer at Marine Harvest, som til de grader antagelig vil merke dette, sier at departementet stiller tøffe krav, men det er krav som bringer næringen i riktig retning. Det vil helt klart skape nye arbeidsplasser og utvikle ny kompetanse. Vi mener de nye reglene er kloke og fremtidsrettede. Det sier Marine Harvest.

12. des. – 1) Bevilgninger på statsbudsjettet for 2013, kap. under Nærings- og handels-, Fiskeri- og kyst-, Landbruks- og mat- og enkelte kap. under Fornyings-, administrasjons- og kirkedept. (rammeomr. 9, 10 og 11) 2) Endringer i statsbudsjettet 2012 1510 under Landbruks- og matdept. 3) Endringer i statsbudsjettet 2012 under Nærings- og handelsdept. 2012 4) Endringer i statsbudsjettet 2012 under Fiskeri- og kystdept.

Det er en bekreftelse på at dette er noe næringen ønsker.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:16:46]: Jeg vil også innom disse grønne konsesjonene. Jeg synes det virker både spennende og ikke minst miljøvennlig, men det er vanskelig å finne ut hva som er kravene i konsesjonene, og hvordan de skal oppfylles. Miljøvernministeren sa følgende i høringen 3. desember:

«Det som står i det vi har offentliggjort, er at det vil verte sett ned eit fagleg organ, eit kollegium, som får ansvar for å fastsetje nettopp dei krava.»

I dokumentet vi fikk utdelt i forbindelse med forslaget, står det:

«Eit fagleg kollegialt organ utnemnd av Fiskeri- og kystdepartementet skal (...) vurdere om minimumskriteria er oppfylt for dei 35 løyva som krev innløyising.»

Gjenstår det at kravene settes, slik miljøvernministeren hevder, eller er de satt, slik fiskeri- og kystministeren hevder? Rettere sagt: Hvem er det som tar feil?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:17:54]: Det vil fortsatt være sånn at forskriftene vedtas av departementet, ingen tvil om det. Det er ikke noe som blir «outsourcet» til eksperter. Men ekspertene skal absolutt være med i utforming og stille de faglige kravene, slik at vi er helt sikre på at vi treffer med det som er målet, nemlig å få på plass nye løsninger som er bedre miljømessig når det gjelder lus og rømming, enn det vi har i dag.

Men det er ingen tvil om at det er departementet som fortsatt skal fastsette forskriften. Den skal selvfølgelig også ut på høring, sånn at alle som ønsker å komme med syn på saken, selvfølgelig vil få anledning til det – i tråd med normal praksis, sånn som forskrifter blir fastsatt. Men jeg er også veldig opptatt av at vi skal ha fagfolk inn i dette, sånn at vi er helt sikre på at vi treffer, og vi skal også ha fagfolk med i utvelgelsen av de beste løsningene til ny, miljømessig bærekraftig vekst i havbruksnæringen.

Borghild Tenden (V) [12:19:04]: Venstre har tatt et klart standpunkt. Vi vil forby utslipp av gruve slam og annen forurensing i våre fjorder. Det er en politikk vi også ser rundt oss i andre land. EU avsluttet sitt sjødeponi for gruveavfall i 2003, og land som Kina, USA, Australia, Brasil og Canada har i praksis også forbudt sjødeponi. Slik Venstre ser det, er det både oppsiktsvekkende og uakseptabelt om regjeringen ønsker noe annet. Jeg kunne tenke meg å høre fiskeriministerens vurdering av dette.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:19:43]: Jeg er tilhenger av en faglig fundert politikktutvikling, også på dette området. Jeg mener at i denne type spørsmål – som i mange andre spørsmål – må faglighet og kunnskap ligge i bunnen. Kunnskapsutviklingen på dette området er veldig viktig. Derfor har jeg og mitt departement stilt mange spørsmål som må avklares først. Det først å bestemme seg for at en bare totalt og absolutt er imot alt – uansett – og sette hælene i bakken og si nei, nei, nei, er jeg ikke tilhenger av. Jeg er derimot stor tilhenger av det å få kunnskap om effektene av eventuelle tiltak, det være seg om utslipp fra gruveindu-

strien eller om alle andre utslipp for den saks skyld. Havet er – som jeg sa i mitt innlegg – vår kilde til mat, det er en kilde til energi, det er kilde til rekreasjon. Det er en evigvarende ressurs som vi skal ta vare på på en god måte – som denne regjeringen har gjort og fortsatt vil gjøre.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Lillian Hansen (A) [12:21:03]: Jeg merket meg at Høyres representanter var tydelig irritert i debatten i denne salen i går på representanten Ingalill Olsen og andre arbeidspartirepresentanter som brukte deler av sin taletid til å snakke om Høyres politikk. I dag reagerte representanten Flåtten med å virke veldig frustrert over at representanten Terje Aasland brukte lang tid i innlegget sitt til å fortelle om vår politikk.

Dette er min siste budsjettdebatt i denne salen og den siste før valget i 2013. Jeg kommer ikke til å la denne anledningen til å fokusere på forskjellene på blå-blå og rød-grønn fiskeripolitikk gå fra meg.

Når man leser budsjettmerknaene – og for så vidt hvis vi tar med oss opposisjonens program i samme slengen – er det helt soleklart at med Høyre og Fremskrittspartiet i disse regjeringskorridorene, godt støttet av Kristelig Folkeparti, vil det bli en markant endring av retningen i fiskeripolitikken. Men om vi stopper opp litt og tar et lite blikk kysten rundt, ser vi at vår fiskeriforvaltning er en suksess. Det går godt langs kysten. Det er faktisk ikke så mye armod å spore. Jeg er også veldig fristet til å si at fisken som svømmer rundt i havet, har det bedre med rød-grønn politikk, men det er vel kanskje å gå for langt. Vi har solide fiskebestander, gytebestanden av torsk i Barentshavet er på sitt høyeste nivå etter krigen, og vi har store kvoter.

Under behandlingen av fiskeriatvaten i forrige uke registrerte jeg at Fremskrittspartiet roste vår fiskeri- og kystminister for godt arbeid. Det er bra, og det er veldig fortjent – selv om representanten Nesvik i dag bruste med fjærene i replikkordskifte med ministeren. Det er et godt budsjett på Fiskeri- og kystdepartementets område. På plass er startbevilgning til en nytt isgående fartøy, mer til kystdelen fra NTP, mer til BarentsWatch, mer til havbrukstilsynet, mer til klimaforskning, mer til forskning på fiskehelse, fjerning av kystavgiften, videreføring av føringstilskuddet, i tillegg til tilskuddsordninger til mottaksstasjoner – som er viktige tiltak som skal medvirke til en desentralisert mottaksstruktur.

Men det absolutt aller viktigste er at regjeringens budsjettforslag for 2013 er godt tilpasset den økonomiske situasjonen, med stor internasjonal uro. Vi er et lite land med tette økonomiske bånd til verden rundt oss. Europa er vårt største eksportmarked. Stopper denne eksporten opp her, vil det ramme norske fiskerier veldig hardt. Derfor er det viktig å ha is i magen og ikke åpne for sånne økonomiske eksperimenter som Fremskrittspartiet står for.

Jeg må si meg tilfreds med at Fremskrittspartiet ikke legger noe imellom og er ærlig på retningen de ønsker for denne næringen. Det framkommer veldig tydelig i merknadene. Verre er det med Høyre. Det er helt tydelig at det er valgår. Høyre er forsiktig med å komme ut av skapet, nett-

opp fordi de vet at majoriteten av folk langs kysten ikke vil ha denne typen Høyre-politikk. Det mest konkrete er faktisk Høyres forslag til program, som Høyre-folk gjentatte ganger prøver å vri seg unna. Rister vi dette litt sammen, i lag med Fremskrittspartiets politikk, vil vi oppleve en ny retning – en kraftig liberalisering av denne næringen. Det er dårlig nytt for landet.

Høyres forslag til endringer i råfiskloven og deltakerloven vil føre til at makten og kapitalen vil rå. Resultatet blir at fiskeressursene ikke lenger er fellesskapets eendom, ressurser som igjen danner grunnlag for bosetting og sysselsetting langs kysten.

Arbeiderpartiet vil stramme inn leveringsforpliktelsene for å sikre landbaserte fiskeriarbeidsplasser langs kysten og for å øke lønnsomheten i fiskeindustrien. Jeg registrerer at det vil verken Fremskrittspartiet eller Høyre. De mener at innstramming ikke er veien å gå. Fremskrittspartiet foreslår, som vi har hørt tidligere i dag, å kutte betydelig til Fiskeridirektoratet.

I sum er dette en dramatisk omlegging av norsk fiskeripolitikk. Arbeiderpartiet vil ikke ha en sånn politikk.

Til slutt vil jeg si til representanten Torgeir Trældal: Jeg har ikke sett noe demonstrasjonstog til støtte for Fremskrittspartiets landbrukspolitikk.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:26:15]: Er du idrettsutøver – f.eks. fotballspiller – og klarer å lage mål, enten det er i sjettedivisjon eller i toppsjiktet, er du en helt og blir hyllet av de store masser. Vinner du f.eks. 5 mill. kr i Lotto, blir du gratulert og ønsket lykke til, får blomster og blir populær. Tør du å skape din egen arbeidsplass ved å satse alt du har og mer til, samt å ofre all din fritid, opplever du svært lite av slikt som kom fram i de to andre eksemplene jeg ga. Klarer du å utvide virksomheten og skape flere arbeidsplasser, får du et strengt regelverk som takk. Skulle du etter alt dette gå konkurs eller gi deg frivillig, er bemerkningen du kan få: Hva var det jeg sa, dette vil aldri gå bra.

Fremskrittspartiet mener det er kjempeflott at noen skaper sin og andres arbeidsplass, og Fremskrittspartiet vil være av dem som samarbeider med disse. Det har vi gjort i alle år, og det vil vi fortsette med. For å skape verdier må vi ha et regelverk, rammebetingelser og en forutsigbarhet som gir mennesker lyst til nettopp dette.

I Norge har vi aldri vært så rike som vi er i dag. Mens andre land sliter, har vi det bra på mange måter. Men vi sliter en del i konkurranse med andre land. Aldri før har vi importert så mye tømmer som vi gjør nå, mens Norge samtidig vokser igjen – tenk det! Aldri før har vi importert så mye matkorn som nå. Men dette er kanskje heller ikke så rart når matjorda bygges ned, samtidig som det ikke er noe ønske om nydyrking – eller nytenking – innenfor landbruket. Hvis man ønsker å dyrke opp mer enn 15 mål i året, er det en omfattende søknadsprosess og reguleringer som skal til, noe mange rett og slett ikke gidder å bry seg med.

Norge har mange naturgitte fordeler: olje, fisk, bergverksmuligheter, skog, jord, gass mfl. Vi har god teknologi, og vi har mange som vil bidra med mer enn det man kan

forvente. Samtidig er konkurransen fra lavkostland urovekkende. Det må bli mer ok å lykkes for de norske gründerne, samtidig som det må være lov til å mislykkes – da har man i hvert fall prøvd. Kanskje man lykkes neste gang, eller at noen andre tar ideen og lykkes – hva vet jeg?

Fremskrittspartiet mener det må være lov til å heie på dem som blir mestere, også innenfor næringslivet. At noen blir såkalte kapitalister, får stå til. Det blir arbeidsplasser, positive ringvirkninger og penger til statskassen, som andre igjen får nytte av. Konkurranse innenfor næringslivet er bra. Det er sunt, og det skaper utvikling. Å tro at man har det beste resultatet eller den beste servicen, er ikke en varig tilstand. Det må til utvikling og nye tanker hele tiden.

Noe annet som er viktig, er å gi muligheter og rom til alle bedrifter, uansett størrelse – stor som liten. Viktig er det også bl.a. at de ikke kan ha samme regelverk. Jeg tenker da på rapportering m.m. Små firmaer har ikke de samme mulighetene som de store, ressursene er så altfor forskjellige. Det må være forskjell på kravene om du har noen få ansatte, og om du kanskje har mange hundre.

Vi må innse at Norge nok har tapt kampen om volum på enkelte områder på grunn av et for høyt lønnsnivå. Men kampen om teknologi kan vi vinne, og den har vi også delvis vunnet. Derfor trenger vi en bedre skole, der det må være lov til å være flink – ikke bare flink, men kanskje også flinkest.

Jeg registrerer at regjeringspartiene skryter av at de har skapt 330 000 nye arbeidsplasser. Jeg er enig i at 330 000 arbeidsplasser er kjempebra. Men jeg tror at mange av disse ikke har blitt til på grunn av den rød-grønne regjeringen, men på tross av den rød-grønne regjeringen.

Vi hører regjeringspartienes medlemmer skryter av at de har fått ned kravet til kapital ved AS-stiftelse og redusert krav til revisjon. Dette er bra, men begge tiltakene var forslag fra Fremskrittspartiet, som først ble nedstemt i Stortinget for så å bli en realitet av stortingsflertallet.

Staten må være en medspiller – ikke en konkurrent eller motspiller, som mange føler at den er, nettopp på grunn av bl.a. skatter, avgifter og offentlige inngrep. Jeg kan nevne to av disse i farten: formuesskatten, spesielt på arbeidende kapital samt arveavgiften.

Så vil jeg si litt om bergverksindustrien. Her har Norge unike og uante muligheter når det gjelder både rikdom og arbeidsplasser – og dertil positive ringvirkninger for distriktene. Vi har etterlyst og blitt lovet en mineralmelding som skal se på muligheter til å ta alle disse verdiene i bruk, men ingen melding har kommet så langt.

Frank Bakke-Jensen (H) [12:31:37]: Næringspolitikk handler etter Høyres mening om å legge mer til rette for vekst og konkurransekraft for norske bedrifter. Det er litt spesielt at vi på dager som dette, stort sett blir opptatt av – fra alle partier – å snakke om Høyres politikk. Jeg setter veldig pris på at folk er interessert i Høyres næringspolitikk, men jeg synes man skulle ha lest seg litt bedre opp på realitetene før man går til angrep, men det er så. Det får bli valg andre gjør.

Norske bedrifter er på grunn av det høye norske kostnadsnivået avhengig av å være best på effektivitet, teknolo-

gi, innovasjon og forskning for å hevde seg i internasjonal konkurranse.

Sjømatnæringen er i aller høyeste grad en sånn næring. Fiskeflåten konkurrerer om å være mest effektiv i fangstleddet målt mot konkurrenter fra bl.a. Russland, Island, Færøyene og EU. For å skaffe mannskap med riktig kompetanse konkurrerer de mot en godt betalende flåte innen maritim sektor – en maritim sektor som stadig øker sin kapasitet, som er til stede på nær sagt alle hav, og som på grunn av lønnsomheten i oljenæringen kan vise til en økonomi med kraft til å utvikle ny flåte. I denne konkurransen er det næringspolitikkenes jobb å skaffe fiskeflåten langsiktige rammevilkår både økonomisk og innenfor lovverket næringen må forholde seg til. Skatteregime, forskningsmidler tilgjengelig i bedrift og næringens rettsikkerhet er faktorer Høyre har berørt på dette feltet tidligere. Det er faktorer Høyre mener er viktige.

Hvitfisknæringen konkurrerer mot produkter og produsenter fra lavprisland over hele verden. Her vil en markeds-tilpasset råstoffpris være helt essensielt i årene framover. De tradisjonelle markedene sliter med betalingsevnen, og det, kombinert med rekordstore bestander, forteller bare én ting: Prisen må markedstilpasses. Plussiden av dette scenarioet er at med lavere råstoffpris må vi forvente at man evner å etablere nye markeder for verdens beste råstoff. I dette bilde vil bedriftenes økonomiske rammevilkår og evne til å utvikle ny teknologi avgjøre om vi hevder oss i konkurransen. Høyres fjerning av konjunkturblinde skatter og avgifter, i tillegg til vår sterke satsing på forskningsmidler i bedrift, er de rette verktøyene for å få en slik utvikling.

Havbruksnæringen har vist seg både konkurransedyktig og markeds-tilpasset over flere år. Kraftig produksjonsvekst, nye markeder, produktutvikling, evne til å utvikle ny teknologi og forbedring av fiskehelsen i produksjonen gjør havbruk til et flaggskip innenfor sjømatnæringen. Allikevel er dette en næring som er avhengig av gode vilkår for å vokse videre.

Kompliserte konsesjonsprosesser der mye av energien og arbeidslysten svis av i rettssystemet, peker ikke framover. At man nå forsøker å bruke konsesjonssystemet til en utvikling i mer miljøvennlig retning er etter Høyres mening veldig bra, men opplegget ser foreløpig ut til å ende opp med en ny skjønnhetskonkurranse, der utfallet overheadet ikke er sikkert – og veien til rettsapparatet dessverre ikke trenger å være lang.

Næringen har etter Høyres mening fortjent en mye mer avklart prosess enn det man til nå har klart å legge opp til. Miljøkrav bør man klare å stille i forkant av konsesjonsutlysninger, ikke tro at det kan komme i form av glanset papir og fromme løfter.

Uklar politikk er ikke det næringslivet trenger når markedene ute sliter. Da trenger man mer enn noen gang forutsigbarhet og konkurransedyktige vilkår.

Så til eierskapsbegrensningene. Etter en lang høst, der representantene fra regjeringspartiene har kappes om å kritisere programprossessen i Høyre, med utsagn om at Høyre bare vil ha én eier innenfor havbruk, viser det seg altså at fundamentalismen er påtatt. Høyre har hevdet at det må

være konkurransehensyn som regulerer hvor stort eierskap det skal være innenfor næringen, ikke bare en tenkt presentsats brukt for å markere endringer i politikken. Dagens pressemelding fra statsråden viser at statsråden tenker nytt, og at de posisjonspolitikkerne som er mer opptatt av å male skremmebilder av Høyre enn å tenke næringspolitikk, framstår som små og uproduktive.

Vi i Høyre er ikke skeptiske til pressemeldingen som kom fra statsråden i dag. Vi ser at det kan være et skritt i riktig retning. Vi avventer høringsnotatet med spenning. Vi mener det må være plass til både store og små.

Avslutningsvis vil jeg ta en runde innom leveringsforpliktelsene. Det blir veldig spesielt – på grensen til uredelig – at når Høyre har fremmet forslag i Stortinget om å endre leveringsforpliktelsene, sånn at man kan oppfylle formålsparagrafen i forskriften, blir man i dag beskyldt av statsråden for å ville fjerne leveringsforpliktelsene. Jeg ber statsråden forklare meg hvordan vårt forslag om at kystflåten kan fiske en del av disse ressursene, vil gjøre at vi får mindre mengde fisk på land langs Finnmarkskysten. Det er et rebusløp jeg ikke løser selv.

Grønne konsesjoner er en god løsning, som jeg registrerer at statsråden mener at vi er imot. Vi har ikke sagt at vi er imot det. Vi mener ærlig talt og ganske enkelt at kravene til grønne konsesjoner må være klare før man går ut i en skjønnhetskonkurranse om tildeling av konsesjoner. Vi har forrige konsesjonstildeling friskt i minne. Vi syntes ikke den kom heldig ut – og det vil jeg mene at statsråden heller ikke mener.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:36:50]: Jeg har alltid store forventninger når jeg skal gå til en debatt i Stortinget, men i dag hadde jeg ingen spesielt høye forventninger til debatten. For hva ville Høyres representant Svein Flåtten si om det som var hovedgrepet i deres budsjett? Hva ville Harald T. Nesvik fra Fremskrittspartiet si om de store endringene i deres budsjett? Jeg hørte med interesse på representanten Svein Flåtten – og hva var det han sa? Ingenting. Representanten Svein Flåtten sa ingenting om den største endringen man gjorde i næringskomiteens budsjett på landbruk.

Det er til å forundres over at når man angriper de to hovedstolpene i norsk landbrukspolitikk, tollvernet og budsjettpolitikken, at Høyres hovedtalsperson i denne debatten ikke bruker ett ord på å forklare hvorfor man mener at det skal skape en mer offensiv matindustri i Norge, når man på det ene punktet, på toll, ikke ønsker å innføre prosenttoll, når det er det hele næringen etterspør. Man nevner det ikke.

Når det gjelder den andre stolpen, som er budsjettstøtten, kutter man halvannen milliard, men velger å ikke si et ord i hovedinnlegget om hvorfor man mener det er rett. Harald T. Nesvik fra Fremskrittspartiet sa faktisk noen ord om landbruk. Men de eneste ordene Fremskrittspartiets hovedtalsperson brukte om norsk landbruk, var at norsk landbruk er et stort problem for norsk fiskerinæring. Hvilket budskap er det å komme med til en av landets største og mest betydningsfulle næringer – norsk landbruk og norsk matvareindustri?

Fremskrittspartiet har kuttet ca. 5,5 mrd. kr i budsjettstøtten, i tillegg til at man ønsker å redusere tollvernet. Da vil det ikke være lønnsomt å drive landbruk i Norge. Det Høyre og Fremskrittspartiet vil, er å rive ned en fantastisk næring med ca. 50 000 sysselsatte i jordbruket, med rundt 40 000 ansatte i den landbaserte næringsmiddelindustrien – og den er rundt omkring i hele Norge.

I de seks månedene jeg har vært landbruksminister, har jeg reist mye rundt. Jeg har f.eks. vært mye i Nord-Norge. Bare i Nord-Norge er det 7 600 ansatte i disse næringene, med betydelige ringvirkninger. Så var jeg i Mathallen her i Oslo – det har jo noen lest om i avisen. Der utdelte jeg det norske spesialitetsmerket til f.eks. Lofotlam. Dette er et produkt av at vi har en landbruk rundt omkring i hele Norge som skaper de unike smakene. Jeg har vært i Sogn og Fjordane og sett på morellproduksjonen der, med en betydelig vekst. Jeg har sett på melkeproduksjonen i Hordaland, og også sett på de lokale ostene der. Jeg har vært i Rogaland og kjørt forbi det nye meieriet, som har en investering på en halv milliard kroner, med ny verdiskaping. Jeg har vært i Østfold, der det er 2 400 sysselsatte bare i primærjordbruket, og har vært på Hærland slakteri, der man skal investere rundt 600 mill. kr i indre Østfold, med 500 ansatte på ett eneste anlegg. Til representanten Bredvold: Jeg har selvfølgelig vært i Hedmark og sett hvor stor og tung den næringen er og har vært f.eks. på Nortura på Rudshøgda, som med 500 ansatte og en omsetning på flere milliarder kroner er Hedmarks største bedrift. Grunnen til at vi nå innfører prosenttoll, er at vi så at mye av den næringsskapningen og mange av de bedriftene var truet, for på et visst tidspunkt vil det være mer lønnsomt for dagligvarekjedene å importere store volum istedenfor å bruke norske volum.

Når det gjelder oster, er de ostene vi i praksis beskytter, Synnøve Finden, Jarlsberg og Norvegia. De ostene tar mellom 40–50 pst. av norsk melkevolum. Hadde man ikke hatt lønnsomhet i den produksjonen, kunne man i prinsippet lagt ned hele melkeproduksjonen på hele Vestlandet og i hele Nord-Norge. Det kunne ikke regjeringen stå og se på, derfor sto vi opp for dette her. Det forundrer meg at Høyre og Fremskrittspartiet, når de går til angrep på disse hovedstolpene, at de da ikke forklarer hvorfor, hvordan de ønsker at landbruket skal utvikle seg og hvordan de mener at det skal bli lønnsomt. I store deler av norsk landbruk er det ikke mulig å få lønnsomhet, for vi er et bratt, kaldt og vått land. Det å drive landbruk i Norge er noe helt annet enn å drive landbruk i Danmark eller i Frankrike, og derfor er det den norske regjeringens syn at vi skal stå opp for norske bønder, for norske interesser og for norske næringsmiddelarbeidere, ikke for danske bønder og danske næringsmiddelarbeidere.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torgeir Trældal (FrP) [12:42:03]: Vi har registrert at grensehandelen i år kommer til å øke og mest sannsynlig overstige 12 mrd. kr. 12 mrd. kr er – også basert på SSBs tall – det samme som 12 000 arbeidsplasser.

I går sendte NTB ut følgende melding: «Norge har

Europas høyeste matvarepriser.» Norge er det dyreste matlandet i Europa, med matvarepriser som ligger 64 pst. over gjennomsnittet i EU. Det er SCB – det svenske Statistiska centralbyråen – som har samlet inn disse tallene her.

Grensehandelen øker, og vi ser også at matindustrien i dag mangler råstoffer til å gjøre det de skal for at kundene skal få det de ønsker. Så mitt spørsmål er om statsråden er tilfreds med at regjeringens politikk faktisk øker grensehandelen, samtidig som man ikke har nok råstoffer selv?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:42:59]: Norge har også, naturlig nok, blant Europas høyeste boligpriser, vi har blant Europas høyeste lønninger og høyeste bilpriser – vi ligger høyest på veldig mange områder. Likevel bruker vi – som befolkning – nesten minst andel av inntekten vår på mat. Så lenge det går såpass godt i Norge, så lenge norsk økonomi har en slik fart, vil det alltid være en form for grensehandel. Det er grensehandel mellom Norge og Sverige, det er grensehandel mellom Sverige og Danmark, det er grensehandel mellom Danmark og Tyskland, og det er grensehandel mellom Tyskland og Polen. Det har å gjøre med lønnsnivå og kostnadsnivå i ulike land. Men skal vi klare å ha en norsk råvarebasert industri, må vi da bl.a. bruke toll for at det skal være lønnsomt i å ha produksjon i Norge. Derfor har vi gjort dette, for vi mener det er en målsetning å kunne produsere mat til egen befolkning. Det har en pris, og den prisen er regjeringen villig til å betale.

Torgeir Trældal (FrP) [12:43:59]: Jeg registrerer at statsråden ikke svarer på spørsmålet jeg stiller, mulig det er fordi han ikke har svar.

Jeg vil fortsette med en annen ting. Jeg var på en debatt og et foredrag med ministeren hos NHO i forrige uke, flere fra næringskomiteen var også der. Der uttalte statsråden at man hadde gjort kutt i grøftetilskuddet i landbruksoppgjøret i år, noe han var mot, men han fikk beskjed fra Bondelaget at de ville ha det sånn. Når Bondelaget sa det, så ble det sånn i oppgjøret. Da kan man jo spørre om hvem det er som styrer i dette landet når det gjelder landbrukspolitikken – om det er Bondelaget eller regjeringen. Det ene spørsmålet mitt er om statsråden står inne for den uttalelsen.

Det viste seg også at KIWI ikke kunne kjøre biff-kampanje fordi man ikke hadde nok råstoff. Derfor spør jeg: Ministeren er fornøyd med at Bondelaget styrer, men hva med næringsindustrien, som i dag ikke får nok råstoff på grunn av regjeringens feilslåtte politikk – når skal ministeren tenke på dem og ikke bare Bondelaget?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:45:05]: Når det gjelder den prosenttollendringen som er gjort, var det et felles press fra NHO Mat og Landbruk, NNN – altså LO – og Bondelaget, så det var mange som var opptatt av den endringen.

Når det gjelder det jeg sa om grøftetilskudd, at jeg personlig ikke var noen stor tilhenger av de 100 millionene som kommer i budsjettet nå, så er det helt riktig – det står

12. des. – 1) Bevilgninger på statsbudsjettet for 2013, kap. under Nærings- og handels-, Fiskeri- og kyst-, Landbruks- og mat- og enkelte kap. under Fornyings-, administrasjons- og kirkedept. (rammeomr. 9, 10 og 11) 2) Endringer i statsbudsjettet 2012 1514 under Landbruks- og matdept. 3) Endringer i statsbudsjettet 2012 under Nærings- og handelsdept. 2012 4) Endringer i statsbudsjettet 2012 under Fiskeri- og kystdept.

jeg fullt og helt for. Men mitt poeng er at vi i Norge har et unikt, tett og godt samarbeid mellom staten og næringsgjennom jordbruksavtaleinstituttet. Min vurdering er at de som er i næringsgjennom ofte kan vurdere ting like godt som vi som er offentlige myndighetspersoner. Jeg vet at Fremskrittspartiet ønsker å avskaffe jordbruksavtaleinstituttet, men denne regjeringen ønsker å ha det, nettopp fordi vi vil ha sterke fagorganisasjoner som kan ha påvirkning på politikken. Hvis du skal ha reell dialog, ta reelle innspill, kan du ikke alltid prioritere hva det er du mener er viktigst, du må også høre på hva næringsgjennom mener er viktigst.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [12:46:18]: Lerum i Sogn og Fjordane er en familieeid bedrift som produserer saft – god, velsmakende saft basert på norske råvarer. Saften selges over hele landet og er et flott eksempel på hvordan naturlige, norske produkter kan vinne markedsandeler. Regjeringen har imidlertid økt saftavgiften, noe som fører til en stor skattebelastning for Lerums produkter, som tross alt er basert på norsk frukt og bær.

I Sogn Avis i går, 11/12, sier Lerum-direktøren at han kjenner et behov for å bli fortalt hva Senterpartiet egentlig mener om denne avgiften. I Høyres alternative budsjett halverer vi saftavgiften. Hva ønsker regjeringen, og hva ønsker Senterpartiet å gjøre med saftavgiften for at den ikke skal være et problem for bøndene?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:47:16]: Som representanten vet, står Senterpartiet bak det budsjettforslaget regjeringen har lagt fram, både skatte- og avgiftsopplegget, prosenttoll og andre type grep – også de endringene representanten Røbekk Nørve omtaler. Det er en del av helheten. Det er alltid ulike hensyn man skal balansere, også med tanke på folkehelsen og andre ting. Vi mener at helheten i budsjettet er god, og at helheten i skatte- og avgiftsopplegget er god.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:48:01]: Driftsgranskingen av regnskapene til norske bønder – som utføres av Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, NILF – viser at bøndene i snitt gikk ned nesten 5 000 kr i inntekt i fjor, og at snittbonden hadde under 120 kr i timen, altså under minstelønn. Etter jordbruksoppgjøret for 2010, sa partene at rammen skulle gi grunnlag for en inntektsvekst på om lag 11 500 kr per årsverk i 2011. Nå ser vi at resultatene viser nedgang på nesten 5 000 kr. Når vi vet at inntekt er den viktigste faktoren for å øke rekruttering og hindre frafall fra næringsgjennom, vil jeg spørre: Hvordan vil landbruksministeren sikre at inntektsgapet mellom bøndene og sammenlignbare grupper minker, og ikke – som nå – bare øker og øker?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:48:55]: Som representanten Andersen Eide vet godt, er bønder selvstendige næringsdrivende. Det man gjør gjennom jordbruksavtaleinstituttet, er å synliggjøre en inntektsmulighet.

Landbruket er veldig væravhengig. Jeg er selv kornbonde, og vet at jeg hadde mye dårligere avlinger i fjor, pga. dårlig vær, enn jeg hadde i år, pga. bedre vær. Forhå-

pentligvis får jeg enda litt bedre avlinger neste år, for da er jeg enda dyktigere og været er enda snillere. Noe av hovedutfordringen – når vi ser på de driftsgranskingene – er at det var spesielt innenfor kornøkonomien det trakk veldig ned. Det var et spesielt dårlig kornår i fjor. Vi kan ikke se på ett og ett års driftsgranskinger, vi må se over tid om de virkemidlene vi har lagt inn virker. Hvis ikke må man justere dem og ha nye offensive satsinger. Det går ikke an bare å måle f.eks. kornøkonomien, som jeg kjenner godt, ut fra hva som er ettårsvirkning. Vi må se virkningen over flere år for å se om det gir en bedre utvikling. Fjorårets utvikling var spesielt dårlig innenfor korn, men det skyldtes i stor grad også været.

Borghild Tenden (V) [12:50:06]: Statsrådets forgjenger var prisverdig klar. Fra Stortingets talerstol sa han at regjeringen ville fase ut eksportsubsidier på Jarlsbergost. I Meld. St. 1 (2012–2013), nasjonalbudsjettet for 2013, står det – og vedtatt også med Norges støtte i Doha i 2001:

«På landbruksområdet innebærer forhandlingsmandatet at en ny WTO-avtale skal føre til betydelig reduksjon i handelsvridende støtte, avvikling av eksportsubsidier og vesentlig forbedret markedsadgang.»

Det kan virke som om den nye landbruksministeren ikke har fått dette helt med seg. Nå skal vi både ha verdensrekord i høy toll på ost inn i landet, og vi skal bruke over 100 mill. kr på å dumpe billig ost i utlandet. Mener statsråden at dette er solidarisk og fremtidsrettet, og i tråd med den avtalen vi inngikk i Doha i 2001?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:51:06]: Det er noen premisser i det spørsmålet som jeg ikke er enig i. At vi dumper billig ost til utlandet er ikke riktig. Vi eksporterer et høykvalitets, flott produkt som heter Jarlsbergost, som produseres i Elnesvågen, og som gir 67 ansatte jobb, har jeg fått meg fortalt. Hovedeksporten er til det amerikanske markedet – det er et høykostmarked. Når man hører ordet «eksportsubsidier», tenker man ofte at man både dumper det i et eller annet lavkostland og slår ut det lokale landbruket. Det er ikke diskusjonen når det gjelder Jarlsbergost. Det handler om et eksportprodukt til et høykostland, og det er et høykostprodukt.

Regjeringens holdning er at målsetningen på sikt er å utfase eksportsubsidier, men det må skje i en helhetlig forhandling om framtidig landbrukspolitik. Vi ønsker å sikre norske interesser i en kommende WTO-runde, og da vil vi ikke forhandle på enkeltelementer før vi ser helheten.

Presidenten: Replikskiftet er avsluttet.

Else-May Botten (A) [12:52:25]: Norge har en stolt maritim tradisjon og historie. Havet ligger oss svært nært. Det er neppe noen tilfeldighet at vi har blitt så gode på å bygge båter, og at vi gjennom skipsfarten har koblet oss til det internasjonale markedet. Men maritim næring er konkurranseutsatt og trenger en aktiv næringspolitikk som bygger på forutsigbarhet og konkurransedyktige rammevilkår.

Etter en tid med borgerlig kaos prøvde Bondevik-

regjeringen i 2004 å snu kursen og laget stortingsmeldingen Vilje til vekst. Men hva kom ut av den? Skipene var på tur ut av landet, men de fikk ikke på plass en konkurransedyktig rederiskattordning. Høyrepartiene snakket om maritim utdanning, men det kom ingen tiltak. De sa de skulle styrke konkurransevilkårene for norsk flagg, men det var vi rød-grønne som fikk på plass nettolønnsordningen som er i dag. Bondevik-regjeringen foreslo å åpne fartsområdebegrensningen, men gjorde ikke noe med det. Selv sa nærings- og handelsminister Ansgar Gabrielsen at verktøykassen var tom.

Stoltenberg-regjeringen overtok i 2005 og kom med en egen maritim strategi i 2007, som var kalt «Stø kurs». Den inneholdt en rekke tiltak, bl.a. grunnpilarer som nettolønnsordningen og rederiskattordningen. Vi har kommet med en tiltakspakke for verft og utstyrsleverandører, og det går bra – vi får positive tilbakemeldinger fra hele næringen om en sterk flåtefornyelse. I løpet av de siste fire årene har flåten økt med vel 64 pst. og nærmer seg 1 100 skip. Det viser en god utvikling og viser at en negativ trend har snudd.

I statsbudsjettet for 2013 ser vi klart forskjellene mellom de ulike partiene når det gjelder nettolønnsordningen. Høyre og Kristelig Folkeparti kutter i ordningen og begrunner det med at man ønsker en såkalt kompetansemodell. Men hva innebærer egentlig den? På meg virker de ganske vinglete. I 2004 innførte Bondevik-regjeringen en kompetansemodell uten tak, dvs. uten en øvre grense for utbetaling. Den omfattet både såkalte kompetansearbeidsplasser i offshoreflåten i NOR og de sertifikatpliktige stillingene i NIS og NOR. I budsjettet for 2012 ville Høyre at kompetansemodellen skulle ha et tak på 120 000 kr. Nå går de for en annerledes kompetansemodell, som kun skal gjelde sertifikatpliktige stillinger med et tak på 198 000 kr. Matrosene skal ekskluderes helt fra ordningen. Offshorefartøyer har tidligere vært inne, med ulike tak, mens Høyre nå tar dem helt ut. Det er å spille pingpong med kompetansearbeidsplasser i maritim næring. Den type uforutsigbarhet gir ingen trygghet, forutsigbarhet eller konkurransedyktighet for sjøfolkene. Rekruttering må gjøres på et bredere grunnlag om vi skal beholde alle trinnene på sjøfolkenes karrierestige. Mens Kristelig Folkeparti låser taket på innslaget til toppskatten, vil Høyre redusere maks-taket til 120 000 kr, Venstre vil fjerne hele ordningen og Fremskrittspartiet vil lovfeste ordningen. Det tyder på at det borgerlige kaoset bare fortsetter.

Statsråd Rigmor Aasrud [12:55:39]: Debatten i dag har på ulike måter dreid seg om hvordan vi skal videreutvikle næringslivet i Norge. Norske bedrifter hevder seg godt i utlandet til tross for et høyt kostnadsnivå. Det viser at de har god produktivitet. En stor del av denne produktivitsveksten skjer gjennom bruk av IKT. Noen studier har vist at halvparten av produktivitsveksten i Europa over tid har kommet gjennom bruk av IKT. En analyse i ni land viser at 21 pst. av BNP-veksten kommer fra IKT og Internett.

Dette vil fortsette, men det skjer ikke av seg selv. Staten har en viktig rolle å spille for å legge til rette. Vi ønsker

å legge til rette for at Norge som samfunn utnytter mulighetene IKT og Internett gir for verdiskapning og innovasjon. Bankene, platebutikkene og reisebyråene er godt på vei gjennom det jeg vil kalle en revolusjon. Andre steder har vi bare begynt å se utviklingen.

Helse- og omsorgssektoren reformeres ved bruk av ny teknologi. Regjeringen bidrar til at næringslivets prosesser blir digitalisert og billigere for alle ved at vi bruker e-handelsløsninger og e-fakturaløsninger. Landbruksnæringen er en av de mest teknologitunge. Regjeringens digitaliseringsprogram viser hvordan offentlig sektor skal digitaliseres. Altinn er et viktig redskap for næringslivet. EDAG vil bidra til nye forenklinger.

IKT-sektoren er en viktig bidragsyter til verdiskapning og sysselsetting i Norge. I 2010 omsatte sektoren for 200 mrd. kr, den sysselsatte 74 000 mennesker, og verdiskapningen i sektoren var over 1 mill. kr per ansatt. Det er 50 pst. mer enn i fastlandsøkonomien for øvrig. Utviklingen har vært veldig positiv. Antall sysselsatte personer i IKT-sektoren økte med 8 pst. fra 2007 til 2010. Det er langt høyere enn veksten i den generelle økonomien. I samme periode økte antall sysselsatte i Fastlands-Norge med 2,4 pst. Dette er en utvikling jeg mener vi bør applaudere og verdssette i diskusjoner om framtidens næringer i Norge.

Offentlig sektor er en stor innkjøper. For at vi skal ha gode løsninger også i fremtiden, er det viktig at vi får til mer innovasjon i sektoren. Derfor skal vi legge fram en strategi om innovasjon i offentlige anskaffelser. Vi følger også opp ved å gå igjennom det offentlige anskaffelsesregelverket for å se om vi kan forenkle og forbedre det. Rett over nyttår kommer jeg til å legge fram endringer i konkurranseloven, noe som også kommer til å være et viktig bidrag til at næringslivet får enklere regler å forholde seg til.

Ingrid Heggø (A) [12:58:59]: Regjeringas økonomiske politikk har skapt fantastiske resultat, som det har blitt sagt mange ganger her i dag. Noreg går godt – arbeidsplassar vert skapte. I fyrste halvdel av 2012 vart det starta om lag 20 000 nye aksjeselskap i Noreg – det er enormt mykje – sidan 2005 er det skapt ca. 340 000 nye arbeidsplassar, og vi har hittil forenkla for bortimot 3 mrd. kr. Det er historisk høge rammer når det gjeld GIEK, nytt klimafond og nye sårkornfond er vedtekne, og også tiltakspakkar både til verft og leverandørindustrien og til treforedlingsindustrien. I tillegg er SIVA og Innovasjon Noreg rigga for større prosjekt – dette for å nemna noko når det gjeld den landfaste industrien vår.

I oktober 2012 vart Noreg kåra av Verdsbanken til det sjette beste landet å driva næringsverksemd i. Talet på bedrifter som veks og tener gode pengar, auka i 2011 med nesten 50 pst. – 50 prosent! Og dette skjer i ei tid der store delar av Europa opplever stagnasjon og massearbeidsløse.

Eg er òg veldig glad for at sysselsettinga innanfor bergverk og industri er på om lag same nivå no som det var før finanskrisa.

Nyleg kunne vi lesa at Enova hadde gitt støtte til to nye store energisparingsprosjekt. Elkem Salten åleine skal investera for 350 mill. kr, og Elkem Carbon Fiskaa vert til-

delt 39 mill. kr til energisparing. For å setja dette litt i perspektiv, vil dette ved Elkem Salten gje energisparing som svarar til straumforbruket til om lag 12 000 bustadhus. Men det overordna for all industri og alle bedrifter generelt og eksportretta industri spesielt er orden i økonomien, ein stabil kronekurs og ei rente som ikkje skyt i været. Stabile rammevilkår er og blir eit nøkkelord.

Det som er farleg i dagens allianse, er at Framstegspartiet ikkje vil bøya seg for handlingsregelen, og Høgre er også her i tåkeheimen. Så det er ein forundringspakke etter valet: Viss høgrepertia vann, kva skjer då med den økonomiske politikken?

Det er viktig at vi ikkje har særnorske avgifter og skattar som slår beina under bedriftene, men på den andre sida er det eit faktum at det at vi har trigga bedriftene, med gjerne både pisk og gulrot, har fått dei til å verta verdsleiande innanfor innovasjon, kompetanse og teknologiutvikling. Ein rett balansegang er uhyre viktig her. Regjeringa har sett i verk ei rekke tiltak for å betra industrien sine kraftvilkår, inkludert bygging av ny kraft, planlagde nettinvesteringar og sikring av god kraftbalanse. Dette viser handlekraft.

Per-Kristian Foss hadde her overtatt presidentplassen.

Bendiks H. Arnesen (A) [13:02:22]: Jeg ser i innstillingen at Kristelig Folkeparti og Høyre fortsatt vil erstatte nettolønnsordningen for sjøfolk med en kompetansemodell, eller en modell kun for «sertifikatpliktige», som Kristelig Folkeparti kaller det. Fra før vet vi at også Venstre vil rasere nettolønnsordningen. Venstres svar i replikkvekslingen her i dag var intet mindre enn oppsiktsvekkende og minner om manglende kunnskap om denne næringen.

Jeg synes det er veldig trist at disse tre partiene med åpne øyne igjen prøver å sette sjøfolks arbeidsplasser i spill, og jeg forstår godt at mange sjøfolk i dag har vært gjester oppe på galleriet. De føler sine arbeidsplasser truet. Det kan virke som om disse tre partiene vil ha norsk skipsfart, men om norske skip er bemannet med dyktige norske sjøfolk, ser ut til å være av mindre betydning for dem.

Hvorfor sier jeg dette? Jo, fordi over 90 pst. av dem som i dag blir offiserer på dekk og i maskin, kommer fra underordnede stillinger om bord. Dette betyr at det blir et meget dårlig rekrutteringsgrunnlag til offisersutdanningen dersom vi kvitter oss med de underordnede mannskapene, slik Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre legger opp til.

Jeg har sagt det før, og jeg gjentar det nå: Vi kan ikke rekruttere dyktige sjøoffiserer når de må simulere seg fram til å bli offiserer. Forklaringen på at norske sjøfolk er blant de aller beste, er at de har fått mulighet til å gå gradene om bord, og at en jobb om bord har lagt grunnlaget for en videre maritim karriere.

Jeg minner om at da regjeringen overtok i 2005, hadde den maritime næringen gjennomlevd lang tid med stadige endringer av rammebetingelsene og en svært uforutsigbar skipsfartspolitik. Dette rettet denne regjeringen på umid-

delbart, noe som igjen har gitt forutsigbarhet, rekruttering og tro på næringen.

Jeg håper at rederne, leverandørene, de ca. 11 000 sjøfolkene som omfattes av nettolønnsordningen, og alle andre merker seg at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre igjen tar til orde for å svekke Norge som skipsfartsnasjon. Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bør tenke over at absolutt alle kommuner i Norge har innbyggere som jobber i eller er tilknyttet de maritime næringene, og derfor har denne viktige næringen store ringvirkninger i alle kommuner.

Marianne Marthinsen (A) [13:05:41]: I replikkordskiftet mellom statsråd Trond Giske og Svein Flåtten tidligere i dag, presterte representanten Flåtten å sutre over at regjeringen skryter av fantastiske resultater for norsk næringsliv fordi det aldri har vært bedre muligheter for å lykkes enn nå. Jeg kunne ikke ha sagt det bedre selv! Det har aldri vært bedre muligheter for å lykkes i norsk næringsliv enn nå.

I Aftenposten tidligere i høst ble 2011 omtalt som et jubelår for norske selskaper. Antall vekstbedrifter vokser friskt, de tjener gode penger, og de vokste med nesten 50 pst. i fjor.

Vi har hatt en formidabel vekst i eksporten, også utenfor petroleumssektoren. Det regner jeg med at både posisjonen og opposisjonen er i stand til å glede seg over, men det påfallende i denne debatten er at det virker som om opposisjonen tror at dette er resultater som gjør seg selv, at det er en selvfølge at vi har gode, forutsigbare rammevilkår, at det er en selvfølge at vi har tydelig praktisering av handlingsregelen, noe som gir tillit i finansmarkedene, at pengebruken er under kontroll, slik at vi har et rentenivå, en kronekurs, som sikrer norsk eksportindustri konkurransedyktighet, at vi har en forutsigbar skattepolitikk – at det i det hele tatt føres en økonomisk politikk som understøtter næringsutvikling og verdiskaping.

Og jeg må si at flere av de debattene vi har hatt med opposisjonen om økonomisk politikk gjennom høsten, har gjort meg bekymret. Fremskrittspartiet har lansert en alternativ handlingsregel som innebærer at det ikke finnes noen grense – ingen grense – for hvor mye oljepenger som kan brukes, så lenge pengebruken defineres som investeringer. Forbruksveksten skal fortsatt være den samme, men investeringstakten skal altså kraftig opp. Det er flere ting å si til det: For det første er det en stor misforståelse at det offentlige investeringsnivået i Norge er lavt. Tvert imot: Det er mye høyere enn hos naboene våre. Og resultatet blir – uansett hva Fremskrittspartiet sier – økt oljepengebruk, og det er det siste norske eksportindustri trenger. Dette er ikke overraskende toner fra Fremskrittspartiet, men det bekymrer meg kraftig at Høyre ikke gir tydelig beskjed om at handlingsregelen ligger fast, og at det er uaktuelt å begi seg ut på et eksperiment med oljepengebruken.

Den andre store bekymringen handler om skattepolitikken. Det har vært interessant å følge opposisjonen gjennom de debattene vi har hatt om formuesskatt. Det startet med voldsomme elendighetsbeskrivelser og tanker om at fjerning av formuesskatten skal fjerne ethvert næringspo-

litisk og landbrukspolitisk problem, og videre fram til Politisk kvarter i dag, som etterlot oss alle i full forvirring om hva opposisjonen egentlig mener om formuesskatten.

Norsk næringsliv bør slippe den usikkerheten som opposisjonen nå åpner for når det gjelder både framtidig olje- pengebruk og ikke minst hva slags skatteregime som skal gjelde for bedriftseiere i framtiden. Det er betimelig å be om en avklaring før valget, men jeg regner med at den ikke kommer – heller ikke i dag.

Knut Storberget (A) [13:08:54]: Det er flere forhold i den næringspolitiske debatten som har gått i dag som får oss til å undre på opposisjonens standpunkt. Men det er ett forhold som syns tydelig og veldig klart, og det er de dramatiske kuttene som foreslås fra Høyre, men i særdeleshet fra Fremskrittspartiet når det gjelder støtten over jordbruksavtalen. Jeg må med all respekt si at for mange næringsutøvere knyttet til primærnæringene rundt omkring i det ganske land, er dette dramatiske forslag. Og jo nærmere vi kommer et valg, desto mer interessant er det å høre fra opposisjonen – i særdeleshet fra Fremskrittspartiet – hva alternativet til den politikken som nå føres, skal være overfor den norske bonde. Bare i mitt eget fylke er det rundt regnet 14 000 mennesker som er knyttet til primærnæringene på et eller annet nivå, enten direkte i jord- og skogbruk, i foredling eller i forvaltning for den saks skyld. Disse 14 000 arbeidsplassene bare i Hedmark henger bokstavelig talt i en tynn tråd når vi ser de alternative budsjettene, med det dramatiske kuttet som bl.a. Fremskrittspartiet foreslår i jordbruksavtalen på over 5 mrd. kr. Hvis det ble regnet ut på fordeling over det ganske land, ville det innebære en tapping av hedmarksjordbruket med over 300 mill. kr, noe som ville få fatale konsekvenser for både sysselsetting og bosetting og for alle de andre fordelene vi har av at folk har mulighet til å drive næringsvirksomhet også i strøk av landet hvor det ikke nødvendigvis har vært så enkelt.

Jeg vil utfordre særlig Fremskrittspartiet til å synliggjøre kortene: Hva er alternativet til et så dramatisk kutt? Jeg leser så øyet blir stort og vått om omstillingsstøtte. Hva skal man omstille til når det blir så dramatiske kutt i jordbruksavtalen som Fremskrittspartiet foreslår? Dette er arbeidsplasser som vi gjennom mange år har jobbet for å forsterke, enten det er bondens aktivitet ute på marka eller det er på Nortura, Rudshøgda eller i Trysil, der det foregår foredling av skogvirket vårt i både store og små bedrifter. Jeg hører at man snakker om at alternativet er at man måtte slippe bonden fri. Jeg kan ikke tolke budsjettforslaget fra særlig Fremskrittspartiet som noe annet enn at det ikke er å slippe bonden fri, men i stor grad å la ham sveve i et fritt fall.

Irene Johansen (A) [13:12:12]: I oktober 2012 ble Norge kåret av Verdensbanken til verdens sjette beste land å drive næring i. Selv om flere industribedrifter nå merker internasjonale konjunktursvingninger, har norsk næringsliv gjennom flere år med internasjonal krise fortsatt å styrke seg. Antall bedrifter som vokser og tjener gode penger, økte i 2011 med nesten 50 pst. At norsk næringsliv går bra

og optimismen rår de fleste steder, kommer ikke av seg selv. Det er et resultat av en langsiktig, aktiv og målrettet politikk, der vi har satset på gode rammebetingelser for industri og næringsliv, utbygging av samferdsel, utdanning og forskning, og ikke minst har vi lagt grunnlaget gjennom en trygg økonomisk styring.

En av de viktige grunnene til at Norge lykkes, er at mange er i arbeid. I en tid hvor store deler av Europa opplever stagnasjon og massearbeidsledighet har Norge, gjennom en sterk petroleumssektor, en trygg økonomisk styring og politiske retningsvalg, rekordmange i arbeid. Gjennom arbeid og innovasjon sørger arbeidstakere og næringslivsledere for at Norge går godt, og sammen skaper vi verdiene som sikrer velferden for framtiden. Hittil i år er det startet over 16 000 nye aksjeselskaper i Norge, en økning på 76 pst. fra året før. Siden 2005 er om lag 340 000 flere kommet i jobb – to av tre i privat sektor. Mens mange millioner er arbeidsledige i Europa, har Norge nå lavere arbeidsledighet enn i 2005. Dette bildet står i sterk kontrast til det skremmebildet som høyrepartiene prøver å male om norsk næringsliv og konkurransekraft.

En god, politisk styrt forvaltning av olje- og gassnæringen i Norge har gitt oss store muligheter som land. Arbeiderpartiet har gjennom hele næringens historie vært opptatt av at næringen skal gi avkastning i form av aktivitet også på land. Petroleumsnæringen gir oss et overskudd som vi kan bruke til å sikre kommende generasjoners velferd, og til å sikre at fellesoppgaver løses av fellesskapet. I dag er ca. 250 000 arbeidsplasser direkte eller indirekte knyttet til petroleumsnæringen. Petroleumsressursene på norsk sokkel har lagt grunnlaget for en høykompetent og internasjonalt konkurransedyktig olje- og gassnæring. Store utbyggingsprosjekter har drevet fram nye teknologiske løsninger. Gunstige rammebetingelser for forskning og teknologiutvikling har vært en viktig forutsetning, like så sterk vekt på helse, miljø og sikkerhet og gode ordnede lønns- og arbeidsvilkår. Arbeiderpartiet er opptatt av å fortsette å utvikle norsk offshore og maritim næring, slik at vi kan bygge videre på den imponerende historien vi har opplevd.

Arbeiderpartiet vil bidra til en god og stabil utvikling av norsk næringsliv og sikre at viktige bedrifter, kompetanse og naturressurser beholdes og videreutvikles i Norge. Staten har store eierandeler i norsk næringsliv. Dette er viktigere enn noen gang for å sikre nettopp stabilitet og norsk eierskap i bedrifter som er strategisk viktige for landet.

Tor Bremer (A) [13:15:27]: Litt fakta som bakgrunn for mine poeng: Noreg går så det grin for tida. Sysselsettinga og verdiskapinga er rekordhøg – 330 000 nye arbeidsplassar sidan 2005. Andre økonomiske måleparametar, som vekst i BNP og handelsbalansen, viser eintydig positiv utvikling.

Det er all grunn til å gleda seg altså – og alle gleder seg. Men Høgre let vera å gleda seg. Først er det forskinga regjeringa sviktar, og det trass i ein realvekst i løyvingane på 32 pst. sidan me overtok. Knappt nokon annan sektor har opplevd maken til realvekst.

I går høyrde me at det var skuleresultata ein sutra over,

trass i at alle gode indikatorar peikar på god utvikling, men så enda det òg med eit gedigent mageplask for Høgre i går. Innimellom slår Høgre om seg med stor skråsikkerheit om manglande innovasjonskraft i norsk næringsliv. Det beste ein kan seia om det, er at det stadfestar erfaringa om at skråsikkerheita er omvendt proporsjonal med innsikta.

Høgre refererer stadig til Innovation Union Scoreboard, der Noreg plasserer seg på ein beskjeden 17. plass av 34 land. Men Høgre hoppar galant over f.eks. World Competitiveness Scoreboard, der Noreg har ein pen 8. plass av i alt 59 land og med vektning på langt fleire og meir relevante indikatorar. Eg kan kort òg nemna den tyske innovasjonsindikatoren, der Noreg har gått frå ein 14. plass i 1995 til ein 7. plass i 2010, mykje nettopp på grunn av direkte og indirekte støtte til FoU i næringslivet, til produktivitet og betre rammevilkår for innovasjon.

I Forskningsrådet sin siste rapport om tilstanden i det norske forskings- og innovasjonssystemet, vert det slått fast:

«Det hevdes ofte at Norge kommer dårlig ut i internasjonale rangeringer av innovasjonsevne. Det er en sannhet med store modifikasjoner.»

Og vidare:

«Men analysen av norsk innovasjonsevne bør avgjort bygge på et mer nyansert grunnlag enn vår samlede plassering i ulike scoreboards.»

I presentasjonen av det siste forskingbarometeret vart begrepet «høgtrykk» brukt om situasjonen for offentleg finansiert forskning, der Noreg, som kjent, ligg heilt i toppen, medan «lågtrykk» vart brukt om situasjonen i næringslivet. Det er eit faktum at Noreg i internasjonale samanlikningar kjem dårlegare ut i næringslivet, men det er feil å seia at det er eit uttrykk for manglande interesse for forskning i næringslivet. Det er først og fremst eit uttrykk for kva type næringar me har, og på storleiken på bedriftene.

Kåre Simensen (A) [13:18:55]: Det er ganske vanlig at man fra denne talerstolen sender hilsener hjem, men denne gangen har jeg tenkt å ta med en hilsen hjemmefra til denne salen. Dette innlegget kunne like godt ha vært et innspill til sak nr. 5, men jeg velger å ta den fra talerstolen i anledning av denne debatten.

Dette handler om manglende flytilbud i nord, og spesielt i mitt hjemfylke. Da flyselskapene planla årets vinterrutetilbud til Finnmark, fikk vi et sterkt redusert tilbud. Spesielt utfordrende er det at SAS har valgt å kutte ut sine direkte ruter til Finnmark på ettermiddags- og kveldstid. Som en erstatning velger SAS og Norwegian å fly vinge mot vinge på formiddagen. Mange føler frustrasjon over selskapenes manglende vilje til å tilby flyruter som tilfredsstillir deres behov. For både næringslivet og private kunder fører dette til økte kostnader ved at man får ekstra overnattinger og dyrere billettpriser. Sånn sett fungerer markedet. Redusert kapasitet og stor etterspørsel gir selskapene muligheter til å ta de prisene de vil. Vi har i dag et prisnivå på enkelte ruter som vi må mange år tilbake for å finne. En slik utvikling skaper ikke mer aktivitet – heller tvert imot. Flere har også gitt uttrykk for at de føler det er ille at selskapene ikke bryr seg mer om lojale kun-

der i nord, og at de ikke ser at dette medfører en svekkelse på lengre sikt. Det er ikke vanskelig å være enig med dem.

Næringslivet merker det som nå skjer, på sine bunnlinjer, og spesielt sterkt rammer det hotell- og konferansemarkedet. Nå unner vi selvsagt Tromsø alt godt, men det er avgjørende viktig at Finnmark i større grad får ta del i den positive utviklingen vi ser, bl.a. innenfor vinterturisme. Reiselivsdestinasjoner i Finnmark blir hardt rammet av det reduserte vintertilbudet fra SAS og Norwegian.

Både representanter fra næringsliv og politikere på alle nivåer har kritisert de valg flyselskapene har gjort. De har vært invitert til dialog, men så langt uten resultat. Flyselskapene hevder med tyngde at ruteopplegget henger nøye sammen med markedsgrunnlaget, men mange trekker det i tvil.

Fra denne talerstolen vil jeg oppfordre staten som eier til å ta med seg de bekymringene og ikke minst de konsekvensene et svekket rutetilbud i nord har for både næringsliv og andre reisende. Jeg er fullstendig klar over at vi som politikere skal ha en armlengdes avstand til det som foregår i ulike styrerom der staten har eierinteresser. Men jeg har også helt klare forventninger om at statens representanter i styret til – i dette tilfellet – SAS også må kunne være ombudsmenn for flyselskapenes kunder i nord. Av den årsak har befolkning og næringsliv i Finnmark store forhåpninger om at man vil få et bedre flytilbud når neste års vinterrute planlegges.

Svein Gjelseth (A) [13:22:10]: Den maritime næringska er ei av Noregs aller viktigaste kjelder til verdiskaping og velferd. Noreg har stor global slagkraft bygd på kompetanse og innovasjon.

Dette er grundig dokumentert, m.a. gjennom forskingsprosjektet Et kunnskapsbasert Norge, Reve og Sasson 2012. Inga anna næring har større kompetansebasert verdiskaping enn den maritime næringska.

Maritim næring har rundt 100 000 tilsette, ho omset for om lag 1 mrd. kr per dag, og ho har ei verdiskaping som svarar til ca. 125 mrd. kr per år.

Næringska sin verdsleiarande posisjon gir store inntekter til samfunnet, skapar arbeidsplassar og gir grunnlag for spreidd busetting i heile landet, særleg langs kysten.

I Noreg er det bygd opp ei unik maritim klynge. I denne maritime klynge er det i stor grad slik at alt heng saman med alt. Gjennom den maritime strategien «Stø kurs» har myndighetene lagt eit betydeleg grunnlag for den verdiskapinga vi har sett i denne næringska dei siste åra.

Ein føresetnad for næringska sin suksess har vore og vil fortsatt vere stabile, føreseielege og internasjonalt konkurransedyktige rammevilkår.

Norske sjøfolk og tilgangen til praktisk erfaring frå sjøen er ei viktig forklaring på den norske maritime suksessen. Dette er dokumentert i ei rekke forskingsprosjekt og er nyleg konkretisert og utdjupa i Fafo sin rapport Fra sjø til land. Rapporten slår fast at tilsette med praktisk erfaring frå sjøen er av stor betydning for innovasjon og nytenking også i verksemdar på land. Kompetansen til under-

ordna mannskap er like viktig og attraktiv som kunnskapen til offiserane.

Nettolønnsordninga for sjøfolk er derfor ei nødvendig og ikkje minst lønnsam investering i maritim kompetanse.

Det er med stor undring eg les innstillinga og registrerer at Høgre og Kristeleg Folkeparti vil erstatte denne ordninga med ein sokalla kompetansemodell, der berre offiserane får nettolønn. Venstre går endå lengre, dei vil avskaffe heile ordninga.

Når ein då veit at tilnærma 90 pst. av dei som i dag vert offiserar om bord, kjem frå underordna stillingar på dekk og i maskin, vert undringa endå større. Det er nettopp desse folka reiarlaga etterspør.

Sjøfolka er sjølve navet i den maritime klynga. Derfor må nettolønnsordninga verte halden oppe og heller gjerast endå betre. Nettolønnsordninga for norske sjøfolk bør etter mi meining vere heilt på linje med ordninga til konkurrentlanda våre.

Tor-Arne Strøm (A) [13:25:33]: I dag har vi sett og ser at en del sjøfolk og representanter for sjømannsorganisasjonene er til stede på galleriet for å følge debatten om sin framtid og rammebetingelsene for næringen.

Etter det jeg forstår etter å ha lest innstillingen, tar Kristelig Folkeparti og Høyre til orde for å erstatte nettolønnsordningen med en kompetansemodell. Venstre vil, som vi vet, rasere ordningen.

Da vi tok over i 2005, tok vi over et uforutsigbart kaos i den maritime politikken. Regjeringen vedtok å lage en egen strategi for maritim politikk, der bl.a. rederiskatteordningen og tilskuddsordningen for sjøfolk var viktige tiltak sammen med en hel rekke andre tiltak på dette området.

I dag har vi forutsigbarhet og stabile rammebetingelser for næringen. Jeg er kjempeglad for at regjeringen og de rød-grønne på Stortinget er enige om at nettolønnsordningen skal videreføres. Det kommer også mange positive tilbakemeldinger fra hele næringen. Vi leverer – på dette området som på så mange andre områder – og det bør man merke seg. Regjeringens aktive maritime politikk virker godt. Det er viktig med stabile rammebetingelser for denne næringen, og det kan ikke gjentas mange ganger.

Med et eventuelt regjeringsskifte vil næringen få andre rammebetingelser enn den har i dag. Derfor blir stortingsvalget 2013 utrolig viktig – også for denne næringen. Det blir andre betingelser også her som vil svekke næringen og sjønasjonen Norge.

Forklaringen på at norske sjøfolk er blant de aller beste i verden, er at de har fått mulighet til å gå gradene om bord, og at en jobb om bord har lagt grunnlag for den maritime karriere. Det er viktig, og det er en verdi vi må ta med oss.

Helt til slutt til en annen sak. Det gjelder leiekontrakten for Brønnøysundregistrenes lokaler. Den utløper om få år, og det er igangsatt et arbeid med å utrede framtidige lokalbehov. Derfor er vi veldig glade for at det kommer 20 mill. kr til Statsbygg til utredning og forprosjekt i budsjettet for 2013. Det er en utrolig stor arbeidsplass på Sør-Helgeland, og det er viktig at man nå utvikler denne arbeidsplassen. Så det ble veldig gledelig mottatt da de 20 millionene ble bevilget av denne regjeringen.

Presidenten: Beløpet ble bevilget av Stortinget, så vidt jeg forstår.

Tor-Arne Strøm (A) [13:28:33]: Ja.

Presidenten: Det er greit.

Bendiks H. Arnesen (A) [13:28:50]: Jeg er veldig glad for at så mange rød-grønne politikere i dag har framsnakket skipsfarten og dens betydning. Jeg har samtidig behov for å snakke om en annen viktig distriktsnæring ved siden av skipsfarten, og det er landbruket.

Jeg ser av innstillingen at en samlet komité har omtalt de store flomskadene som man opplevde i Troms og Buskerud, og jeg kjenner naturlig nok saken fra Troms aller best.

Jeg har vært i Indre Troms og sett på de enorme ødeleggelsene som skjedde der i sommer. Det er ufattelig, og man må faktisk se det med egne øyne for å tro at det er mulig med sånne ødeleggelser fra naturkrefter. Jeg synes det er tragisk for bøndene som er rammet av denne store katastrofen. Store jordarealer er ødelagt, avlinger har gått tapt, innhøstet fôr er ødelagt og hus og redskaper må ha omfattende reparasjoner. Noe kan ikke repareres, men må erstattes med nytt.

Troms har et problem som ingen andre fylker har i samme grad. Dette er fordi det er svært mye leiejord her, og reglene for egenandeler vedrørende naturskade innebærer en egenandel for den enkelte eiendom som er skadet, og ikke for den samlede skaden. Dette gjør at bøndene her rammes særlig sterkt økonomisk når naturkreftene gjør slike skader. Jeg har vanskelig for å forstå hvordan disse bøndene skal kunne komme ovenpå igjen uten ekstraordinær økonomisk hjelp, særlig når vi vet at de samme bøndene ble sterkt berørt også i 2010, da de fikk omfattende avlingsskader på grunn av uvanlig tidlig frost.

Jeg er klar over at noe av dette må ses i forhold til jordbruksavtalen, men jeg vil sterkt henstille til regjeringen om å gi nødvendig hjelp så snart som mulig når det gjelder egenandelene. Vi må gjøre det som er mulig for å sikre landbruket over hele landet. Landbruket i indre Troms er noe av det beste vi har i nord, og det vil være forferdelig dersom bøndene her tvinges til å gi opp fordi de er rammet av en naturkatastrofe.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [13:31:46]: Representanten Arne L. Haugen hadde i sitt innlegg en visitt til Kristelig Folkepartis ypperlige landbrukspolitikk, og det er jo hyggelig. Men mindre glad ble jeg for at representanten Haugen sår tvil om at vi står ved vår politikk i et samarbeid med andre opposisjonspartier i en ikke-socialistisk regjering. Jeg kan berolige representanten Haugen med at vi i samarbeid med Høyre og Venstre både i Bondevik I og Bondevik II, ble enig i alle jordbruksoppgjør, i motsetning til hva som skjedde ved årets oppgjør.

Når det gjelder dagens landbrukspolitikk, kunne Kristelig Folkeparti fått til mye mer om regjeringspartiene hadde stått sammen med oss da landbruksmeldingen ble behandlet. Hadde Arbeiderpartiet lyttet mer til bøndene

og til Kristelig Folkeparti, hadde det ikke blitt brudd før forhandlingene startet.

Det er forskjellig politikk i de ulike partiene på Stortinget, selv på ikke-sosialistisk side, akkurat som det er forskjellig politikk i de ulike partiene på Stortinget hos de rød-grønne. Valget er om ni måneder. Dersom man er en del av den store majoriteten som ønsker et regjeringsskifte og samtidig ønsker en sterkere politikk på landbruksområdet, er det fristende å være svært frimodig og si at da er dette enkelt og greit: Kristelig Folkeparti har den beste landbrukspolitikken og er det eneste alternativet ved valget i 2013.

Tor Bremer (A) [13:33:48]: Etter nesten 30 år som gardbrukar har eg gjort meg både erfaringar og tankar om landbrukspolitikk. Men eg må tilstå at det er lenge sidan eg slutta å la meg forbausa av kva Framstegspartiet kan koka opp av forslag som vil demontera ein relativt funksjonell landbrukspolitikk.

Då representanten Trældal med skråsikkerheit la ut om kva slags medisin som er tenleg for norsk landbruk, slo det meg at mykje av grunnlaget for tusenvis av norske lokalsamfunn vil forsvinna med dette. Grunnlaget for desse lokalsamfunna vil forsvinna. Eg seier ikkje at lokalsamfunna vil forsvinna, men mykje av grunnlaget. Ifølgje Trældal står norske gardbrukarar med lua i handa overfor byråkratar i departementet. Vel, etter eit langt liv, som sagt, som gardbrukar, kan eg knappast seia at eg har sett nokon av desse byråkratane.

Men eg må tilstå at i denne salen har eg høyrte mange innlegg som mange utanfor denne salen ville kalla for direkte tullprat. Representanten Trældal og Framstegspartiet vil marknadsretta produksjonen og landbrukspolitikken. Veit representanten Trældal kva dette vil bety? I dag er det slik at marknadsordningane i landbruket syter for ein lik rett for både distriktslandbruket og det bynære landbruket til marknaden i dei største byane våre. Det er altså slik at småbonden i fjord- og fjellbygdene våre med eit svært avgrensa volum får ein lik rett til avsetning av sin produksjon som storbonden med svære volum og kort avstand til marknaden. Men dette vil Framstegspartiet oppheva.

Når Trældal i neste setning er svært bekymra for distriktslandbruket, er det openbert ikkje konsistens i det han seier. Det heng kort og godt ikkje på greip. Framstegspartiet vil vidare vri støtta ifrå areal til produksjon. Me huskar at då landbruksstøtta i si tid vart vridd ifrå produksjonsdrivande til produksjonsnøytrale ordningar, var det for å få kontroll over overproduksjonen og for å halda seg til internasjonale avtalar som WTO-avtalen. No er det slik at om ein ser dette i tillegg til desse eksempla, Framstegspartiet og delvis Høgre sine andre framlegg i landbrukspolitikken, som dramatisk budsjettkutt, oppheving av unntaket for konkurranselovgivning for landbrukssamvirket, svekking av tollvernet og oppheving av landbruksforhandlingane, vil det gi resultat.

Alt dette i tillegg til opphevinga av marknadsordningane og vridninga av landbruksstøtta frå produksjonsnøytral til produksjonsdrivande, vil demontera mykje av dagens landbrukspolitikk. Men kor er Høgre i denne debatten?

Når skal Høgre ta eit oppgjør med Framstegspartiet sine forslag?

Presidenten: Presidenten vil bemerke at «tull» ikke er et parlamentarisk uttrykk, og da er vel heller ikke «tullprat» det.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [13:37:14]: Med svært mye på hjertet når det gjelder landbruket i Norge, kom jeg dessverre for kort i mitt første innlegg. Jeg avsluttet med samdrifter som sliter under dagens regjering.

«Rød-grønt styre tyner storbønder,»

kunne en lese i Vårt Land den 14. juni i år. Det var samdriftsbøndene Malvin Harnes og datteren som fikk ut sin frustrasjon over regjeringens landbrukspolitikk. Samdriften Harnesmyr i havgapet utenfor Molde – det er vel ute i distriktet, vil jeg tro – huser i dag 60 kyr, og var på listen over de 50 gårdene med best ytelse per ku i 2011. Bedriften er opptatt av å produsere god norsk mat effektivt, men hindres av dårlige rammevilkår for samdrifter kontra mindre bruk. Tilskuddene er innrettet slik at staten gir mest støtte per melkeliter til de minste brukene. For eksempel får alle melkebruk et driftstilskudd på 111 000 kr enten en har 5 kyr eller 100 kyr. Harnes har regnet ut at deres samdrift får 1,20 kr i statlig tilskudd per liter melk, mens et bruk med 14 kyr får 3 kr per liter melk. Dette er ett av flere eksempler på at statlige tilskudd til landbruket slår skjevt ut, og at det må bli mer rettferdig og målrettet, slik Høyre sier.

Jeg var så vidt innom Norsk institutt for landbruksforsknings beregninger som viser at Høyres landbrukspolitikk for perioden 2009–2013 ble regnet til å gi omtrent samme produksjonsnivå som regjeringspartienes, og omtrent lik distriktsprofil arealmessig som Senterpartiets. Tall kan allikevel diskuteres, men gitt resultatet fra NILFs notat fra 2009, mener jeg og Høyre at vårt alternativ gir en bedre retning for norsk landbruk. Høyre har et reelt alternativ til regjeringens, og vil jobbe målrettet i landbrukspolitikken for å styrke landbrukets lønnsomhet og investeringsevne. Norsk mat og norske bønder fortjener såpass.

Jonni Helge Solsvik (H) [13:40:04]: For en som til daglig lever og virker i en stor og viktig fiskerikommune, er det lett å slutte seg til beskrivelsene av hvor viktig fiskerinæringen er for utvikling av mange kystsamfunn. Det gjelder imidlertid ikke andre kriterier for fiskerinæringen enn for andre næringer med hensyn til hva som skal til for at næringen skal bidra til å skape en positiv utvikling, nemlig lønnsomme bedrifter, og da lønnsomme bedrifter i hele verdikjeden.

Den uttalte visjonen om at Norge kan bli den fremste sjømatregionen i verden, er det all grunn til å slutte seg til. Visjonen er absolutt oppnåelig, men det krever en politikk som fremmer – igjen – lønnsomhet i hele verdikjeden av næringen.

Jeg hørte representanter tidligere i dag som var inne på demonstrasjonstog for eller imot noe. Da må det ikke være slik at det å demonstrere for eller imot nødvendige endringer nødvendigvis er det som dokumenterer hvilken po-

litikk som er mest framtidsrettet. Det er faktisk slik at da det i 1950 var ca. 150 000 fiskere som landet i overkant av tre millioner tonn fisk, og det i dag er ca. 10 000 fiskere som tar opp omtrent det samme kvantum, dreier det seg om teknologiutvikling og strukturelle endringer som har vært nødvendige for å fremme lønnsomhet i næringen.

Når det i innstillingen pekes på det faktum at utsiktene for eksport til viktige markeder for fiskerinæringen er en utfordring i årene framover, og det derfor kan være behov for å iverksette tiltak også for sesongen 2013, er det en utfordring at denne typen ordninger, f.eks. garantiordninger, også må ta hensyn til endrede markedsforhold. Vi er nemlig ikke tjent med at fisk blir kjøpt for deretter å bli lagt på lager og så til slutt bli solgt med tap. I dette perspektivet er det merkelig å høre at det stilles spørsmål ved om det er rett å spørre om hvorvidt innførte lover og regler helt tilbake fra slutten av 1930-tallet, ikke må tas opp og diskuteres i et framtidsperspektiv, slik Høyre har tatt til orde for. Etter min oppfatning er en slik diskusjon basert på framtidens utfordringer helt nødvendig for at også fiskerinæringen i framtiden skal bidra til en positiv utvikling i mange kystsamfunn.

Arne L. Haugen (A) [13:43:12]: Det var egentlig innlegget til representanten Bredvold som fikk meg til å be om ordet. Bredvold beskriver den trøsteløse situasjonen for en gründer som blir møtt med regler, mistenksomhet og motarbeiding fra det offentlige. I den virkelige verden, der jeg oppholder meg, er det ikke slik. Jeg har opplevd dette på kroppen, og opplever en helt annen situasjon. Det er nå rekord i antall etableringer av aksjeselskap. Vi har et virkemiddelapparat som funker og støtter opp. Og svært mange kommuner deler ut entreprenørpriser og næringspriser for å stimulere og gi honnør til etablerere. Lokale media følger opp. Jeg mener at det offentlige i dag på en bra måte bakker opp gründeren.

Så må jeg si at Stortinget er ikke lovet noen mineralmelding, som flere har vært inne på. Regjeringen har meddelt at den kommer med en strategi etter årsskiftet. Det er flere representanter som etterlyser denne nå, og jeg er overbegeistret for at mange har blitt ivrige på mineralnæringen, og at det tydeligvis blåser en vind for mineralnæringen. Det har det virkelig ikke gjort før. Nå kommer denne strategien, noe ligger i budsjettet allerede, og jeg er overbevist om at det skal bli en god løsning.

Så helt til slutt en liten detalj, en merknad til landbruk og økologisk landbruk, som vi er opptatt av å støtte opp om. Der har regjeringens partiene en fellesmerknad i budsjettet som peker på det interessante arbeidet som foregår i Møre og Romsdal med sikte på å etablere Tingvoll Økopark. Jeg håper regjeringen vurderer det positivt.

Alf Egil Holmelid (SV) [13:46:03]: Eit stykke ut i debatten må ein konstatere at denne debatten har vore svært avklarande. Dersom vi ser bort frå ei skikkelig rasering av landbruket, kan eg ikkje sjå at opposisjonen har vist noko heilskapleg alternativ til dagens næringspolitikk.

Det som opposisjonen baserer seg på, er små spark til regjeringas næringspolitikk, ikkje eit heilskapleg alterna-

tiv. Men sjølv dei småsparka som opposisjonen har til regjeringas næringspolitikk, fell frå kvarandre når ein begynner å pirke litt i dei.

Ta f.eks. det eg var inne på i mitt innlegg, nemleg kritikken av at vi ikkje har vore offensive nok for å hjelpe Alcoa i Finnmark. Når vi begynner å pirke bort i det, viser det seg at opposisjonspartia er sterkt ueinige om kva som ligg i denne merknaden. Framstegspartiet ville svært gjerne – og eg har hatt lange diskusjonar med Framstegspartiet i media – at vi skulle fått eit Alcoa aluminiumsverk med gasskraft utan CO₂-rensing. Men når eg spør Kristeleg Folkeparti, er dei sterkt imot at vi skulle få eit aluminiumsverk med gasskraftverk utan CO₂-rensing. Då ville det prosjektet vore heilt urealistisk. Det er eit eksempel på at sjølv når dei kritiserer, fell opposisjonen frå kvarandre.

Det andre eksemplet eg var inne på, er klyngesamarbeidet. Opposisjonspartia går høgt på banen og seier at regjeringens partia ikkje har hjarte for klyngesamarbeid, og at den politikken som har vore så suksessfull, er eit eksempel på kva regjeringens partia ikkje har hjarte for. Det er ganske interessant at dei har innsikt i våre lunger og hjarter, men det blir ganske så meiningslaust når eit av dei partia som står bak kritikken, sjølv kuttar drastisk på støtta til klyngearbeidet. Så her må eg seie at det som skulle vore ein alternativ næringspolitikk, har vi ikkje sett noko av, og kritikken av regjeringas næringspolitikk fell frå kvarandre.

Det store glansnummeret i dei åra eg har vore her, nemleg at å fjerne formuesskatten skulle løyse alle problema, er også i ferd med å falle frå kvarandre. Som sagt, regjeringa har ein næringspolitikk. Opposisjonen har ikkje vist at dei har alternativ bortsett frå litt småspark som fell frå kvarandre om ein går inn på dei.

Så har eg berre lyst til å kome med ein liten kommentar til det som representanten Arne Haugen også var inne på. Eg er ganske mykje ute og snakkar med folk i bedrifter i Noreg. Noko av det eg ofte høyrer, er at dei hadde ikkje vore i den situasjonen dei er i dag, dersom dei ikkje hadde fått hjelp av Innovasjon Noreg. Det er veldig mange gründerar rundt om i landet som takkar det offentlege verkemiddelapparatet for at dei er i den situasjonen dei er. Dei som kjem med ein slik konklusjon, og som prøver å framstille det som at Noreg er eit u-land når det gjeld å leggje til rette for innovasjon og nyskaping, må vere folk som er lite ute og snakkar med nyskapparar.

Irene Lange Nordahl (Sp) [13:49:36]: Jeg vil starte med å si at Senterpartiet er svært opptatt av situasjonen for bøndene i Troms og Buskerud som ble rammet av flom i sommer. Jeg har også selv vært på flere besøk hos de berørte bøndene i Troms. Senterpartiet er opptatt av at vi skal ha en rask saksbehandling og robuste ordninger, og vi er opptatt av å følge opp denne situasjonen.

Så over til statsbudsjettet. Da regjeringen presenterte statsbudsjettet for 2013, kunne landbruket slippe jubelen løs. Senterpartiet hadde vunnet en viktig seier og fått gjennomslag for å innføre prosenttoll på seks viktige tollinjer. De foreslåtte seks tollinjene representerer varer som er særskilt viktige for norsk landbruk og for norsk næringsmiddelindustri. Hadde ikke regjeringen tatt grep nå,

ville ikke landbruket hatt mulighet til å øke sin lønnsomhet framover. Dersom en slik utvikling hadde fått fortsette, ville stadig færre valgt å drive med matproduksjon i Norge, og vi ville ikke ha klart å øke matproduksjonen i takt med befolkningsveksten. Det ville blitt flere fraflyttede gårdsbruk i distriktene, færre bønder til å pleie det vakre kulturlandskapet vårt, færre arbeidsplasser i næringsmiddelindustrien og ikke minst mindre norsk trygg, kortreist mat.

Men jubelen i bondeorganisasjonene, i næringsmiddelindustrien og på gårder rundt om i Distrikts-Norge kan med dette tollgrepet som regjeringen har gjort, stilne fort dersom Høyre får det som de vil. Høyre vil nemlig snarest mulig reversere dette tollgrepet, som blir omfavnet av norske bønder. I Høyres eget forslag til statsbudsjett begrunner de dette med hensynet til forbruker- og matindustriens konkurransekraft. At en fjerning av tollendringene skal komme matindustrien til gode, stiller vi i Senterpartiet oss spørrende til. Næringsmiddelindustrien er jo nettopp en av aktørene som har presset på for å få til en omlegging fra kronetoll til prosenttoll, noe som vil sikre dem forutsigbar tilgang på norske råvarer. Bondelaget har sterkt advart mot konsekvensene av Høyres forslag. Det er derfor på tide at Høyre kommer fram og er ærlige overfor både landbruket og næringsmiddelindustrien om hva de vil med norsk landbruk framover.

Er det slik at Høyre ønsker styrt avvikling av norsk landbruk, må de være så ærlige overfor det norske folk at de innrømmer det. Vi ser også hva Fremskrittspartiet, som er Høyres ekteskapspartner, har foreslått, og vi ser hvilken vei det bærer. Det er altså dette fellesskapet Kristelig Folkeparti vil gå inn i, partiet som i sin beskrivelse av landbruket deler målsettingen til de rød-grønne, men som er villig til å ofre landbruket for et blå-blått ekteskap med Høyre og Fremskrittspartiet, og som er villig til å gi opp det forsterkede tollvernet som de rød-grønne partiene har fått på plass. Det må være lov å avkreve Kristelig Folkeparti et svar og ikke minst kreve at Kristelig Folkeparti kommer ut av skapet og sier hva det er de egentlig har tenkt når de nå skal inn i regjering med Høyre og Fremskrittspartiet.

Presidenten: Rigmor Andersen Eide har hatt ordet to ganger tidligere i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [13:53:00]: Jeg skulle gjerne hatt mer tid, men jeg har lyst til å gi en kommentar i forbindelse med tidligere innlegg, bl.a. til representanten Arnesen. Det skal ikke være tvil: Den maritime næringen er enormt viktig for Norge – også for Kristelig Folkeparti. Det er derfor viktig å opprettholde kompetansen hos sjøfolkene, og Kristelig Folkeparti ønsker derfor at refusjonsordningen skal eksistere. Vi foreslår å sette maksimalt refusjonsberettiget lønn til innslagspunktet for toppskatten.

Kristelig Folkeparti mener at det totale tilskuddsbeløpet kan reduseres ved innføring av en endret modell som ivaretar norske sjøfolks kompetanse, når vi vet hva det betyr for hele den maritime næringen. Det er også en rekke

andre tiltak vi kan bedre vilkårene for til den maritime næringen. En styrking av utdanningen er nødvendig. Her er det enorme mangler og utfordringer. Styrking av utdanning, endring av områdebegrensningene, utbedring av havner, fjerning av avgifter, styrking av planleggingskapasiteten hos Kystverket – ja, det er mange oppgaver å gripe fatt i.

Lillian Hansen (A) [13:54:22]: Jeg skal tilbake til saken som angår leveringsbetingelser.

Jeg har lyst til å repetere det som jeg har sagt mange ganger i denne salen og andre steder, at Høyre over lang tid har forsøkt å ri to hester samtidig når det gjelder denne saken. Man har kritisert Arbeiderpartiet for å ha stemt ned forslaget om en gjennomgang av leveringsplikten. Jeg vil her og nå avvise det på det mest bestemte, for dette forslaget ble lagt ved protokollen og ikke stemt ned. Det betyr at dette forslaget lever videre.

Høyre snakker med to tunger i denne saken, og det har de gjort helt til jeg registrerte at representanten Svein Flåtten kjapt slo ned den lille positiviteten som representanten Frank Bakke-Jensen viste da regjeringen kom ut med det som er på høring nå: innstramming av leveringsplikten. Siden har det vært stille.

Så har jeg også registrert at kystflåten nå skal overta deler av leveringsplikten, være et supplement for disse trålerne, mens utgangspunktet faktisk var at det var disse trålerne som skulle være et supplement for kystflåten.

Så til representanten Nesvik – det er kanskje ikke lov til å si «surmuling» i dag, men det var det lov til å si i forrige uke – som i sitt hovedinnlegg sa at det står veldig dårlig til i fiskeflåten. Nei, det gjør ikke det. Det er et nytt rekordår for fiskeflåten. Fiskeflåten leverer nok en gang et historisk resultat. Dette er ikke noe som Arbeiderpartiet finner opp, det er fra lønnsomhetsundersøkelsen til Fiskeridirektoratet. Det er veldig positivt at fiskeflåten kan oppnå slike resultater. Det viser også hvor viktig det er at næringen balanserer i skjæringspunktet mellom profitt- og miljøhensyn. Jeg vil si at her trenger vi solide forvaltnings- og forskningsinstitusjoner – alt dette har vi oppnådd gjennom god politisk styring.

Presidenten: Presidenten skal ikke blande seg inn i debatten, men bare gjøre oppmerksom på at «vedlegges protokollen» ikke betyr å gi forslaget noe liv. Det må tas opp på nytt av representanter eller av regjeringen for å kunne vekkes til live.

Frank Bakke-Jensen (H) [13:57:32]: Takk for den avklaringen, da slapp jeg å bruke tid på det!

Det er nå engang slik at vi beskyldes for å være imot leveringsforpliktelsene. Det er faktisk ikke slik. Men vi har tenkt som så at det viktigste i denne saken er at man får på land råstoff av egnet kvalitet. Tidene har endret seg, slik at nå er det faktisk veldig mange som mener at de har greie på denne formen for næring, og som sier at kystflåten leverer råstoff av egnet kvalitet – faktisk av beste kvalitet. Derfor ba vi om å få utredet muligheten for at disse ressursene det er leveringsforpliktelser på, kanskje kunne fiskes

av kystflåten i stedet. Det syntes vi var konstruktivt. Det er vel antakelig ikke lov til å si «surmuling» denne uken heller, men vi registrerer at det i alle fall er politikere utenfor dette huset som ble sure den gangen.

Så til formuesskatten og angrepene på Høyre. I disse dager er det slik at deler av fiskeindustrien sliter med et fallende marked. Det gjør at man må kjøpe råstoff, produsere og legge på lager. Hvis disse varene ligger på lager 1. januar, blir de altså verdifastsatt, og så må bedriftene betale formuesskatt av dem. Samtidig er det bedrifter i dag som må ha stillstand, de har ikke råd til å kjøpe mer råstoff. Den 1. januar blir altså anleggene deres verdifastsatt, og de må betale formuesskatt av de maskinene som står i ro. Det store problemet med formuesskatten er at den er konjunkturblind. Om det går bra, eller om det går dårlig – det tar ikke skatteregimet hensyn til. Man må altså betale den skatteregningen, uavhengig av om man har inntjening eller ikke på maskinene. Det er det som er det store problemet. Og det er det store problemet for tusener av småbedrifter som har varer på lager, det er det store problemet for tusener av bedrifter som har maskiner som må stå i ro. Derfor mener vi fra Høyre at det er viktig å se på formuesskatten, og derfor er vi tydelige på at hvis vi slipper til, skal vi få sett på formuesskatten her.

Så er det ikke slik at vi har vært utydelige med hensyn til disse tingene, men å henge formuesskatten på de hundre rikeste i Norge for å forklare allmuen at man skal betale sin skatt med glede, er bare halv retorikk. Å bruke formuesskatten for å forklare allmuen at de skal betale sin skatt med glede, styrker ikke næringslivet. Det styrker ikke de flere tusen småbedriftene som sliter med dette, det styrker ikke de flere tusen småbedriftseierne som må hente penger ut av bedriften for å betale skatteregningen den dagen de hadde trengt disse midlene til omstilling – kanskje må de omstille produksjonen, kanskje må de heve kompetansen til sine ansatte, kanskje må de kjøpe inn ny teknologi for å markedsrette produksjonen sin og bli mer konkurransedyktig mot et kraftig internasjonalt marked. Derfor vil vi gjøre noe med formuesskatten. Dette handler ikke om å være uklar, det handler om å være krystallklar på vegne av mange tusen bedrifter der ute som skaper arbeidsplasser og verdier.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:00:50]: Det er litt underholdende å følge denne debatten, for de rød-grønne gir inntrykk av at hvis det blir et regjeringsskifte, så vil plutselig norske næringslivsledere og norske arbeidstakere oppføre seg helt annerledes – plutselig vil det gå dårlig i norsk økonomi. Det er ikke slik det vil være. Jeg tror de samme egenskapene en har i dag, vil vedvare med en ny regjering.

Det som en ny regjering derimot kan bidra med, er å ha en reell forståelse for hvorfor ting går bra i dette landet. Når en ikke klarer å ha den forståelsen med dagens regjering, klarer en heller ikke få den på plass den dagen konjunkturturene snur, den dagen gjerne skifergassprisene i USA bidrar til at norsk gassseksport endres, og investeringsnivået endres. Hva skal en da gjøre?

Konsekvensene av den politikken regjeringen fører, med å late som at en forstår industrien, men ikke gi indust-

rien de virkemidlene den egentlig trenger, er at vi nå har det laveste investeringsnivået i norsk industri på 40 år. Et eksempel på at en ikke forstår, er jo når denne regjeringen skryter av hva de gjør i kraftmarkedet for norsk industri. Denne regjeringen lovet å få på plass en kraftmarkedsordning, industrikraftordning, som ville gi lavere priser enn det markedet kunne tilby. Når regjeringen nå har lagt fram dette gjennom Garanti-instituttet, er det ingen industribedrifter som er tatt i bruk – ingen. Samtlige kraftkontrakter som har blitt inngått, har blitt inngått i markedet. En ser altså at markedet fungerer bedre enn regjeringens politikk. Det er ingen grunn til å tro at det vil bli verre hvis en ny regjering overtar. Denne regjeringen leverer fine ord, men ikke virkemiddel med innhold.

Jeg vil også minne om at SSB i sin økonomiske analyse nr. 3 fra 2011 skrev at etterspørselen fra petroleumsvirksomheten i meget høy grad bidro til konjunkturoppgangen. Den konjunkturoppgangen var altså fra 2004 – før regjeringsskiftet – til 2008. Da økte sysselsettingen med rundt 300 000 mennesker. Men de peker altså på oljenæringen.

Det vi også må huske, er at etter 2008 har sysselsettingen gått opp igjen – det har den. Men det er i offentlig sektor en har fått flere ansatte. I alle andre næringsgrenner er det flat utvikling eller nedgang. For meg styrker det ikke framtidig verdiskaping å sysselsette flere i offentlig sektor, mens sysselsettingen i konkurranseutsatt næringsliv går ned. Dette er viktig for å forstå hvordan økonomien fungerer, hvilke tiltak som må på plass, slik at vi kan ha mange ben å stå på.

Så har enkelte her gitt inntrykk av at det er en ansvarlig økonomisk politikk som vil være forskjellen på dagens regjering og neste regjering. Nei, faktisk ikke, Fremskrittspartiet kan garantere at en ny regjering vil føre en ansvarlig økonomisk politikk. Vi i Fremskrittspartiet har sendt vårt alternative statsbudsjett til SSB for beregning av konsekvensene. Ved å ha en bedre skattepolitikk enn regjeringen til å stimulere næringslivet ved å stimulere arbeidskraft forventer SSB at vi får økt BNP, økt sysselsetting, lavere inflasjon og lavere renter. Det er bedre for norsk industri og bedre for vanlige folk enn den politikken regjeringen i dag fører. Jeg synes at regjeringen skal lytte til SSB, der statsministeren fortsatt jobber.

Harald T. Nesvik (FrP) [14:04:18]: Siden representanten Lillian Hansen åpenbart har litt vanskelig for det i dag, skal jeg sitere fra det jeg faktisk sa. Jeg har nemlig ikke sagt at det var fiskefartøyene som slet med lønnsomheten. Jeg sa at «tradisjonell fastlandsindustri, og særlig fiskeindustrien, sliter med lav lønnsomhet og stadig høyere kostnader». Det var det jeg snakket om i mitt innlegg.

Så til representanten Holmelid som snakket noe om at det ikke var en enhetlig politikk som ble lagt fram av opposisjonspartiene. Noen av oss har faktisk sittet i denne salen i noen år etter hvert – dette var altså i 2004 – og jeg kan love representanten Holmelid følgende: Da den regjeringen som utgår av disse tre rød-grønne partiene, la fram sine budsjetter i 2004, var det ikke noe samlet budsjett som ble lagt fram – de sprikte i alle retninger. Det er etter

regjeringsforhandlingene man finner fram til de enkelte flertallsløsningene partiene imellom.

Det har vært mange gode innlegg knyttet til skipsfarten, og mange viktige innlegg. Fordi norsk skipsfart er konkurranseutsatt, er det svært viktig at vi har gode rammevilkår. Flere representanter har også vist til at Bondevik-regjeringen ikke klarte å levere. Men det tok altså flere år før denne regjeringen klarte å bli enig om det som hadde med dagens refusjonsordning for sjøfolkene å gjøre. Det man endte opp med, var ikke en nettolønnsordning, men en refusjonsordning der man har et øvre tak på 198 000 kr. Det ble innført 1. juli 2008. Dette taket har ikke vært endret, dvs. at for hvert eneste år blir faktisk verdien av den ordningen redusert. Det ser vi også med antallet sjøfolk som er innlemmet i ordningen, det har gått ned de siste årene.

Så er det også vist til at det er viktig å hegne om denne ordningen. Det er jeg helt enig i. Det er svært viktig å hegne om denne ordningen for alle typer mannskap om bord i disse båtene som det her dreier seg om.

Det er litt underlig at man ikke vil være med på å lovfeste denne ordningen, for det er faktisk en del ting som faller på plass dersom man på sikt ønsker å endre den. Da må man gå gjennom Stortinget, man må sørge for de høringene og det som skal på plass. Det er med andre ord en sikkerhet for dem som er innenfor ordningen, om den blir lovfestet.

Jeg har sett at representanten Else-May Botten har reist kysten rundt og på en veldig god måte har snakket om en slik lovfesting. Det er trist at man ikke har kommet fram til den konklusjonen i regjeringen ennå.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [14:07:33]: Representanten Bakke-Jensen ba meg klargjøre kriteriene før utlysning av grønne konsesjoner. Ja, det kommer i tildelingsforskrift som jeg redegjorde for i en replikkrunde her. Jeg håper at jeg får et rungende ja i denne salen i dag til å dele ut disse konsesjonene, og så skal tildelingsforskriften komme, og den skal være klar.

Bakke-Jensen var bekymret for bruken av domstolene. Ja vel, men i en rettsstat står det borgerne fritt å benytte seg av rettssystemet i enhver sak, også når det gjelder konsesjoner i oppdrettsnæringen, hvis de føler for det.

Så til endringene i leveringsforpliktelsene, der Bakke-Jensen i sitt første innlegg etter mitt hovedinnlegg, som etter det jeg kan tolke – nå skal en være forsiktig med å tolke – var på grensen, i hvert fall, til å være litt opprørt. Når jeg tolker utsagn fra Høyre dit hen at det ikke er vilje til å bringe leveringsforpliktelsene i tråd med det som var intensjonen i ordningen, er det med bakgrunn bl.a. i representanten Flåtens uttalelser i Klassekampen 10. november:

«Vi er veldig skeptiske til at det skal komme ytterligere reguleringer på dette området.»

Ja, «veldig skeptiske» – et utsagn med tyngde.

Når i tillegg representanten Bakke-Jensen i replikk til meg i dag trekker fram forenklingene i regelverket som en problemstilling med hensyn til leveringsforpliktelsene, er det godt mulig at det er å trekke det litt langt. Jeg kan være med på det, men jeg tolker det iallfall til at man da leter

etter argumenter for å være imot disse innstrammingene. Det er en ærlig sak å være imot, men da synes jeg faktisk det er ryddigere å si at man faktisk er imot disse innstrammingene. Da tør jeg minne om at leveringsforpliktelsene først og fremst er myntet på konkrete anlegg eller en region i området.

Jeg er veldig klar over forslaget som ble fremmet om å la kystflåten fiske trålernes kvote, men da må jeg bare si at jeg er imot å endre trålstigen, noe jeg opplever at ganske mange på kysten er, eller for den saks skyld å endre deltakerloven, som forslaget om industrieide kvoter innebærer. Men det som er flott, er at vi får en debatt om de forskjellige virkemidlene, og så kan en være enig eller uenig.

Så må jeg avslutte med en liten replikk til Solvik-Olsen, som sier at vi påstår at det med en ny regjering vil gå dårlig med norsk næringsliv. Det har ikke jeg hørt veldig mange si, men jeg hører veldig mange som etterspør avklaring på viktige områder for norsk næringsliv. Jeg vil advare mot eksperimenter når det gjelder både handlingsregelen og mange andre viktige spørsmål for norsk næringsliv.

Ingrid Heggø (A) [14:10:54]: Representanten Haugen sa det veldig godt da han beskrev Kristeleg Folkeparti sin landbrukspolitikk med at Kristeleg Folkeparti prøver å føra ein politikk som er endå meir raud-grøn enn kva dei raud-grøne gjer, men vil likevel gå i regjering med Høyre, som reduserer landbrukstilskotet med 1,57 mrd. kr, og Framstegspartiet, som reduserer med om lag 5,5 mrd. kr. Så vert representanten Andersen Eide litt småfornærma og seier at ei stemme til Kristeleg Folkeparti ved valet er ei stemme til å betra bondens kår. Har ikkje representanten Andersen Eide fått meg seg utspela frå Høyre og Framstegspartiet i det siste, der dei seier at dei kjem til å verta samde, dei kjem til å finna saman i jordbrukspolitikken? Det er faktisk eit atlantehav mellom det som Kristeleg Folkeparti ønskjer – iallfall seier dei ønskjer – og det som Høyre og Framstegspartiet vil ha. Skal Kristeleg Folkeparti ha truverde i jordbrukspolitikken, må dei stilla ultimatum og klargjera at å støtta ei regjering som reduserer overføringane til jordbruket, er uaktuelt – punktum.

Høyre har òg hatt to innlegg her ved representanten Røbekk Nørve vedkomande jordbruk. Det var mange fine ord der, men budsjettet til Høyre taler sitt klare språk. Ein treng ikkje å vera stor reknemeister for å forstå at ein reduksjon på 1,57 mrd. kr ikkje vert kompensert med 700 000 kr i skattelette, slik som Høyre gjer. Av desse 700 000 går brorparten til eigedomsoppstjarane, det går ikkje til den aktive bonden.

Eg var på årsmøtet til Sogn og Fjordane Bondelag i år saman med Lødemel. Der hadde han eit innlegg der han uttalte seg om tollvernet, og at ein burde utnytta handlingsrommet innanfor WTO-avtalen. Det er iallfall ikkje det Høyre står for i dag, ikkje i denne salen heller, så vidt eg har fått med meg.

Same person sa òg: Eg vil sleppa bonden fri, det er målet mitt. Før var det berre Framstegspartiet som brukte dette uttrykket, men det underbyggjer faktisk at Høyre og Framstegspartiet vil finna saman i landbrukspolitikken.

Som eg sa: Det er eit atlanterhav mellom det som er Kristeleg Folkeparti sine draumar, og den verkelegheita som Høyre og Framstegspartiet vil ha innan landbrukspolitikken. Kristeleg Folkeparti sin draum vert fort eit mareritt dersom det vert regjeringsskifte.

Terje Aasland (A) [14:13:48]: Aller først til representanten Ketil Solvik-Olsen. Jeg vil bare sitere fra Statistisk sentralbyrå, som la fram sin rapport for tredje kvartal, hvor de skriver at tall for tredje kvartal jevnt over viser gode resultater for industrien. Og videre:

«Unntaket er investeringer som gikk ned på grunn av lavere investeringer i næringsmiddel, som har vært høyt.

(...)

Det er nå over 257.000 sysselsatte i industri og bergverk.»

Det er litt av de realitetene som ligger der. Næringsmiddelindustrien er kanskje ikke den industrien Fremskrittspartiet er spesielt opptatt av, i hvert fall ikke hvis en tar utgangspunkt i landbrukspolitikken. Landbrukspolitikken til Høyre og Fremskrittspartiet er som et svart-hvitt-bilde ut fra det som er regjerende. Det vil gi dramatiske konsekvenser nettopp for næringsmiddelindustrien og matindustrien dersom Høyres og Fremskrittspartiets landbrukspolitikk skulle bli vedtatt. Det ville gitt sterke innhogg i denne industrien umiddelbart.

At Kristelig Folkeparti tilkjennegir sin – skal vi si – kjærlighet til Høyre ved å si at de nok skal få gode samtaler om medeierskap, vitner ikke om særlig troverdighet i landbrukspolitikken. Tvert om tror jeg at norske bønder etter valget 2013, dersom Kristelig Folkeparti er med på å innsette Høyre og Fremskrittspartiet i regjering, vil føle dette som det største utroskapet i norsk politikk noen gang. Det er særdeles uheldig. En kan ikke vise kjærlighet på den ene siden og så utroskap igjen på den andre.

Oppsummert har denne debatten etter min oppfatning vært en hyllest til regjeringens politikk. Det er faktisk ingen kritiske stemmer opp mot næringspolitikken og understøttingen av næringslivet ut fra den politikken regjeringen har ført. Tvert om, jeg føler at det er massiv støtte og mange som hyller den retningen som en har valgt innenfor næringsbegrepet.

Det som er greit å få avklart, og som er vesentlig også for norsk næringsliv, er skatteforholdene og forholdet til handlingsregelen. Det er greit å få en avklaring av dette på slutten av debatten: Skal handlingsregelen ligge fast, eller skal det være en slags flytende, ikke-eksisterende handlingsregel? Det må Høyre og Fremskrittspartiet svare på.

Det siste er forholdet til skattlegging, formuesskatt, som Høyre nå begynner å bli veldig utydelige på. Nå sa riktignok representanten Flåtten at han vil fjerne formuesskatten. Men når og hvordan, er det greit å vite. Og så er det veldig greit å vite hvordan en skal unngå nullskattytere også i Norge. For Høyre vil ikke ha formuesskatt, de vil ikke ha eiendomsskatt, og inntektsskatt er ikke på tale for den gruppen som vi snakker om. Hvordan vil Høyre sikre at man ikke får nullskattytere i Norge?

Disse vesentlige spørsmålene for norsk næringsliv må både Høyre og Fremskrittspartiet kunne svare på. For det er et paradoks at etter 7,5 år i opposisjon har de ennå ikke klart å nærme seg nærmere enn et skattespråk på 20 mrd. kr. Det vitner om utydelighet.

Svein Flåtten (H) [14:17:09]: La meg først si at selv om det er gruppeavslutninger i kveld, er ikke jeg klar for noe utroskap, og i hvert fall ikke med Kristelig Folkeparti, som har sin egen gruppeavslutning.

La meg si til representanten Aasland, som snakker om formuesskatt, det samme som i innlegget han har holdt tidligere i dag: Han er opptatt av de hundre rikeste. Holmelid hører at næringslivet kommer og takker ham for at staten har bidratt til at de kunne etablere sine forretninger. Jeg hører også om folk som har fått støtte av Innovasjon Norge. Men hva med de hundretusener av næringsdrivende som tilhører de små i samfunnet, de som driver småbedrifter, de som betaler formuesskatt enten de tjener penger eller ikke, og som ikke har fått noe tilsagn fra Innovasjon Norge? Hva med dem? Og dessuten: Hvis de hundre rikeste er et sånt kjempeproblem, hvorfor har man ikke brukt disse snart åtte årene til å få gjort noe med alle disse rikingene som man avskyr så voldsomt? Det må jeg virkelig spørre meg om.

Jeg må også få lov å svare på litt om landbrukspolitikken til Slagsvold Vedum og flere. Når det gjelder tolløkningene, som vi vil reversere, det har vi sagt, skyver man matvareindustrien foran seg. Det er jo faktisk sånn at den norske matvareindustrien også er et ledd i kjeden. Hva kjøper de for å produsere produkter? Jo, de kjøper norske råvarer. De er bekymret for at det blir dyrere råvarer, for de skal konkurrere med importerte varer – med pizza, med ost og kjøtt fra andre steder, som kommer inn under andre tolltariffer. Det er deres konkurranse. Derfor er ikke de noe gissel for Slagsvold Vedum & Co.

Når det gjelder våre kutt, står vi ved dem. Jeg står ved at det går an å innrette norsk landbrukspolitikk på en annen måte, på å stimulere mer til produksjon og mindre bruk av penger på det som jeg tror Slagsvold Vedum uttalte her om dagen, det som er rundt produksjonen, som er rundt selve jordbruket.

Og når noen sier på den ene siden Høyres kutt, på den andre siden skal vi kompensere det ved skattelettelser, må man åpne boken og lese hele vårt budsjett. Det er en rekke andre forslag som skal stimulere til at det blir lettere å drive i jordbruket, og at det kan bli mer lønnsomt. Det er det som er vår agenda. Vi ønsker jo ikke å rasere jordbruket, som det høres ut som, vi ønsker å gjøre det lønnsomt, vi ønsker å gjøre det levedyktig og livskraftig. Vi har noen andre løsninger. Det er ikke gårsdagens løsninger som er hogd i stein, det er morgendagens løsninger som vi tenker.

Statsråd Trond Giske [14:20:33]: Vi kan i denne debatten konstatere at det i denne salen er ingen alternativ næringspolitikk til den som den rød-grønne regjeringen står for. Det er ingen store endringer som skal til for å skape gode resultater fordi de gode resultatene taler for seg selv.

Høyre, som nå er det største opposisjonspartiet på meningsmålingene, sier at den gode oppslutningen skyldes at man får lov til å snakke om egen politikk. Vel, vi inviterer nå Høyre til å snakke om egen politikk, for det framstår som veldig uklart at man på den ene siden i sju år har hatt som sitt store alternativ i næringspolitikken at man skal fjerne formuesskatten – og representanten Flåtten gjentok det i dag, riktignok ikke over natten, kanskje over flere netter, kanskje over fire år, men den skal bort – samtidig som man nå gjennom avisene sier til velgerne at man ikke ønsker nullskattytere.

Det kan ikke være et helt illegitimt krav at man etter sju år med standpunktet om å fjerne formuesskatten burde ha tenkt på problemstillingen med nullskattytere, når vi har gjentatt og gjentatt og gjentatt at det er en av hovedutfordringene.

Som representanten Terje Aasland sa; dette er en gruppe som ikke betaler inntektsskatt, for de har ikke inntekt, og derfor blir de nullskattytere.

Eiendomsskatten er det helt uaktuelt å øke, sier Jan Tore Sanner, og ifølge programmet til Høyre skal den kommunale eiendomsskatten sågar fjernes.

Hvilken beskatning er det da som skal sikre at disse folkene ikke blir nullskattytere? Det må jo kunne gå an å svare på det. Skal de få en sær moms når de går i butikken? Skal de ha særavgifter på bensin? Skal de få en faktura i posten, med et hyggelig brev fra Høyres hovedkontor med forespørsel om å gi et rundhåndet bidrag til staten for å unngå å bli nullskattytere?

De må jo i løpet av sju år ha klekket ut en idé om hvordan disse menneskene fortsatt skal betale skatt, når de ikke skal betale formuesskatt, eiendomsskatt og inntektsskatt. Det er ikke «rocket science» vi spør om her. Vi ber representanten Flåtten, eller eventuelt andre fra Høyre som har innsikt i skattepolitikk, om å svare på det enkle spørsmålet: Hvordan kan man kombinere fjerning av formuesskatten med å ikke skape mange nullskattytere?

Hans Olav Syversen (KrF) [14:23:09]: Først til representanten Flåtten: Hvis han kommer innom Kristelig Folkepartis gruppeavslutning og ikke har tenkt å begå utroskap der, og kanskje da heller kan snakke litt om landbrukspolitik, er vi veldig åpne for det.

Jeg merker meg omsorgen fra Ingrid Heggø, Arbeiderpartiet og andre her knyttet til landbrukspolitikken. Det virker – også litt på det siste innlegget fra statsråden – som om man nærmest har tatt for gitt at det blir et regjeringsskifte. Det er jo greit å notere seg at man har slik omsorg for hvordan opposisjonen skal iverksette en politikk på vegne av et nytt flertall.

Når det gjelder formuesbeskatningen, kan jeg i hvert fall anbefale Kristelig Folkepartis løsning, nemlig at vi kutter ut formuesbeskatningen på den arbeidende kapital – med andre ord kutter ut skatten som går direkte på norsk næringsliv og norske arbeidsplasser, men at man ikke kutter skatten på det som eventuelt tas ut til privat forbruk.

Når det gjelder landbrukspolitikken, vil jeg bare minne om at det i de regjeringer hvor Kristelig Folkeparti har del-

tatt de siste 10–15 årene, ikke har vært brudd i forhandlingene, slik vi opplevde tidligere i år under den rød-grønne regjeringen. Jeg skjønner at man har et behov for å peke på andre når man selv så til de grader mislyktes for bare noen få måneder siden.

Bare som en kuriositet: Så vidt jeg vet var det under tidligere landbruksminister Johan C. Løken fra Høyre at presenten av BNI som ble brukt på landbruk, var høyest. Så vi ser fram til et konstruktivt samarbeid med Høyre, uavhengig av hvilken posisjon det skal være i etter valget. Vi står for vår politikk, og den har vi tenkt å fremme og be om velgernes tillit til. Jeg tar med meg de omsorgsfulle angrepene fra posisjonen – de tror jeg vi skal greie å håndtere i fellesskap, i det som eventuelt skulle bli et nytt flertall etter valget.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [14:25:40]: Jeg kjenner parlamentarisk leder Hans Olav Syversen som en mann som kan lese, og jeg regner også med at parlamentarisk leder Hans Olav Syversen har lest budsjettinnstillingen når det gjelder jordbrukspolitikken, og at hærføreren for Kristelig Folkeparti har lest jordbruksoppgjørshistorien og ser forskjellen fra Bondevik II til den rød-grønne regjeringen.

Din egen partileder, Knut Arild Hareide, sa i en debatt med meg på Politisk kvarter at han hadde mer sans for den rød-grønne regjeringens og Jens Stoltenbergs landbrukspolitik enn Erna Solbergs landbrukspolitik. Det forundrer meg at Kristelig Folkeparti kan ta så lett på det, når man ser at Høyre kutter 1,5 mrd. kr fra 1. januar, og at Fremskrittspartiet kutter over 5 mrd. kr fra første 1. januar, og når Fremskrittspartiet og Høyre vil ta bort noe av det aller viktigste for prisen i markedet ved at man ikke vil gi mulighet til å endre til prosenttoll. Det forundrer meg at Kristelig Folkeparti tar dette med et skuldertrekk.

Når vi ser på historien, ser vi hvor vanskelige jordbruksoppgjørene var under Bondevik II, hvor man hadde rene minus-oppgjør. Vi vet alle grunnen til at det ble en avtale. Det var ikke fordi det var pluss-oppgjør, men det var fordi han ble redd for at det skulle bli enda større minus-oppgjør, og landbruket følte seg tvunget til å signere avtalene.

Norsk landbruk står overfor et skjebnevalg neste år, der bærebjelken i hele landbrukspolitikken er satt ut på valg. Det er angrep på tollvern, budsjettstøtte og samvirkenes rolle. Jeg forventer at Kristelig Folkeparti, som prøver å kjøre en høy profil for dette, tør å stå opp og være tydelige også overfor Fremskrittspartiet og Høyre, når de går til et slikt enormt angrep på en næring som har over 50 000 sysselsatte, og som har en stor, landbasert næringsmiddelindustri rundt omkring i hele Norge, og som betyr så mye for det Norge vi er så glade i.

Det er rørende å merke Høyres bekymring for økte matvarepriser når dere øker matmomsen i deres eget budsjett. Bare den økte matmomsen vil utgjøre mer enn de såkalte skattelettene for norsk landbruk dere kommer med. Der har dere også vært veldig kreative på egne vegne for å blåse opp de tallene mest mulig når det gjelder hvordan det vil bedre vilkårene for norsk landbruk. Bare det ene prosent-

poenget med økning av momsen er mer enn skattelettene, selv om man godtar Høyres premisser for skatteletter. Det velger selvfølgelig Høyre ikke å nevne med et ord.

Jeg har med glede lest budsjettinnstillingen, og Høyre har én eneste satsing på jordbruksområdet. Den er på 600 000 kr, og skal gå til dyrevernorganisasjoner og NOAH. Resten er kutt, men 600 000 kr er satsingen, og det skal gå til NOAH og andre dyrevernorganisasjoner. Det er ingen satsing på norsk landbruk, og det er ingen satsing på norsk matvareproduksjon.

Torgeir Trældal (FrP) [14:29:06]: Jeg ønsker å knytte noen kommentarer til en del av angrepene og kommentarene knyttet til mitt parti og mitt innlegg.

Først vil jeg svare representanten Lillian Hansen, som er fornærmet over at jeg sa at det var demonstrasjoner mot regjeringen utenfor. Hun sa at hun ikke kunne se noe demonstrasjonstog til støtte for Fremskrittspartiets politikk. Nei, det var ikke derfor de gikk i demonstrasjonstog. De gikk i demonstrasjonstog for å bli kvitt regjeringen, som leverer en dårlig politikk. De hadde bannere med slagord som «Morn'a, Jens!» og «Skjerp deg, Jens!». Dette må jo være rettet mot Arbeiderpartiet, siden Jens Stoltenberg ikke er med i Fremskrittspartiet.

Slagsvold Vedom kritiserer oss i Fremskrittspartiet, og bl.a. representanten Nesvik, for ikke å snakke om landbrukspolitikk. Det er litt merkelig, for vi har hatt 20 minutter med hovedinnlegg, og 10 minutter av dem er brukt på landbruket. Så hvis man ikke har hørt det, har man enten ikke vært til stede i salen, eller så har man ikke hørt etter. Så får man kanskje ta inn over seg at man neste gang hører etter på det som blir sagt, og ikke kommer med slike påstander.

Så var han også veldig opptatt av dette med tollvern, at det var det viktigste de hadde gjort. Det kan man gjerne mene, men der ser vi også en forandring, for i juni måned var både Jens Stoltenberg og utenriksminister Gahr Støre ute og sa at det ikke skulle bli mer toll, det skulle bli mindre toll. Men så kom sommeren, og Senterpartiet havnet under sperregrensa, og vips så er man tilbake igjen og snur på det man har sagt tidligere. Så det viser jo den rød-grønne politikken: Den går bare opp og ned i sinuskurver.

Så var Bendiks H. Arnesen opptatt av flomskadene i Troms, at det var viktig, og jeg er enig med Bendiks H. Arnesen i det. Dette nevnte også representanten Lange Nordahl. Men problemet er jo at regjeringen ikke har bevilget penger til det. Landbruksministeren dro opp til Troms, og jeg var der fjorten dager etter at han hadde vært på besøk. Da hadde han gått ut og lovet bøndene at dette skulle man fikse, de måtte bare kjøpe inn maskiner og alt, for de skulle få erstatning. De har ikke fått noe. De ønsker ikke å se landbruksministeren der oppe flere ganger, er det de forteller meg når jeg er på besøk, for de føler seg på en måte forrådt av Oslo-eliten, som de kaller det. Landbrukspolitikken er distriktsfiendtlig, og de føler seg ikke hjemme i den. Det er det jeg får beskjed om, og det kommer fra Senterpartiets egne der oppe. Så kanskje man burde reise opp og høre litt om hva som skjer rundt omkring.

Tor Bremer var veldig opptatt av byråkrater. I dag er

det sånn at hver byråkrat representerer ti bønder. Det er ekstremt mange byråkrater om man går inn og ser. Og de stikker av gårde med mesteparten av pengene.

Så er Aasland ute etter at man ikke er fornøyd med industrien. Matvareindustrien ønsker et regjeringsskifte, for de ønsker å gjøre noe med regulatorrollen slik at man klarer å få nok råstoff, for de har ikke nok råstoff i dag. Det man har med den rød-grønne regjeringen, er for lite melk, smør, ribbe og pinnekjøtt – 64 pst. dyrere mat enn i EU, tre bruk per dag legges ned, for første gang er det under 10 000 jordbruksbedrifter, vi har en nedgang på 70 000 dekar på ett år, vi har en kjøttindustri som mangler råvarer. Bøndernes siste sjanse er faktisk et regjeringsskifte.

M a r i t N y b a c k hadde her overtatt presidentplassen.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:32:29]: Det er interessant å høre hvordan de rød-grønne partiene forsøker å angripe opposisjonen når det gjelder formuesskatten. Fremskrittspartiet har sagt tydelig at vi ønsker å redusere og til slutt fjerne formuesskatten i sin nåværende form. Det betyr ikke at vi ønsker nullskatteyttere, og det skal vi finne en løsning på. Vi innrømmer at det kan være komplisert. Derfor trenger vi å sitte i Finansdepartementet og få hjelp der.

På samme måte kan vi spørre de rød-grønne hva i all verden de vil med formuesskatten. Næringsministeren var ute for over ett år siden og sa at formuesskatten har uheldige konsekvenser for norsk næringsliv, så vi må gjøre endringer i den. Men til tross for det, til tross for at de har sittet i sju og et halvt år i regjering, har de ennå ikke kommet med den endelige løsningen på hvordan de ønsker at formuesskatten skal innrettes. Hvor mange skal til slutt betale formuesskatt? Hvilket nivå skal det være? Hvor store provenyer skal en ha for staten? En har sittet i sju og et halvt år med det beste embetsverket i verden, skal vi tro regjeringen, men en klarer altså ikke å si hvor en skal ende opp. Det er urimelig å stille de kravene til en opposisjon at vi skal levere et ferdig system før vi inntar regjeringskontorene, når dagens regjering ikke selv klarer å si hvor formuesskatten skal være noen år fram i tid.

Men det vi konstaterer, er at 655 000 nordmenn må betale formuesskatt fordi de 100 rikeste skal tas, og det blir uansett feil. Så hvis vi i hvert fall kunne være enige om én ting, kunne vi fjernet formuesskatten for, skal vi si, de 400 000 med de laveste inntektene som i dag betaler den. Da hadde vi kommet et langt stykke på vei. Men selv der tror jeg ikke vi får med regjeringen.

Så om handlingsregelen. Fremskrittspartiet mener at vi må modernisere handlingsregelen. Så er det enkelte som gir inntrykk av at det vil sette norsk økonomi over styr. De bør snakke med SSB, som vil bekrefte at norsk økonomi sannsynligvis vil gå bedre enn i dag. Og hvorfor det? Jo, fordi Fremskrittspartiet vil begrense veksten i offentlig sektor. Vi vil altså bruke skattepengene mer effektivt. I tillegg vil vi øke investeringene i lønnsom infrastruktur i Norge. Det vil bedre økonomiens virkemåte. Vi vil fjerne flaskehalser. Det gjør at næringslivets kostnader går ned,

og dermed bedrer vi marginene, og vi bedrer konkurransevnen. Det er positivt for Norge.

Ja, dagens regjering bevilger mer penger til vei og jernbane enn forrige regjering, men så har dagens regjering også over 400 mrd. kr mer i utgifter. Hvis vi ser på handlingsrommet denne regjeringen har hatt, har vi ikke sett en veldig prioritert vei og jernbane. Når en skryter av at en skal bruke 100 mrd. kr i tiårsperioden 2010–2019, nevner en ikke at en i samme periode, innenfor handlingsregelen, har 1 622 mrd. kr til disposisjon. Denne regjeringen har totalt sett brukt 27 mrd. kr mer på veiinvesteringer på åtte år enn det nivået som var siste året i Bondevik-regjeringen. Fremskrittspartiet har foreslått en økning samtlige år uten at vi har fått flertall for det, men 27 mrd. kr er ikke veldig mye når en i samme periode har spart 3 000 mrd. kr i utlandet. Danmark får nå låne oljepenger til 1 pst. rente, mens bilistene betaler 2,5–3 pst. rente når de kjører på norske bomveier. Sånn kan det ikke være.

Presidenten: Representanten Svein Flåtten har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Svein Flåtten (H) [14:35:49]: La meg først si til næringsministeren at jeg tror han skal være varsom med å latterliggjøre utviklingen av en skatt som han selv har vært sterkt for å fjerne. Det tror jeg ikke det er noen særlig forståelse for i næringslivet. I replikken snakket jeg også om at de som har mest, og som har skatteevne, også skal betale skatt, og så greier vi å finne løsninger på det.

Så må jeg si til landbruksministeren at det finnes andre enn Senterpartiet som er glad i Norge, og det finnes andre – i motsetning til Senterpartiet – som har tiltro til at bøndene kan greie å få til lønnsomhet uten at de må beskyttes av akkurat denne siste lille økningen i tollvernet, som landbruksministeren selv til tider har bagatellisert.

For øvrig har vi sagt i vår alternative landbruksmelding at vi mener tollvernet er en bærebjelke, at vi fortsatt skal ha markedsregulering, og at vi skal ha jordbruksoppgjør, så akkurat de forholdene må landbruksministeren slutte å snakke om fra denne talerstolen.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [14:37:15]: Jeg må kommentere representanten Torgeir Trældal, som hadde valgt å bruke veldig sterke ord, men, slik jeg ser det, litt svakere argumenter. Blant annet var det veldig sterke ord om situasjonen i Troms.

Det er helt riktig at jeg valgte å reise opp til Troms da det var flom i sommer fordi jeg ønsket å snakke med folk som var berørt, og møte folk direkte, ikke bare lese rapporter i avisen. Jeg mener det er en av de store fordelene i Norge, at vi har tett kontakt mellom regjering og næring, og diskuterer når det er utfordringer. Men det er helt feil, som representanten Trældal sier, at jeg lovet gull og grønne skoger, for jeg vet at det var veldig krevende for dem som var berørt, og jeg ga uttrykk for at det var veldig krevende. Jeg ga også uttrykk for at det kom til å være tøft økonomisk for dem som var berørt. Men det som jeg sa, og som jeg er veldig glad for, er at min forgjenger Lars

Peder Brekk har gjort forbedringer i ordningene som har gjort at det bl.a. har blitt en såkalt overslagsbevilgning på avlingsskader, så når det er økte skader, stiller vi opp med mer penger. Og det skal vi jo gjøre i budsjettet i dag. Det vil bli 40 mill. kr mer til avlingsskade nettopp på grunn av at det er en overslagsbevilgning. Det har vært et tøft år, derfor blir det mer penger i potten. Det blir ikke mer penger til hver enkelt, men alle skal være trygge på at innenfor den ordningen vi har, skal dette fullfinansieres. Derfor endret også regjeringen det til en såkalt overslagsbevilgning.

Naturskader har vært overslagsbevilgning over tid, og vi øker den i dag med 57 mill. kr. Så det er 97 mill. kr ekstra som blir bevilget i dag, takket være at vi har overslagsbevilgninger som skaper forutsigbarhet for den enkelte. Det er krevende for den enkelte, men vi har i hvert fall en forsikring gjennom storsamfunnet.

Så er det forunderlig å høre på representanten Trældal. Man skal altså kutte 5,5 mrd. kr. 85 pst. av budsjettpengene går til det grasbaserte husdyrholdet, altså husdyrholdet som man f.eks. har i Kirkesdalen. Det er grasbasert. Og vi vet at de tollendringene vi gjør i tillegg, også vil styrke det grasbaserte husdyrholdet ved at bøndene skal kunne ta betalt for melka si og biffen sin, og sikre at de har en avsetning på det. Det hadde ikke vært lønnsomt å drive landbruk i Troms om Trældal hadde fått gjennomslag for sine forslag. Da hadde vi ikke hatt behov for avlingsskadeerstatning, for da hadde det ikke vært noen avling å høste. Kutter man nesten halvparten av budsjettmidlene, er iallfall tromsdalenbruket noe av det aller første man vil legge ned. Da kan man snakke om så mye avlingsskade som man bare vil, for da hadde det ikke vært noen avling å redde.

Så man må bare be representantene i Stortinget være ærlige om konsekvenser av sin egen politikk. Hvis de ikke vet konsekvensene av sin egen politikk, bør de være litt mer forsiktige med å uttale seg så sterkt.

Statsråd Trond Giske [14:40:32]: Jeg har vært blant dem som har ønsket å se på selskapsbeskatningen for å se om de uheldige utslagene av formuesskatten kan justeres. Blant annet har jeg tatt til orde for en likere beskatning av ulike formuesobjekter. Men det betyr jo ikke en nullbeskatning av ulike formuesobjekter, og det er jo det Høyre har stått for.

Da jeg tok opp denne diskusjonen, sa jeg at det var tre viktige forutsetninger. Det ene er å opprettholde inntektsnivået, skattenivået, for staten til helse, skole og eldreomsorg. Det andre er å sikre en like god fordelingseffekt, og det tredje er å sikre at man ikke får nullskattytere. Det betyr at i den grad man reduserer formuesbeskatningen, må man øke andre skatter. Det har Høyre så langt kontant avvist.

Nå blir Høyre utfordret: Hva er erstatningen for en formuesskatt som skal fjernes, som skal sikre at man ikke får nullskattytere, når disse folkene ikke har inntekter og derfor ikke betaler inntektsskatt, og man ikke skal ha eieendomsskatt? Hva er det man skal beskatte? Det er jo ikke sånn at man trenger verdens beste embetsverk, som Solvik-Olsen sier, for å klekke ut det. Det er bare å se på hvilke skatteting som finnes. Hvis man har sittet tre og et halvt år og vært finanspolitisk talsmann og jobbet med skattepoli-

tikk, og ikke kan svare på hvilke skatter som skal erstatte en fjernet formuesskatt, har man rett og slett ikke svar på egen politikk. Såpass må man kunne forlange.

Nå har Erna Solberg vært i samme slakterforretning i tre og et halvt år og fortalt at formuesskatten skal bort. Det er oppportunt å si når man møter småbedriftsledere, men så får man ubehagelige konsekvenser ved at man da får en masse nullskattytere – og så sier man at nei, jeg mente det ikke likevel, i et annet forum.

Dette ser vi på område etter område. Når Høyre diskuterer eierskapsmeldingen, skal man selge ut masse statlige selskaper. Så blir man utfordret på at det gir utflagging og bare er omplassering av formue til solide norske bedrifter til utenlandske selskaper gjennom oljefondet. Da er man ikke riktig så ivrig på å selge ut likevel.

I går var jeg i debatt med Høyres skolepolitiske talskvinne, Elisabeth Aspaker, som sier at nei, nei, nei, man foreslår ingen storstilt privatisering av norsk skole. Samtidig foreslår man i programmet sitt at det skal være fritt fram å etablere privatskoler for dem som vil.

Vi kan ikke ha en slik flikkflakk-politikk, hvor man mener det ene i ett forum, og hvor man mener noe annet i et annet forum. Sånn kan man rett og slett ikke styre Norge. Det går greit i opposisjon, men da bør man også forbli i opposisjon.

Presidenten: Alf Egil Holmelid har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Alf Egil Holmelid (SV) [14:43:17]: Det var ein kommentar til representanten Solvik-Olsen. Solvik-Olsen seier at dei skal ikkje fjerne handlingsregelen, dei skal berre justere han. Justeringa går på at dei skal bruke meir på investeringar og mindre på offentleg forbruk.

Men eg går ut frå at representanten Solvik-Olsen veit kva offentleg forbruk er. Det er skole, det er omsorg, det er trygd, det er pleie, det er sjukehus – så eg vil gjerne at Solvik-Olsen seier kor han skal kutte det offentlege tenestetilbodet for at han skal få bruke meir til investeringar.

Presidenten: Irene Lange Nordahl har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Irene Lange Nordahl (Sp) [14:44:05]: La meg understreke at den rød-grønne regjeringen fører en ansvarlig politikk – det er det ikke tvil om – men klarer samtidig å løfte satsingen og gjøre viktige grep.

Et av de grepene som er gjort, er å styrke importvernet. Det tollgrepet som regjeringen nå tar, er avgjørende for å kunne styrke lønnsomheten – som vi har vært inne på her i dag.

Debatten har vist klare skillelinjer mellom de rød-grønne og opposisjonen. Men det er nå på tide at Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre klargjør innholdet i det ekteskapet de har tenkt å inngå, spesielt overfor landbruket. Det har de ikke gjort her i dag.

Det debatten har klargjort, er at dersom høyrekraftene slipper til, vil vi få en dramatisk endring i norsk landbruks-

politikk som vi ikke før har sett maken til. For alle som er opptatt av norsk landbruk og norsk næringsmiddelindustri, er det god grunn til å rope varsko for å hindre nettopp dette.

Presidenten: Frank Bakke-Jensen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Frank Bakke-Jensen (H) [14:45:15]: Først til formuesskatten. Nå er det visst sånn at alle skal se på den. Siden det ikke er «rocket science», går jeg sterkt ut fra at næringsministeren har løsningen før han går av etter neste valg. Hvis ikke, skal vi finne løsninger.

Så må jeg ta en tur til fiskeriministeren med tanke på Flåttens uttalelser i Klassekampen. Det er ikke bestandig Klassekampen er rette avis å lese hvis man vil lese rett om Høyres politikk. Uttalelsen der gjaldt en formulering i det høringsnotatet som er ute, der man skulle få dirigert råstoff til den mest arbeidsintensive produksjonen. Vi er ikke helt sikre på at det er løsningen for å skape lønnsom aktivitet på kysten.

Så sa fiskeriministeren at man ikke kunne endre trålstigen, og hun ville ikke endre deltakerloven. Vel, til det er det å si at de betingelsene er på dispensasjon fra deltakerloven allerede, og trålstigen endrer man faktisk ikke mer enn man gjør når man nå av og til har trålflåten til å fiske fiskekvote fra kystflåten om høsten.

Presidenten: Ketil Solvik-Olsen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:46:28]: Jeg registrerer at næringsministeren sier det ikke er «rocket science» å endre formuesskatten. Samtidig har han altså ikke lagt fram endringer i tråd med de ønskene han selv kommuniserte i januar 2011. Da virker det jo som han er ganske evneløs i forhold til å drive selv «rocket science».

Veksten i offentlig forbruk ønsker Fremskrittspartiet å begrense, rett og slett fordi det vil tvinge oss til å effektivisere offentlig sektor. Menon hadde en rapport som ble framlagt i mars i år, om at en kunne kutte offentlige utgifter på innkjøp med opptil 45 mrd. kr ved å effektivisere den ordningen. Bare der er det altså betydelige midler å hente. Det er mye mer enn det Fremskrittspartiet foreslår i skattelettelse. I tillegg ønsker vi å bruke mer oljepenger på å investere i realkapital i Norge, framfor å drive aksjespekulasjon i utlandet. Jeg synes det er interessant at norske sosialister synes det er kulere å bruke pengene på aksjemarkedene ute enn å prøve å bygge dette landet. Når en ser hvilke behov det er for infrastruktur i Norge, er det ikke mangel på nødvendighet, men det er mangel på prioritering.

Presidenten: Torgeir Trældal har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Torgeir Trældal (FrP) [14:47:41]: Bare et tilsvaer til statsråd Slagsvold Vedum og flere andre rød-grønne politikere som sier at hvis det blir regjeringsskifte, vil dette være dramatisk, det må ropes varsko, det blir store konsekven-

ser, og det er nedleggelse av hele landbruket. Det er etter min mening et bevis på at de innrømmer at deres politikk ikke fungerer, for i dag fungerer den ikke.

Men, som jeg sa tidligere i dag: Dagens situasjon er at vi har for lite melk, for lite smør, for lite ribbe, for lite pinnekjøtt, vi har mat som er 64 pst. dyrere enn det dyreste EU-landet. Vi har altså tre bruk som legges ned hver dag – 21 i uken, til og med på søndagene – og for første gang i historien har vi under 10 000 jordbruksbedrifter. Vi har altså en nedgang på 70 000 dekar jord på ett år – det er med statsråd Slagsvold Vedum i regjering – og kjøttindustrien mangler råvarer, i verdens rikeste land. Det er den rød-grønne politikken i et nøtteskall.

Presidenten: Terje Aasland har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort replikk, begrenset til 1 minutt.

Terje Aasland (A) [14:48:44]: Uansett hvor mye tale-tid Fremskrittspartiet bruker på sin egen landbrukspolitikk, blir det ikke mer matproduksjon av den grunn. Det tror jeg vi kan konstatere etter denne debatten.

Så tror jeg vi også kan oppsummere med at Fremskrittspartiet står støtt på å ha den tilnærming til handlingsregelen at den skal være flytende, at den ikke skal være konsistent, og at det har mindre betydning hvordan en bruker oljepenger i tilknytning til de utgiftene som vi har.

Så kan vi også konstatere at opposisjonen – etter syv og et halvt år i opposisjon – har et skattespråk på 20 mrd. kr, som ikke er helt uvesentlig for norsk næringsliv å få avklart, men de klarer ikke å avklare hvordan de skal tilnærme seg enighet på det feltet. Tvert om – spriket øker. Så kan vi konstatere at det er høyst usikkert om Høyre klarer å innføre en ordning hvor en ved å fjerne formuesskatten ikke ender opp med nullskattytere. Det er god grunn til å tro at det vil være konsekvensen av Høyres politikk.

Presidenten: Representanten Harald T. Nesvik har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Harald T. Nesvik (FrP) [14:50:14]: Jeg tror at det som er den beste medisinen for å fortelle hva de enkelte partiene står for, faktisk er å lytte til partiene selv. Nå hørte vi nettopp komiteens leder prøve å oppsummere debatten ut fra sitt syn. Det var ikke særlig imponerende det som han etterspurte. Jeg kan i hvert fall si én ting, jeg tror det er det viktigste, og det er at i likhet med det som skjedde i 2004, altså da man laget siste budsjett, sprakte også de rød-grønne i alle bauger og kanter. Man fikk et valgresultat høsten 2005, og man valgte å sette seg sammen. Det er jo nettopp det det dreier seg om i et samarbeid. Jeg synes faktisk vi skal ha respekt for velgerne og la dem ta sine valg. Når det er gjort, får de som har et flertall innen rekkevidde, sette seg ned og diskutere seg fram til løsninger.

Jeg er overbevist om at næringsministeren får komme i opposisjon.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [14:51:29]: Jeg satt i komité sammen med representanten Nesvik i slutten

av forrige periode. Også da var han overbevist om at han skulle komme i posisjon. Det var feil da, og jeg tror det kommer til å bli feil nå.

Jeg tok ordet til det jeg tenkte skulle være en kort merknad, fordi representanten Trædal har gjentatt mange ting, gang etter gang, og bl.a. nå sist sa han at det var 10 000 enheter i jordbruket – representanten nikker. Da er det viktig at representanten neste gang han går på talerstolen, har lest budsjettdokumentene og sett hvor mange enheter det faktisk er – eller han kan lese det hos SSB eller mange andre plasser. Det er ikke under 10 000, det er rundt 50 000. Men det er klart at det sier litt om Fremskrittspartiets landbrukspolitikk når man ikke engang kan de elementære faktaene om omfanget av norsk jordbruk.

Hvis man ser på årsverk i jordbruket, er det rett i overkant av 50 000, og når det gjelder produksjonsenheter, er det litt i underkant av 50 000.

Men Fremskrittspartiet opererer tydeligvis med det faktum at det er i underkant av 10 000 – selv om det er feil. Det gir litt mer logikk at man vil kutte nesten halvparten av budsjettstøtten når man tror at det er en femtedel av de produksjonsenhetene som det faktisk er. Det var oppklarende for meg på slutten av debatten at hele analysen fra Fremskrittspartiet baserer seg på en feil. Men det er problemet med Fremskrittspartiets landbrukspolitikk: De har analyser og sterke meninger, men ikke kunnskap om og innsikt i hva næringen faktisk driver med – og at det ikke minst er de største enhetene som er mest avhengige av et godt tollvern.

Jeg ønsker representanten Trædal lykke til med opplæringen. Du kan gjerne komme til Landbruksdepartementet og lære litt om omfanget av norsk landbruk og hvor flott norsk landbruk er.

Presidenten: Presidenten vil minne om at all tale skal rettes til presidenten.

Statsråd Trond Giske [14:53:37]: Dette var den siste store budsjettdebatten når det gjelder Næringsdepartementet og næringspolitikken før valget og i denne stortingsperioden. Vi kan konstatere at Børge Brendes dystre spådommer fra 2005 om at titusenvis av arbeidsplasser ville gå tapt med en rød-grønn regjering, ikke bare er gjort til skamme, men har slått fullstendig motsatt ut, med 330 000 flere arbeidsplasser – midt i en dypere europeisk krise enn noen kunne forestille seg.

Jeg konstaterer at den saken som har vært opposisjonens flaggskip, eller Høyres og Fremskrittspartiets eneste flaggskip, i disse årene, nemlig fjerning av formuesskatten, nå etter sju år er fullstendig i ingenmannsland. Det er aldeles uklart hva som skal skje med denne formuesskatten, bortsett fra at den skal fjernes. Hvordan man skal sikre at man ikke får nullskattytere, hvordan man skal sikre en god fordelingseffekt og hvordan man skal sikre opprettholdelse av satsing på helse, omsorg og skole, er absolutt uklart. Man har altså klart å bruke sju år uten å finne svaret.

Til representanten Solvik-Olsen vil jeg si at hvis han vil benytte seg av verdens beste embetsverk, som han kalte det, til å utrede andre mulige skatteobjekter eller utrede

hvordan formuesskatten kan fjernes uten å skape nullskatt- ytere, må han gjerne gjøre det. Men det er det som er hele problemstillingen, at folk som ikke har inntekt, og ikke be- taler inntektsskatt, og som man heller ikke skal beskatte hardere på eiendomssiden, vil bli nullskattytere hvis man fjerner formuesskatten. Det er en av grunnene til at vi hele tiden, i sju år, har vært imot å fjerne formuesskatten. Det har vært oppportunt å reise rundt til bedriftene og si at man skal fjerne den, men når realiteten kommer for dagen, blir det annerledes.

Høyre sier at man snakker om egen politikk. Nå har man snakket så mye om egen politikk at man begynner å ha flere politikker på samme tid. Det er sikkert en god strate- gi i en kort horisont, men etter hvert som det blir avkrevd, blir det fryktelig problematisk. Dette tror jeg vi vil se på flere og flere områder, for hvis man er litt for snar med å mene ting uten å ha svar på konsekvensene av den poli- tikken – om det er nedsalg av statlige selskaper, om det er massiv privatisering av norsk skole eller det er totalt fjer- ning av formuesskatten – blir det veldig, veldig problema- tisk å nå ut til velgerne. Jeg gleder meg til at Høyre skal få lov til å fortsette å snakke om sin politikk eller sine politikker i månedene som kommer fram til valget.

Samtidig konstaterer jeg at det finnes ingen alternativer til den offensive næringspolitikken som regjeringen fører, og det bør det heller ikke være, for den har gitt særdeles gode resultater gjennom en tøff krisetid.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1, 2, 3 og 4.

S a k n r. 5 [14:56:36]

Innstilling fra næringskomiteen om SAS AB – deltakelse i trekkfasilitet (Innst. 134 S (2012–2013), jf. Prop. 38 S (2012–2013))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil pre- sidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hvert parti og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på ta- lerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Terje Aasland (A) [14:57:35] (komiteens leder og ord- fører for saken): Jeg er glad for å kunne legge fram flertal- lets innstilling, Innst. 134 S, om et likviditetslån til SAS- konsernet m.m., en såkalt trekkfasilitet. Jeg er derimot ikke fullt så glad for utviklingen i SAS, men det er ikke følelser som er styrende i denne saken. Saken handler om helt nødvendige økonomiske konstruksjoner for selskapet. Det er ingen tvil om at selskapet nå er i en kritisk fase, og det er helt nødvendig at selskapet får gjennomført nødven- dige tiltak for å komme ut av den meget anstrengte situa-

sjonen som det befinner seg i, deriblant å få på plass denne såkalte trekkfasiliteten.

Det er antatt fra selskapets side at en kan gjennom- føre de nødvendige tiltakene nå uten ytterligere låneopp- tak, men at en helt klart har behov for å opprettholde den trekkfasiliteten som vi nå gir vår tilslutning til, og som kan benyttes dersom likviditeten i en periode skulle komme under press.

Statens bidrag til trekkfasiliteten gjøres sammen med den svenske og danske stat, KAW og syv banker på be- stemte vilkår. Likeledes er dette på markedsmessige betin- gelser og etter en forretningsmessig vurdering av hva som best ivaretar statens verdier i SAS.

Jeg tror det kan være greit å merke seg at dagens trekk- fasiliteter ikke er trukket på, og at de ville vært avviklet innen sommeren 2013. Deltakerne i dagens trekkfasiliteter kunne dermed vært ute av denne eksponeringen hos SAS i løpet av neste halvår. Gjennom den nye avtalen forlen- ger altså syv av bankene deler av sin eksponering fram til 31. mars 2015. Jeg tror det er en riktig løsning.

Den økonomiske utviklingen i SAS har ikke vært til- fredsstillende. Det slås fast både i proposisjonen og fra ko- miteens flertall. Likeledes har SAS fremdeles et for høyt kostnadsnivå og for lite fleksibilitet til tross for at det har vært gjennom flere omstillinger og kostnadsreduksjo- ner både tidligere og nå nylig. Jeg tror derfor det er grunn til å understreke betydningen av at SAS snarest foretar de kostnadsreduksjoner som er foreslått, og i tråd med de forutsetninger som framkommer i proposisjonen.

At det nå stilles krav om at Widerøe, som et heleid datterselskap, skal selges på grunn av behovet for å styr- ke SAS' likvide situasjon, er etter både min og flertallets oppfatning en meget god ordning, ikke minst for Widerøes framtidseksistens, men også for SAS og selskapets likvide situasjon. Komiteen har i sin innstilling framhevet at Wide- røe som selskap og tjenesteleverandør er viktig for Norge, fordi selskapet betjener sentrale ruter i kortbanenettet i dis- triktene hvor transportalternativene er få. Vi håper at sal- get kan skje raskt, og at det kan være en styrke for alle involverte.

Det som nå har skjedd, skjer og vil komme til å skje, innebærer krevende tiltak både for de ansatte og for selska- pet som helhet, men det er helt nødvendig at det gjennom- føres. I den situasjonen synes jeg det er grunn til å fram- heve at alle fagforeningene i SAS har inngått nye lønns- og arbeidsavtaler med selskapet, og at dette er et viktig bi- drag når det gjelder de kostnadsreduksjoner selskapet må gjennom. Jeg tror at det i fortsettelsen av dette arbeidet er helt nødvendig at selskapets ledelse og ansatte lager en god arena for dialog og samhandling om den videre prosessen, og at alle parter viser stor vilje til å foreta reduksjoner i egne kostnader – jeg inkluderer også ledelsen i dette. Jeg håper at denne prosessen som vi nå gir vår tilslutning til, lykkes, og at man slipper å bruke trekkfasiliteten, men at den er der som et fundament og som et sikkerhetsnett. Jeg håper også at man etter hvert kan etablere en sånn posi- sjon at man finner en industriell partner, og at staten – som en følge av det – kan selge seg ut av SAS, som Stortinget tidligere har gitt sin tilslutning til.

Harald T. Nesvik (FrP) [15:02:30]: Først vil jeg få lov til å ta opp de forslagene som Fremskrittspartiet har i innstillingen, alene eller sammen med andre, så er det gjort.

Dessverre har SAS og kapitalmangel i SAS vært et stadig tilbakevendende tema i denne sal. Den norske stat har en eierandel i dette selskapet på 14,3 pst. Aksjeverdien av dette selskapet har gått svært mye opp og ned, og til tider har vel bare det vi har tilført av ekstrakapital til selskapet, nærmest vært på linje med hele verdien av selskapet hvis man ser på aksjeverdien.

De to foregående sakene med SAS har vært knyttet til tilførsel av egenkapital, og Fremskrittspartiet har sagt nei til det. Fremskrittspartiet satte pris på at næringsministeren relativt tidlig sa at det var uaktuelt for den norske stat å gå inn med ny egenkapital i selskapet. Det var svært fornuftig. Denne gangen har Fremskrittspartiet kommet til den konklusjonen, i likhet med en enstemmig komité, at man ikke har noe annet valg enn å gå inn med den trekkfasiliteten, eller stille trekkfasiliteten til rådighet i en gitt situasjon. Bakgrunnen for at vi kan gå inn for det denne gangen, er jo nettopp at man gir dette på markedsmessige vilkår. I tillegg har man lagt opp til at det skal være en sikkerhet knyttet til disse pengene. Man har tatt sikkerhet i 18 fly, i Widerøe flyselskap og vel også i en del eiendomsmasse.

Komiteen har i denne saken sendt en rekke spørsmål til statsråden. Vi har fått mange svar, og vi har fått til dels avklarende svar. I ett av svarene på et av mine spørsmål om det som hadde med garantien å gjøre, ble det vist til dette selskapet. Men saken er nettopp at det man stiller som garanti, også er noe av det som ligger som grunnlag for selve trekkfasiliteten, nemlig at Widerøe skal selges. Det samme skal skje med en del av eiendomsmassen, og så får vi se hva som skjer med selve flyene. Da er det viktig at man har kontroll på disse verdiene som vi stiller til rådighet. Statsråden skriver i sitt svar til meg at man mener at selskapet vil ha såpass mye likvide midler når disse selskapene er solgt, at man ikke vil ha problemer knyttet til trekkfasiliteten – det gjenstår jo å se.

Fremskrittspartiet har i denne saken valgt å sette fram et litt annet forslag til vedtak under II enn regjeringen har lagt opp til, for så lenge vi fatter et vedtak om at disse tingene skal gjøres på markedsmessige vilkår, kan det ikke være slik at man gir statsråden fullmakt til å kunne endre underveis nettopp det som står i vedtaket. Jeg er litt overrasket over at man har lagt seg på den linjen.

Men som sagt: Jeg håper virkelig at det nå skal gå bedre for SAS. Jeg håper det er siste gang vi ser en sånn SAS-sak her i salen, med mindre man kommer hit til Stortinget og forteller at den norske stat nå har solgt sin eierandel i SAS. Fremskrittspartiet mener at de kravene som man tidligere har lagt til grunn for dette salget, ikke bør stilles, men at man rett og slett skal prøve å avhende aksjene i selskapet til den høyest mulige pris.

Jeg skal ikke dra ut debatten lenger. Denne debatten var på mange måter uttømt lenge før saken kom til denne sal. Dessverre må man konstatere at SAS i dag melder om enda større og flere underskudd i selskapet, men vi får se hvordan det går. Forhåpentligvis skal dette være tilstrekkelig,

men – nærmest som en protokolltilførsel – jeg tviler på at det er siste gang vi får en sak om SAS til Stortinget.

Presidenten: Representanten Harald T. Nesvik har tatt opp det forslaget han refererte til.

Svein Flåtten (H) [15:07:17]: Jeg er enig med saksordføreren og komiteens leder i at den økonomiske utviklingen i SAS ikke er tilfredsstillende. Det har den ikke vært på veldig lenge. Det er vel også et spørsmål om hvorvidt eierskapet har vært forvaltet og har utviklet seg på en tilfredsstillende måte. Jeg skjønner at det ikke passer så godt å snakke om det på en dag hvor det å skjønne alt som har med næringspolitikk å gjøre, har vært det vesentlige. Men det er et faktum at dette har gått over svært lang tid. Det statlige eierskapet, spesielt i dette selskapet, er komplisert med tanke på at det også er andre stater inne, men jeg tror det er grunn til å understreke at det ikke har skjedd mye, verken i forsøkene på å endre på resultatene fra eierens side – det er jo også et eieransvar i dialogen med selskapet – eller med hensyn til å få solgt etter de fullmakter man har hatt, selv om jeg selvsagt forstår at det ikke har vært det enkleste, slik som situasjonen har vært.

Forrige gang var vi imot å emittere videre i selskapet. Garantien som vi nå gir, vurderer vi litt annerledes. Dessuten er det helt opplagt at vi er i en tvangssituasjon alle sammen. I hvert fall oppfatter Høyre det slik at vi har et tydelig ansvar for et selskap med veldig mange ansatte. Det ansvaret er vi nødt til å ta, særlig når vi fortsatt ser en liten mulighet for at selskapet kanskje kan utvikle seg positivt videre.

Til selve avtalen har jeg egentlig ikke så mye å tilføye. Den er relativt teknisk. Det er nok ingen tvil om at den gir de bankene som fortsetter, og som er i syndikatet, en noe bedre situasjon enn den de hadde. På den annen side er man selvfølgelig også avhengig av å få med seg bankene videre, så jeg ser at dette er komplisert. Det som er bra, er at man har fått med seg de ansatte på dette. Det som blir noe av eierhåndteringen videre, er å sørge for at engasjementet og viljen hos de ansatte og i selskapet følges opp i eierdialogen med selskapet, også i forholdet til de øvrige regjeringene.

At Widerøe kan selges ut, er en bra del av det hele. Det synes jeg tjener statsråden til ære at han har fått til. Jeg regner med at initiativet er kommet fra norsk side og ikke fra utlendingenes side i den sammenheng. Nå betyr jo ikke det at det nødvendigvis blir norsk. Men jeg tror at det som er viktig her, også for konkurransens del, og for Widerøes del, er at vi får en kontinuitet som er bedre enn det avbrudde en konkurssituasjon gir, og som er mer upåregnelig enn den situasjonen vi har nå. Derfor er garantien bedre.

Forslaget om å selge bare aksjene er gjentatt fra Høyre og Fremskrittspartiet denne gangen. Jeg tror at det kunne vært en god ventil å ha for regjeringen. Høyre ser selvsagt også at løsningen høyst sannsynlig – når man skal selge, for den gamle fullmakten ligger jo der – ligger i industrielt samarbeid, men det vil kunne dukke opp situasjoner som man ikke nå har oversikt over, og som gjør at det å selge aksjene kan være brukbart økonomisk for alle eierne – kan-

skje også bare for noen. Så jeg vil absolutt anbefale det forslaget, som jeg skjønner ikke får tilslutning fra andre enn Høyre og Fremskrittspartiet. Vi får se om vi får bruk for det siden. Jeg har den tiltro til statsråden at skulle det være behov for å selge bare aksjene, vet han veien hit til Stortinget – han har jo vært her mange ganger med SAS-saker tidligere.

Alf Egil Holmelid (SV) [15:12:11]: Luftfarten er inne i ein turbulent periode, og det rammar også SAS. Konsernet har i fleire år hatt svake økonomiske resultat, og Stortinget har diskutert selskapet ved fleire høve her i salen.

Gjennom eigenkapitalutvidinga i 2009 og 2010 har eigarane tilført om lag 11 mrd. kr i ny kapital til konsernet. Stortinget og dei andre eigarane har også gitt konsernet fullmakt til å ta opp konvertible lån.

Men konsernet står framleis overfor store økonomiske utfordringar. I 2011 hadde konsernet eit underskot på 1,7 mrd. svenske kroner, noko som var litt mindre enn åra før. Det er mange grunnar til dette, men resultatet er at konsernet er i ein krevjande økonomisk situasjon, som vi her er inviterte til å finne ei løysing på.

SAS har no lagt nye planar for å redusere kostnadene og styrkje sin posisjon i luftfarten. For å gjennomføre desse planane har selskapet behov for å styrkje likviditeten. Det er oppnådd semje om å stille ein kredittfasilitet på 3,5 mrd. kr, og dei tre statane bidreg med halvparten av fasiliteten. Den norske staten skal bidra med ein trekkfasilitet på om lag ein halv milliard. Dette skal skje på marknadsmessige vilkår og byggjer på ei vurdering av kva som best tek vare på verdiane staten har i SAS.

Sal av Widerøe er ein del av planane for å styrkje likviditeten i konsernet. Ein samla komité legg vekt på at rutetilbodet til Widerøe er viktig for kortbanenettet i Noreg og for kommunikasjonssystemet i distrikta. Widerøe har hatt positive økonomiske resultat over fleire år og står godt rusta til å utvikle seg vidare utanfor SAS.

SAS står framleis overfor store utfordringar som vil krevje store omstillingar. Ein samla komité legg vekt på verdien av at leiinga i selskapet i ein slik prosess viser stor vilje til å føreta kostnadsreduksjonar også i leiingsstrukturar og administrative strukturar.

Samla sett er dette ei løysing som kan vareta staten sine verdiar.

Irene Lange Nordahl (Sp) [15:14:53]: I proposisjonen går det fram at den økonomiske utviklingen i SAS de senere årene ikke har vært tilfredsstillende, og at det fremdeles er slik at kostnadsnivået i SAS er høyt og lite fleksibelt, på tross av omstillinger og kostnadsreduksjoner. Senterpartiet viser til at en samlet komité deler disse vurderingene, og Senterpartiet vil understreke betydningen av at SAS snarest foretar kostnadsreduksjoner i tråd med de forutsetninger som framkommer i den nye forretningsplanen, samt styrker likviditeten gjennom de salg som er lansert der. En samlet komité forventer at den nye forretningsplanen gjennomføres i tråd med forutsetningene, og at dette presiseres overfor selskapet.

I denne prosessen legges det opp til at Widerøe skal sel-

ges som en del av behovet for å styrke den likvide situasjonen i SAS. Senterpartiet støtter dette og vil samtidig understreke den betydningen Widerøe har for rutetilbudet på kortbanenettet i Norge. Widerøe er viktig, siden selskapet betjener sentrale ruter i kortbanenettet i distrikter hvor transportalternativene er få.

Et salg av Widerøe kan gi Widerøe en mer selvstendig stilling, og selskapet bør på bakgrunn av de positive resultatene over flere år være attraktivt for salg. Senterpartiet vil understreke viktigheten av at Widerøe etter et salg får industrielle eiere med et langsiktig perspektiv i eierskapet.

Regjeringen viser i sin vurdering til at de foreslåtte tiltakene vil kunne gjøre SAS mer attraktivt for strategiske partnere, samt at selskapet er best tjent med en ny industriell partner på eiersiden, slik at man gjennom disse tiltakene bedre kan legge til rette for et salg av statens aksjer i SAS.

For øvrig viser jeg til brevet fra næringsministeren, der en rekke spørsmål fra komiteen er besvart.

Statsråd Trond Giske [15:17:08]: La meg først få takke saksordføreren og komiteen for grundig og rask saksbehandling. For SAS som selskap og for staten som aksjonær er det viktig med en slik snarlig avklaring i saken.

SAS har hatt betydelige underskudd i flere år. Dette skyldes redusert etterspørsel fra forretningsreisende som følge av finanskrisen, og at konkurransen i skandinavisk luftfart er meget tøff. Videre har selskapet over lang tid, til tross for betydelige innsparingstiltak, hatt betydelige utfordringer med et høyt kostnadsnivå sammenlignet med sine konkurrenter. Selskapet har satt i verk ulike kostnads- og effektiviseringsprogrammer. Disse har hatt positive effekter, men ikke vært tilstrekkelige til å sikre et lønnsomt SAS.

Aksjonærene i SAS har bidratt med til sammen rundt 11 mrd. svenske kroner i egenkapitalutvidelser i 2009 og 2010. Bakgrunnen var å støtte forretningsplaner for å sikre et lønnsomt SAS og gjennom det sikre statens aksjonærverdier. Det er derfor skuffende å registrere at selskapet ikke har hatt tilfredsstillende resultatutvikling, og at det fortsatt sliter med et for høyt kostnadsnivå. Våren 2013 utløper eksisterende kredittfasilitet på om lag 3,1 mrd. svenske kroner, noe som svekker SAS' finansielle beredskap betydelig.

På bakgrunn av disse utfordringene lanserte SAS 12. november en ny forretningsplan, 4XNG – 4 Excellence Next Generation. Planen gir nye årlige kostnadsreduksjoner på til sammen 3 mrd. svenske kroner med full effekt fra 2014/2015. Ifølge selskapets styre og ledelse er den viktigste innsatsfaktoren for å nå målsettingen i den nye forretningsplanen nye lønns- og arbeidsvilkår, forenkling av kollektivavtaler og overgang fra ytelsesbasert til innskuddsbasert pensjonsordning for de ansatte i SAS.

Nye avtaler med de ansatte er kommet på plass, og jeg vil benytte anledningen til å berømme de ansatte for å stille seg bak planen og gjennom de nye avtalene bidra til økt konkurransekraft for SAS. På den måten sikrer vi arbeidsplassene en tryggere framtid, selv om konkurransen fortsatt er krevende.

I tillegg til å redusere kostnadene skal SAS selge eierandeler for om lag 3,5 mrd. svenske kroner, herunder salg av datterselskapet Widerøe, for å sikre likviditet og styrke balansen under gjennomføringen av planen. Regjeringen er positiv til at Widerøe, som er et veldrevet selskap, selges, da dette vil bidra til økt likviditet i SAS og en mer selvstendig stilling for Widerøe.

4XNG-planen skal styrke SAS, bedre lønnsomheten og sikre framtidig konkurransekraft. For å sikre gjennomføring av planen har imidlertid selskapet behov for en refinansiering av eksisterende kredittfasilitet som forfaller 2013 for å sikre tilgjengelig likviditet.

Styret i SAS har derfor henvendt seg til bankene som står bak den utgående kredittfasiliteten, og de fire største aksjonærene med forslag om å etablere en trekkfasilitet på 3,5 mrd. svenske kroner. Det er oppnådd enighet mellom selskapet og de skandinaviske statene, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse, KAW, og syv private banker om å stille en slik kredittfasilitet til disposisjon fram til mars 2015. Kredittfasiliteten er på markedsmessige betingelser, gitt på like vilkår, og har stramme vilkår som må være oppfylt for trekkadgang. Det er også etablert pantsikkerhet som vurderes å gi långiverne god sikkerhet for betydelige deler av lånefasiliteten. Med en eierandel på 14,3 pst. vil den norske stats andel av kredittfasiliteten være på 500,5 mill. svenske kroner. Alle øvrige deltakere i låneavtalen har nå formelt godkjent deltagelse i lånefasiliteten. Norge er med andre ord siste brikke før en låneavtale kan undertegnes.

Regjeringen mener det er riktig av den norske stat å delta i denne kredittfasiliteten. Dette er en låneavtale med strenge krav, og statene deltar på samme markedsmessige vilkår som bankene. Regjeringen mener det er en god løsning for å ivareta statens aksjonærverdier i SAS samt sikre gjennomføring av de kostnads- og salgsprogrammer som styret i SAS har besluttet, og trygge mange arbeidsplasser.

Stortinget har tidligere gitt regjeringen fullmakt til å selge den norske stats aksjer i SAS til en industriell aktør. Regjeringen mener at gjennomføringen av 4XNG-planen vil gjøre SAS mer attraktivt for en slik aktør og øke mulighetene for salg av statens eierandel i SAS.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Svein Flåtten (H) [15:21:43]: Vi er stort sett enige om hva vi er henvist til å gjøre i denne saken, men jeg tillater meg likevel i hvert fall en replikk.

Et ledd i den nye planen er betydelig reduksjon av lønn og pensjoner i selskapet. Er det en måte å gå frem på for selskaper som den norske næringsministeren vanligvis vil anbefale norsk næringsliv når man kommer opp i problemer, at man kutter betydelig i lønninger og i pensjoner, selv om det kanskje kan være andre utveier?

Statsråd Trond Giske [15:22:36]: Nei, det er ingenting vi heller skulle ønsket enn at SAS var konkurransekyktig med de opparbeidede rettighetene både for lønns- og arbeidsvilkår og pensjoner som var gjeldende, men realiteten var at den veien SAS var inne på, ville uten endrin-

ger ført til en konkurs og tap av mange arbeidsplasser. Da er det alltid et dilemma om en bedrift skal gå over ende, arbeidsplassene forsvinne og arbeidstakerne gå over i andre arbeidsplasser, andre bedrifter og andre næringer, eller om man skal gjøre et skippertak for å få bedriften lønnsom. Kutter man for mye i lønninger og pensjoner, vil arbeidstakerne automatisk søke seg over til bransjer som kan ha større betalingsevne for arbeidskraften. Vi har et stramt arbeidsmarked i Norge, men med denne planen gir vi i hvert fall bedriften og de ansatte en mulighet til å berge arbeidsplassen sin. Men hele pakken var under forutsetning av at de ansatte selv så det som mer verdifullt å gjøre den typen endringer, enn å være med på et spor som hadde ledet til en konkurs for bedriften.

Harald T. Nesvik (FrP) [15:23:50]: Det er to små spørsmål jeg har til statsråden – eller ett spørsmål, og så kan han få lov til å komme med en erklæring til nummer to.

Spørsmålet mitt er: Er alle tingene knyttet til denne saken nå klarert med ESA? Det dreier seg selvfølgelig bl.a. om hvorvidt denne saken kan bli klaget inn som følge av andre forhold, og det dreier seg om hvorvidt de er på markedsmessige vilkår eller ikke, når man ser på den prosentatsen som er satt. Kan statsråden si litt om det?

Så nummer to: Kan statsråden nå også bekrefte fra denne talerstol, og ikke bare utenfor dette hus, at det ikke vil bli aktuelt å gå inn med ytterligere egenkapital i SAS i tiden som kommer?

Statsråd Trond Giske [15:24:45]: Først til spørsmålet om ESA: Dette er i sin ordning ingen statsstøtte, ingen bevilgning, ingen bidrag fra staten. Dette skal skje på forretningsmessige vilkår, og det er således heller ikke en ordning som må notifiseres hos ESA. Vi har hatt en dialog med ESA for å redusere sjansen for at vi skulle bryte noe regelverk, men ikke en godkjenning. Det betyr at det er fullt mulig at andre markedsaktører kan klage dette inn for ESA – det vil vi aldri ha noen garanti for. Men vi mener at siden dette er gitt på forretningsmessige vilkår, er det ikke ulikt hvordan en privat eier ville opptrådt overfor sin bedrift i en tilsvarende situasjon.

Når det gjelder det andre, har jeg sagt at det sitter ufattelig langt inne for oss å gå inn med ny egenkapital. Vi har ingen planer om det, vi har ingen ønsker om det, men som ansvarlig eier tror jeg samtidig at man aldri skal si 100 pst. sikkert at man ikke vil gjøre det. Man må holde dørene åpne, men vi har absolutt ingen ønsker om det.

Svein Flåtten (H) [15:26:03]: Jeg omtalte forslaget om å selge aksjene i mitt innlegg. Kan statsråden – hvis det var samforent med de andre offentlige eierne, med de andre statene – tenke seg at man på et tidlig tidspunkt også hadde en sann utvei, ikke fordi man skulle bruke bare den, men som en ordning ved siden av hvis det skulle dukke opp kjenne situasjoner med mulighet for å komme ut av selskapet? Vil statsråden vurdere – hvis han ble enig med de andre landene – å se også på et sånt forslag, sånn at man har en slik fullmakt liggende?

Statsråd Trond Giske [15:26:51]: Jeg mener at den fullmakten vi allerede har innhentet fra Stortinget, dekker de eventualitetene som jeg tror kan oppstå. Det å selge bare vår lille minoritetsaksjepost tror jeg gir en særlig dårlig avkastning for vår eierandel. Det er vanskelig å se for seg hvem som skal ha interesse av å gå inn i en slik eierandel. Om man fant en industriell aktør, som man eventuelt fusjonerer med eller selger til, er det fullt mulig i en slik avtale for f.eks. de private aksjonærene å opprettholde et eierskap i den bedriften som kjøper opp SAS, samtidig som statene går ut, også innenfor den fullmakten vi har.

Så jeg mener at den fullmakten dekker de eventualitetene som kan gi en tilfredsstillende verdisetning av vår aksjepost, og samtidig sikrer at vi viderefører arbeidsplassene og virksomheten i SAS på en best mulig måte.

Presidenten: Replikordskiftet er omme. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Sak n r. 6 [15:27:54]

*Innstilling frå næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Bård Hoksrud og Arne Sorte-
vik om en egen samferdselsstrategi for norsk reiseliv (Innst. 94 S (2012–2013), jf. Dokument 8:85 S (2011–2012))*

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ingrid Heggø (A) [15:29:25] (ordfører for saka): Forslagsstillarane viser til at betre samordning mellom samferdsel og reiseliv på alle nivå er viktig, og fremjar tolv konkrete forslag om dette.

Reiselivsnæringa er ei veldig raskt veksande næring, der Noreg har gode moglegheiter for å ta del i den internasjonale veksten, og det er viktig å leggja rammevilkåra til rette for at reiselivsnæringa i Noreg får ta del i denne veksten. Eit godt tilbud innan samferdsel og luftfart er viktige brikker her.

Reiselivsnæringa er ei samansett næring, spreidd over absolutt heile landet, og ho er spesielt prega av mange små og mellomstore bedrifter. Reiselivsnæringa har dels samanfallande behov med næringslivet elles – dels andre behov. Føreseielegheit når reiselivspakka skal syast isaman eit år i førevegen er eitt eksempel på dette.

Sidan eg har vorte skulda for å vera så negativ i dei siste debattane, vil eg starta med å seia at eg synest det er veldig mange gode framlegg. Ja, det er faktisk så gode fram-

legg at mange av dei som er foreslått her i dag, allereie er gjennomførte.

Koordinering mellom samferdselsstrategi og reiseliv er vi alle einige om er viktig på alle nivå for å få ein meir samordna reiselivspolitik. Eg har dessverre ikkje tid til å gå inn på alle tiltaka, men viser til statsråden sitt svar på dei enkelte tiltaka. Eg kjem til å svara for fleirtalet i det vidare her.

I Destinasjon Norge vart det fremma mange framlegg for å auka konkurransekrafta i norsk reiselivsnæring og for å betra tilgjengelegheita til norske reisemål. Regjeringa har styrka den politiske samordninga og har i tillegg etablert eit koordineringsforum for reiselivspolitikken på embetsnivå. Både Samferdselsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet er inkludert i dette koordineringsforumet, og auka integrering av reiseliv høyrer naturleg inn i dette koordineringsforumet.

Ein samla komité er samd i viktigeheita i fellesarenaer mellom cruise og landbasert turisme og har høge forventingar til cruiseprosjektet som er sett i verk.

Når det gjeld «One Stop Security», vert det sett på av ei arbeidsgruppe for å sjå om det er moglege forenklingssøysingar i transithandsaminga, herunder moglegheita for gjennomgåande forsending av bagasje. Det er også viktig å få prislappen dersom det må store ombyggingar til.

Det er viktig for reiselivsnæringa med gode og stabile rammevilkår for luftfarten, men småflyplassane er det liten konkurranse om, og ordninga vi har når det gjeld kryssubsidiering mellom flyplassane, er viktig for dei små.

NRK er no godkjent for å gå inn i eit samarbeid med Statens vegvesen, Trafikanten og Ruter om ein ny landsdekkjande trafikkportal. Den nye trafikkportalen vil gi forbrukarane ein landsdekkjande reiseplanleggjar med rute- og trafikkinformasjon frå buss, tog, T-bane, trikk, fly og biltrafikk, i samspel med NRK sine landsdekkjande trafikknøyhende. Tenesta vil vera både gratis og reklamefri. Vi raud-grøne syntest at dette var ei god løysing.

Heile komiteen støttar arbeidet som regjeringa har igangsett med sams billettering og skilting. Likeeins er vi samd i målet til forslagsstillarane om å redusera talet på destinasjonsselskap, og vi viser til at regjeringa i reiselivsstrategien Destinasjon Norge har vore tydeleg på at dette er eit mål for å sikra at offentlege løyvingar til reiselivet blir nytta på ein mest mogleg effektiv måte. Det er òg løyvd midlar i budsjettframlegget frå regjeringa for 2013 til dette føremålet.

Når det gjeld breiband, har det skjedd ei kraftig utbygging under den raud-grøne regjeringa, og dekningsgraden er no på 99,7 pst., men ein er ikkje i mål.

Det er vidare eit breitt fleirtal i komiteen, der alle unna-teke Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti støttar statsråden i at Nasjonal transportplan er det strategidokumentet som famnar om alle sektorar og alle behova til næringane, og at det såleis ikkje er behov for eit eige dokument for samferdsel innan reiselivssektoren. Ein felles plan, ikkje fleire oppstykkta planar om same temaet, meiner eit breitt fleirtal er det beste.

Det er elles ingen av framlegga som vert nedstemde her i dag, men alle vert lagte ved møteboka.

Harald T. Nesvik (FrP) [15:34:35]: Først av alt vil jeg takke saksordføreren, som innledningsvis i innlegget sitt ga en relativt grei beskrivelse av det som ligger her.

Det er visse forskjeller med hensyn til en del av forslagene og det som er gjennomført, som representanten Heggø var inne på.

La oss begynne med forslag nr. 7. Representanten viste til at man hadde gjort et bredbåndsløft. Det er forskjell på å bygge ut bredbånd og å bygge ut et høyhastighetsbredbånd. I dette forslaget dreier det seg om høyhastighetsbredbånd til hele landet. Det er ikke det som rulles ut alle steder, snarere er man tvert imot langt i bakleksa med hensyn til hastigheten en del steder.

Fremskrittspartiets forslag var ment å skulle sy sammen en del av behovene som reiselivet har ute i distriktene. Statsråden var for et par år siden hos NHO sammen med daværende samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa og fikk overrakt en rapport om reiselivet fra NHO. Jeg var selv til stede og hørte på da dette ble lagt fram, og statsråden ga bl.a. uttrykk for at dette var et viktig dokument. Så har det heldigvis skjedd en del ting etterpå, bl.a. har vi fått reiselivsstrategien til regjeringen om reduksjon i antallet destinasjonsselskaper, noe som er meget fornuftig, nettopp for å få mer ut av pengene og de ressursene vi stiller til rådighet. Men det er klart at noe er problematisk. Når det gjelder ruteopplysninger, ser jeg virkelig fram til å få en ny portal – et endelig opplegg, for det har ikke vært tilfellet fram til nå. Fylkeskommunene har på mange måter hatt ansvaret for dette tidligere. Når man befant seg i Tromsø og skulle til Bodø, kunne man når man søkte på en side, oppleve å finne: Ankomststed ukjent. Sånn kan vi ikke ha det. Det er slike ting som gjør at vi må bli flinkere.

Når reiseselskap skal planlegge opplegg for å dra til Norge, kan de ikke oppleve en situasjon der vi i Norge endrer fergeopplegget uken før turistsesongen begynner. Dette skaper faktisk store problemer for en del næringer.

Det er viktig å få på plass en enhetlig og bedre skilting til reiselivsdestinasjonene våre. En samferdselsstrategi for reiselivet viser hvor nøye disse tingene henger sammen. Det er klart at reiselivsnæringen i Norge i stor grad også er en distriktsnæring. I Norge er det lange avstander, det er fjorder som skal krysses, det er fjelloverganger og utfordringer med det, det er tog som går i ny og ne – ikke nødvendigvis alltid etter ruten, men det er viktig at vi er klar over alt dette. Derfor viser vi til det som noe viktig i planfasen til Nasjonal transportplan, for i hvert fall i de nasjonale transportplaner jeg har vært med på å behandle i dette huset, er det ikke akkurat samhandlingen med reiselivet som har vært gjennomgående i disse etatene, snarere tvert imot. Det er viktig at vi ser på dette.

Jeg setter pris på at saksordføreren sier at det ikke er noe som blir nedstemt. Nei, men det blir heller ikke vedtatt. Det viktigste er hvordan disse sakene blir fulgt opp i framtiden.

Det har vært uttrykt fra regjeringen at Norge har et enormt potensial når det gjelder reiseliv. Vi er i konkurranse med mange land i denne sektoren. Norge er et høykostland. Norge skal ikke selges ut som et billig reisemål, men vi skal selge oss ut som et opplevelsessenter – som landet

faktisk er, fra fjord til fjell – med alt det vi har å tilby. Det er viktig at vi viser kvalitet i alle ledd når vi tar de prisene vi gjør. Det er viktig at vi også i planleggingsfasen er nøye med dette.

Jeg ser fram til å se hvordan disse tingene vil bli fulgt opp i det videre arbeidet. Jeg har stor tiltro til at statsråden kommer til å følge opp en del av disse tingene. Det ble sagt at en del var gjort fra før. Forslagene er også lagt fram for en god stund siden.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [15:40:07]: Reiselivsnæringen er viktig for hele landet, og det kommer heldigvis turister fra hele verden for å oppleve det fantastiske landet vårt. Naturopplevelsene vi kan levere, legger grunnlag for en lønnsom reiselivsnæring. Ringvirkningene av reiselivsaktiviteten er store, og derfor blir det viktig å legge godt til rette for næringen.

Regjeringen presenterte nettopp en reiselivsstrategi. Jeg synes det er positivt at regjeringen setter denne sektoren i fokus, men regjeringens plan er veldig tynn – og da særlig på to viktige punkter. For det første er den svak på næringsvilkår for reiselivsbedrifter, og for det andre er den dårlig på samferdsel. Dette representantforslaget fra Fremskrittspartiet setter søkelyset på disse problemstillingene, noe de skal ha full honnør for.

Samferdsel er viktig for turistnæringen. En trygg skipsled, et veisystem i verdensklasse og en solid satsing på jernbane er tre viktige forutsetninger for en reiselivsrettet samferdselssatsing.

Det er den transportpolitikken vi fører i dag, som kommer til å legge grunnlaget for reiselivsnæringens konkurransekraft. Næringsdrivende, lastebilsjåfører, bussturister, hytteeiere og båtturister er alle avhengige av god fremkommelighet. Det er ingen tvil om at den rød-grønne regjeringen har sviktet når det gjelder samferdsel på dette området.

I handlingsregelen, som styrer oljepengebruken, blir det klart slått fast at vi skal bruke det ekstra handlingsrommet til forskning, utdanning, vekstfremmende skattelettelse og infrastruktur. Under den forrige borgerlige regjeringen gikk ni av ti oljekroner til disse formålene. I dag går kun to av ti kroner til det samme. Det er forunderlig at regjeringens partiene forsøker å slå i bordet med skrytetall vedrørende veibygging, når de skusler vekk det enorme handlingsrommet som oljepengene har gitt.

Bare tenk på f.eks. Stad skipstunnel. I den ferskeste utredningen som er gjennomført, blir det beregnet veldig mange ulike samfunnsøkonomiske nytteeffekter. Noen av dem er helt åpenbare – man sparer tid og drivstoff med tunnelen. Men tunnelen vil også være en attraksjon i seg sjøl. Den vil generere båtturisme som kommer hele regionen til gode. Den vil bli et godt, viktig og trygt samferdselsprosjekt som også er et glimrende reiselivsprosjekt.

Jeg synes det er et viktig poeng at reiselivsnæringen bidrar til å opprettholde god aktivitet og sysselsetting også utenfor de største byene. Hva hadde vel Geiranger vært uten turistnæringen?

Norsk næringsliv trenger konkurransekraft for å møte fremtidens utfordringer. Vi politikere kan ikke bestemme

hvilken reiseopplevelse som fungerer, eller hvilken reiseopplevelse som ikke fungerer, men vi kan tilby gode, trygge og moderne veier ved å satse på bedre infrastruktur. Slik legger vi grunnlaget for et livskraftig reiseliv.

Forslagene fra Fremskrittspartiet setter søkelyset på disse problemstillingene på en svært god måte. Høyre støtter at forslagene vedlegges protokollen for videre oppfølging og som en viktig del av NTP, Nasjonal transportplan.

Irene Lange Nordahl (Sp) [15:44:34]: Reiselivsnæringen er en raskt voksende næring, der Norge har gode muligheter for å ta del i den internasjonale veksten. Senterpartiet er glad for å være en del av en regjering som satser spesielt på reiseliv.

Reiselivsnæringen er en sammensatt næring spesielt preget av mange små og mellomstore bedrifter, spredd over hele landet. Den nye reiselivsstrategien, Destinasjon Norge, som ble lagt fram våren 2012, ble utarbeidet i nært samarbeid med næringen. Strategien er en oppfølging av den forrige reiselivsstrategien som kom i 2007.

Forslagstillerne deler mange av intensjonene som ligger i regjeringens nye reiselivsstrategi, og det er enighet i salen om at reiselivsnæringen er en viktig næring. For oss i Senterpartiet har arbeidet med strategien vært veldig viktig, og vi har deltatt på en rekke møter for å få innspill til strategien.

Senterpartiet er tilfreds med at strategien innebærer en satsing på reiselivsbedrifter i distriktene. Flere helårs arbeidsplasser er et av regjeringens mest sentrale mål i den nye reiselivsstrategien, og dette er god senterpartipolitikk.

Senterpartiet ser også positivt på at den nye reiselivsstrategien vil styrke satsingen på landsdelsselskap, som NordNorsk Reiseliv og Fjord Norge, samt åpne for mulighet til etablering av Fjell Norge som eget landsdelsselskap.

I den nye strategien går regjeringen inn for at det etableres færre og sterkere destinasjonsselskaper. Reiselivsaktørene har selv gitt tydelig tilbakemelding om at de ønsket en slik omlegging, og Senterpartiet støtter dette. I likhet med næringen selv mener vi dette vil gi destinasjonsselskaper større muskler til å møte utviklingen framover. Dette er også helt i tråd med et av forslagene vi behandler her i dag. Det som nå er viktig, er at vi får fart på dette arbeidet og får gjennomført disse fusjonene som nå må komme.

Senterpartiet er enig med forslagstillerne i at bedre koordinering mellom samferdselsstrategi og reiseliv på alle nivåer er viktig for en mer samordnet reiselivspolitik.

Vi støtter også intensjonen om gode flytilbud i hele landet, og vil i den sammenheng peke på ordningen knyttet til krysssubsidiering mellom flyplassene. Denne ordningen er helt avgjørende for å opprettholde et godt flytilbud over hele landet. Vi er enig med nærings- og handelsministeren i at både utbyttepolitikken og andre spørsmål knyttet til rammebetingelsene for Avinor vurderes fortløpende i sammenheng med målsettingen, og gode og stabile rammebetingelser for luftfarten.

Forslagstillerne har gode poeng når de viser til at tilgjengeligheten for norske reisemål må bedres. Senterpartiet ser veldig positivt på at det nå skal utvikles en nasjonal

ruteplanlegger for kollektivtransport, samt at satsingen på nasjonale turistveier skal videreføres.

Vi i Senterpartiet støtter statsråden i hans vurdering av at Nasjonal transportplan er det strategidokumentet som favner om alle sektorer og alle næringers behov, og at det er best med en felles plan, ikke flere oppstykkende planer om samme tema. Jeg viser for øvrig til at denne regjeringen har hatt en historisk satsing på samferdsel. Det stemmer ikke, som representanten fra Høyre – i innlegget før meg – sa, at denne regjeringen ikke har satset på samferdsel. Det har definitivt denne regjeringen gjort, og vi kommer til å fortsette den satsingen.

Reiselivsnæringen står for 3,3 pst. av norsk bruttonasjonalprodukt og sysselsetter 160 000 personer i 14 000 bedrifter – spredt på alle landets kommuner. Fram til 2030 er det forventet en nær dobling i verdensturismen, og med regjeringens nye reiselivsstrategi er Norge nå på offensiven og bedre rustet til å dra fordeler av en slik voldsom økning i turismen.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [15:48:47]: Infrastrukturen er pulsåren i Norge. Innbyggerne er avhengig av god infrastruktur for å komme seg fra a til b. Industri og annen næring er avhengig av god infrastruktur for å frakte gods og maskiner. Også reiselivet er svært avhengig av god infrastruktur for at både turister og andre skal få se og oppleve landet.

Kristelig Folkeparti er svært opptatt av at vi får en bedre infrastruktur i landet, og foreslo å øke bevilgningene til vei med 240 mill. kr. Samlet vil vi øke bevilgningene til samferdselstiltak med 786 mill. kr ut over regjeringens forslag. I tillegg foreslo Kristelig Folkeparti et infrastrukturfond på 50 mrd. kr til samferdsel.

Det er dessverre ikke god nok organisering og finansiering i samferdselssektoren. Det er behov for at regjeringen blir mer nytenkende og variert i sitt arbeid med å utvikle og realisere nye prosjekter. Dette vil bl.a. kreve økt bruk av andre finanserings- og organiseringsmodeller, som f.eks. prosjektfinansiering og Offentlig Privat Samarbeid, OPS.

Nok om ren samferdsel. Det er trist når mange destinasjoner må stenge dørene både vinterstid, på grunn av vinterstengte veier eller ukentlige u håndterlige snømengder, og resten av året på grunn av dårlig rassikring på mange veistrekninger. Slik har vi det dessverre mange steder i Møre og Romsdal og også i resten av landet.

Kristelig Folkeparti mener vi må bli dyktigere på å se sammenhengen mellom ulike behov, enten det er samhandling mellom cruise og landbasert turisme, bagasjebehandling, utvikling av reiseplaner eller behovet reiselivsnæringen har for samhandling med ulike samferdselssetater for å få fram nye ideer og bedre løsninger i norsk veibyging. Her må det tenkes nye tanker, og Kristelig Folkeparti mener at dette Dokument 8-forslaget gjør et godt forsøk på det. Derfor støtter vi mange av forslagene som Fremskrittspartiet her fremmer.

Statsråd Trond Giske [15:51:13]: Reiselivsnæringen er en av verdens raskest voksende næringer. Selv om

Norge i turistsammenheng befinner seg i det representantene Nesvik, Bredvold, Trældal, Hoksrud og Sortevik beskriver som en periferi, har vi gode muligheter for å ta vår del av den internasjonale veksten. Regjeringen har valgt å satse særskilt på reiselivsnæringen. Det valget er gjort på bakgrunn av reiselivsnæringens potensial for videre verdiskaping, de naturgitte fordelene Norge har og reiselivsnæringens betydning som distriktsnæring.

11. april presenterte jeg regjeringens nye reiselivsstrategi, Destinasjon Norge. Strategien, som legger ny erfaringsbasert kunnskap til grunn, tar opp flere av de forslagene nevnte stortingsrepresentanter fremmer. I strategien fremmer regjeringen mange og viktige tiltak for økt verdiskaping og produktivitet i reiselivsnæringen, etablering av flere helårs arbeidsplasser og mer solide reiselivsbedrifter – særlig i Distrikts-Norge – og utvikling av flere unike og kvalitativt gode opplevelser som tiltrekker seg flere gjester med høy betalingsvillighet. Tiltak for å gjøre norske reisemål mer tilgjengelig er bare en avgrenset del av det samlede omfanget av tiltak som nå iverksettes.

Rammebetingelser som er viktige for reiselivsnæringens verdiskaping, berører mange sektormyndigheters ansvar og ulike offentlige aktører på flere forvaltningsnivåer. Regjeringen er opptatt av at reiselivspolitikken og innsatsen på reiselivsområdet samordnes på og mellom alle nivåer, både på statlig og regionalt nivå, mot virkemiddelapparatet og i arbeidsdelingen mellom myndigheter og reiselivsnæringen. I Destinasjon Norge legges det derfor opp til at Nærings- og handelsdepartementets arbeid med reiseliv og koordinering av reiselivspolitikken styrkes. Departementet har bl.a. etablert et koordineringsforum for reiselivspolitikken på embetsnivå. Her deltok representanter for ti departementer – blant dem også Samferdselsdepartementet – på første møte i juni, og bilateral oppfølging mellom Nærings- og handelsdepartementet og de respektive fagdepartementer knyttet til spesifikke problemstillinger er godt i gang. I tillegg styrkes den politiske samordningen. Jeg kan forsikre forslagsstillerne om at bedre koordinering mellom samferdsel og reiseliv, på nasjonalt så vel som på regionalt og lokalt nivå, er en viktig del av regjeringens økte satsing på en mer samordnet reiselivspolitik.

Integrering av reiseliv i planfasen til Nasjonal transportplan begynner her, med bedre koordinering mellom reiselivs- og samferdselsmyndighetene. Nasjonal transportplan er et strategidokument som favner bredt, der alle sektorer, alle transportformer og alle næringers behov avveies. Nasjonal transportplan sørger for at helheten ses i en felles strategi. Alle næringer – og alle andre interessenter – deltar i utarbeidelsen av de nasjonale transportplanene, f.eks. arrangerer samferdselsmyndighetene møter rundt omkring i hele landet, der regionalt næringsliv inviteres til å delta. Også reiselivsnæringen er med.

Reiselivsnæringens produkter er kjennetegnet av at de må konsumeres på det stedet de blir produsert. Like viktig som at de norske reiselivsproduktene er attraktive, er det derfor at de er lett tilgjengelige for turister fra inn- og utland. I regjeringens nye reiselivsstrategi, Destinasjon Norge, fremmes det derfor – som sagt – flere tiltak for å

øke tilgjengeligheten til norske reisemål. Representantenes forslag om å utvikle en digital nasjonal reiseplanlegger, et nasjonalt program for helhetlig og god skilting til reiselivsdestinasjonene, arenaer for samhandling mellom cruise og landbasert turisme og innføring av gjennomgående forsendelse av bagasje ved lufthavnene har regjeringen allerede igangsatt arbeidet med.

Regjeringen er opptatt av at midlene som bevilges over offentlige budsjetter, benyttes på en mest mulig effektiv måte. Et sentralt tiltak i regjeringens reiselivsstrategi er derfor å foreta en restrukturering av landets reisemållselskaper. Jeg er glad for at representantene Nesvik, Bredvold, Trældal, Hoksrud og Sortevik er enig i at dette er et arbeid som må prioriteres.

Jeg kan i stor grad slutte meg til forslagsstillerne beskrivelse av reiselivets samferdselsutfordringer. Det er derfor de fleste av dem blir tatt opp i regjeringens nye reiselivsstrategi, Destinasjon Norge, og det er derfor det nå er viktig å ha oppmerksomheten på å gjennomføre strategien.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6.

Sak nr. 7 [15:55:37]

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES) (Innst. 106 S (2012–2013), jf. Prop. 4 S (2012–2013))

Presidenten: Eneste inntegnede taler, så langt, er Ingrid Heggø.

Ingrid Heggø (A) [15:56:19] (ordfører for saka): Eg skal prøva å ordleggja meg slik at eg blir både fyrste og siste innteikna talar.

Det er ein samla næringskomité og utanrikskomité som samtykkjer til godkjenning av EØS-komiteen si avgjerd nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemming i EØS-avtalen av forordning nr. 911/2010 om den innleiande driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet, GMES.

Formålet med GMES er å skaffa til vege jordobservasjonsdata frå satellittar, hav, luftborne sensorar og bakkebaserte målestasjonar og å drifta system som tilrettelegg desse data for ulike brukarar. GMES er eit av hovudområda for samarbeid mellom EU og ESA og utgjer – saman med satellittnavigasjonsprogrammet Galileo – hovudpilaren i EU sin rompolitikk. Programmet er på sikt tenkt å vera Europa sitt bidrag til den globale jordobservasjonstenesta Global Earth Observation System of Systems, GEOSS.

GMES vil representera ein ny fase innan jordovervaking frå satellitt. Medan ein hittil har brukt enkeltståande forskingssatellittar med avgrensa levetid, vert GMES eit operativt system, som garanterer kontinuerlig dekning.

GMES vil gje vesentleg auka kapasitet innanfor hav-

overvaking, overvaking av arealbruk og rasfare, overvaking av atmosfæren, samt overvaking av klimaendringar og forureining av luft, til havs og på land. Dette gjev eit viktig underlag for arbeid med sikkerheit og beredskapsstyring, suverenitetshevding og miljø- og klimapolitikk.

Det er ein samla komité som ser regjeringa si satsing på internasjonal romverksemd som svært positiv, og merkar seg at deltakinga i internasjonale program som GMES sikrar Noreg tilgang til teknologi og gode vilkår i marknaden for romrelaterte varer og tenester.

Komiteen vil òg understreke at vi er kjende med at satsinga utløyser ei rekkje kontraktar og oppdrag for norske høgteknologiske bedrifter, noko som er svært positivt.

Ein samla komité, med støtte frå utanrikskomiteen, støttar at EØS-komiteen si avgjerd vert godkjend, og er kjente med dei budsjettmessige konsekvensane.

Presidenten: Flere har ikke best om ordet til sak nr. 7.

Sak nr. 8 [15:58:39]

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Jon Georg Dale, Jan-Henrik Fredriksen, Oskar J. Grimstad og Morten Ørsal Johansen om nedslakting av tamrein på Finnmarksvidda (Innst. 93 S (2012–2013), jf. Dokument 8:2 S (2012–2013))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [15:59:57] (ordfører for saken): Det å ha med seg debattnotater til en så lang debatt dag som vi har hatt i dag, gjør dessverre at jeg har glemt igjen innlegget mitt som jeg skulle holde i denne saken. Men jeg skal likevel prøve å gi noen kommentarer.

Det er en samlet komité som er bekymret over at arbeidet med å redusere reinantallet i de mest utsatte områdene i Finnmark tar lang tid, og hele komiteen ønsker en mest mulig bærekraftig reindrift. Komiteen viser til den nye reindriftsloven, som har økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft som målsettinger.

Det er store forskjeller når det gjelder økonomiske resultater for reindriften, og reintallene står ikke i forhold til ressursgrunnlaget i enkelte områder. Det er utfordrende å følge opp godkjente bruksregler der tallet på rein ikke er i samsvar med beiteressursene. Det kan en godt forstå når en ser at økningen i antall rein fra 2002 til 2010 er på 40 pst. Da skjønner en hvilke utfordringer en står overfor.

Kristelig Folkeparti støtter Fremskrittspartiets forslag om å sørge for at det igangsettes nedslakting av tamrein på Finnmarksvidda for å unngå store dyrelidelser utover vinteren. Det er viktig for oss å markere det i denne saken. Det er en sak som ikke blir bifalt av regjeringspartiene.

Arne L. Haugen (A) [16:02:07]: Jeg vil gi ros til saksordfører for å ha ført i pennen kloke merknader og for øvrig også gitt en imponerende fyllestgjørende redegjørelse for saken i dag.

Det er ikke noen tvil om at forslagsstillerne tar opp en situasjon som er både reell og bekymringsfull – en situasjon regjeringen har hatt fullt fokus på, ikke minst siden den nye reindriftsloven ble vedtatt. Som statsråden gir uttrykk for i brevet til komiteen, er det gjort et storarbeid med å implementere ny lov og få utarbeidet og godkjent bruksregler og reintall. Det har tatt tid både fordi enkelte reintallsvedtak ble opphevet av Landbruks- og matdepartementet fordi det ikke var sannsynliggjort at de var bærekraftige – nye runder har en måttet ta, og tiden går – og fordi flere av vedtakene ble påklaget.

Det er uomtvistelig at reintallene i deler av Finnmark må betydelig ned for å få dem i samsvar med vedtatte bruksregler. Reindriftsloven har bestemmelser om hvordan det skal gjøres hvis vedtakene om bruksregler og reintall ikke blir fulgt. De bestemmelsene må følges, og jeg liker dårlig den måten enkelte reindriftsutøvere har opptrådt på i denne saken, ved bare å la flokken vokse inntil bruksregler er fastsatt, for å ha noe – som de sier – å gå på når bestandsreduksjonen skal foretas. Det er en illojalitet i forhold til yrkesbrødre som vi burde vært forskånede for.

Selv om arbeidet med bruksregler og reintall har tatt lang tid, vil jeg gi ros til både forvaltningen og Reindriftsstyret for det arbeidet som er nedlagt. Det har vært omstendelig og meget krevende. Rammene er nå på plass, og prosessen med tilpassing av reintallet er i gang – arbeidet med å følge de spillereglene som loven fastsetter. Statsråden har gjort rede for at det er et meget viktig arbeid som skal prioriteres høyt av både Reindriftsstyret, forvaltningen og departementet. Regjeringsfraksjonen tror på det og vil derfor stemme for at forslaget ikke bifalles.

Torgeir Trældal (FrP) [16:05:09]: Jeg vil først fremme det forslaget vi har i saken.

Reindriftsforvaltningen har fastsatt et maksimalt tillatt antall rein i hvert reinbeitedistrikt. Tallene for Øst-Finnmark viser at reelt antall tamrein er nærmere 14 000 høyere enn det fastsatte maksimale antall tamrein i disse områdene. Samlet sett er det bare for reinbeiteområdene i Finnmark snakk om nærmere 33 000 for mange tamrein i forhold til fastsatt maksimalt antall. De øvrige reinbeiteområdene i Norge viser at reelt antall tamrein er i samsvar med, eller i underkant av, fastsatt maksimalt antall tamrein for de respektive områdene.

Fremskrittspartiet mener regjeringen snarest må iverksette tiltak i de områdene i Finnmark som fremdeles sliter med å få ned intensiviteten i beitetrykket i forhold til ressursgrunnlaget. Dette er viktig for å sikre en mer forsvarlig ressursforvaltning av reindriften i forhold til beitearealer.

Vi ser ofte at det er økte konflikter mellom reindriftsnæringen og øvrige interesser i Finnmark fylke. I denne sammenheng skal ikke arealbehovet for reindriftsnæringen gå foran eller på bekostning av annen næringsutvikling eller andre interesser i samme område.

I perioden fra reindriftsloven ble behandlet og fram til i dag har det vært mange medieoppslag om alvorlige problemer med altfor høyt antall reinsdyr i store deler av Finnmark. I henhold til medieoppslag er Finnmarksvidda nedbeitet, og mange dyr er så avmagret at de ikke tåler å bli transportert til slakting. Situasjonen er svært alvorlig for både miljøet og dyrevelferden. Vi er nødt til å starte en storstilt nedslakting av tamrein, spesielt på vestvidda, slik at antallet tamrein kan komme ned på et nivå som gjør at vi kan ha en bærekraftig næring.

I stedet for å stå for en bærekraftig utvikling av reindriftsnæringen i Finnmark, velger Stortinget og dagens regjering å ikke gjøre noen ting. Regjeringen burde prioritere å ivareta beiteressursgrunnlaget, men istedenfor velger dagens regjering en politikk som ikke ivaretar bærekraften. Tvert imot velger man å forholde seg til samiske rettigheter og krav og ignorerer prinsippet om bærekraft. Det er en bjørnetjeneste overfor reindriftsnæringen generelt, men også ødeleggende for all annen næringsetablering. Situasjonen i Finnmark er slik at næringen, som årlig mottar over 100 mill. kr i statlige subsidier, er blitt gitt eksklusive rettigheter. Samtidig fungerer den ekskluderende på all annen utvikling og etablering av næringsliv som har livets rett. Når skal regjeringen begynne å ta ansvar for sin mislykkede politikk?

Ifølge Aftenposten uttalte landbruks- og matministeren at han ville ha 38 700 ekstra rein i Finnmark slaktet så fort som mulig. Begrunnelsen statsråden ga for dette, var at det dreide seg om næringens framtid, og det er jeg helt enig med statsråden i. I en næring der man erkjenner at reintallet er for høyt, gir man altså tilskudd til å opprettholde reintallet. Man har tilskuddsordninger i alle ender – man har tilskudd for å ha rein, og man har også tilskudd for å redusere reintallet. Det er åpenbart en feilslått politikk fra regjeringens side. Hadde tilskuddsordningen opphørt, ville reintallet åpenbart ha gått ned av seg selv veldig raskt.

Riksrevisjonen har også sagt litt om bærekraften i Finnmark, og jeg vil sitere litt av det Riksrevisjonen sier:

«Målet om økologisk bærekraftig reindrift er ikke realisert. Store deler av Finnmarksvidda er overbeitet som følge av at reintallet ikke er tilpasset beitegrunnlaget. Landbruks- og matdepartementet har ikke sikret en tilfredsstillende reduksjon av reintallet for å oppnå økologisk bærekraft. Landbruks- og matdepartementet har videre svakheter i sin mål- og resultatstyring på reindriftsområdet ved at målene om en økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift ikke er operasjonalisert i form av resultatindikatorer. Dette gjør det vanskeligere å realisere målet om bærekraftig reindrift. Samlet viser undersøkelsen at vesentlige forhold som også ble påpekt i Dokument nr. 3:12 (2003–2004), ikke er fulgt opp av Landbruks- og matdepartementet.»

Dette har man altså påpekt år etter år gjennom Riksre-

visjonen, men man har ikke klart å få det ned. Det står også i rapporten:

«Undersøkelsen viser videre at gjennomsnittlige slaktevekter og kjøttavkastning for perioden 2006–2010 ikke er i samsvar med grenseverdiene som legges til grunn for et økologisk bærekraftig reintall.»

Det tilsier at det er så lite mat at man ikke får den næringen man skal, og man ligger på oppimot 20 pst. mindre slaktevekt. Det gjør også at kvaliteten på kjøttet blir dårligere.

Derfor vil jeg anmode om at man stemmer for forslaget til Fremskrittspartiet, mot det som foreligger fra regjeringens side, der det ikke har skjedd noe. Vi bør starte nå, før vinteren setter inn, for å unngå dyrelidelser – som vi har sett hvert eneste år. Jeg synes det er på tide å vise handling. Statsråden har sagt at han vil ha dyrene slaktet, og da regner jeg med å se at det blir gjort – at vi får se handling bak det. Fremskrittspartiet står på det forslaget vi har, og håper at regjeringen snur.

Presidenten: Da har representanten Torgeir Trældal tatt opp det forslaget han nevnte innledningsvis.

Frank Bakke-Jensen (H) [16:10:16]: For Høyre er det også et poeng at reindriftsloven pålegger næringen å styre gjennom delmålene økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift. Høyre har tidligere presisert at her må begrepet «økologisk bærekraft» være styrende og overordnet andre målsettinger. Høyre har også tidligere påpekt at man i den nylig avgitte landbruksmeldingen opererte med til dels kryssende mål. Høyre mener at en viktig forutsetning for å oppnå økologisk bærekraftig drift i alle primærnæringene er lønnsomhet. Altså betinger ønsket om å oppnå økologisk bærekraft at næringen er økonomisk lønnsom. Forutsetningen for dette er igjen at man utvikler en rasjonell, markedsorientert næring, med fullt fokus på å produsere mat av høy kvalitet, som blir etterspurt i et godt betalende marked.

Så vil jeg legge til at målet både om økologisk og om økonomisk bærekraft utfordres av meldingens beskrevne problemer med høyt reintall, for dårlig beitegrunnlag, store dyrehelseproblemer og svak markedsforståelse.

Høyre mener at når målet om kulturell bærekraft ikke er godt nok definert i loven, vil dette bare forsterke problemene og ikke være forenlig med de to før nevnte delmålene. Reindriften må som andre næringer ta inn over seg at en modernisering av driften ved hjelp av teknologi også vil medføre behov for færre hender.

Avslutningsvis vil jeg vise til at den fremlagte rapporten fra Riksrevisjonen om bærekraftig forvaltning på de fleste områdene gir Høyre rett i de beskrivelsene vi har fremført i denne salen de siste årene. Vi har sagt at bærekraftbegrepene ikke er definert slik at det er mulig å styre etter dem. Riksrevisjonen ber om at målene kulturell og økologisk bærekraft operasjonaliseres, slik at det er mulig å resultatmåle disse. Høyre og Riksrevisjonen ser altså problemet fra to sider, men beskriver samme medisin.

Jeg vil også legge til at Mattilsynet har et særlig ansvar med hensyn til dyreheslovgivningen, også for reindrifts-

næringen. Selv om dette er en næring som er gitt skjerming i reindriftsloven, er det faktisk slik at dyrehelselovgivningen pålegger Mattilsynet både å føre tilsyn og å ta grep når det trengs.

Høyre støtter ikke forslaget fra Fremskrittspartiet om å gå til tvangsslakt, fordi vi mener at den lovgivningen som ligger til grunn i dag, skal være tilstrekkelig til at man opprettholder et dyrehelsemessig nivå. Men det er viktig for Høyre at man fortsetter den gode jobben man har gjort nå, det er viktig for Høyre at man umiddelbart går i gang med å jobbe med bruksregler for vinterbeitene, vinterområdene, og det er viktig for Høyre at man ser på en eller annen form for jordskifterett, så man kan få avsluttet en del av arealstridighetene på Finnmarksvidda.

Så vil jeg ta opp det forslaget vi har i saken.

Presidenten: Da har representanten Frank Bakke-Jensen tatt opp det forslaget han refererte til.

Irene Lange Nordahl (Sp) [16:13:35]: Senterpartiet er opptatt av at vi skal ha en reindriftsnæring med økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft. Det er en forutsetning for næringens eksistens og legitimitet at ressursene utnyttes på en økologisk bærekraftig måte. Det er viktig å sikre en forsvarlig ressursforvaltning av reindriften i forhold til beitearealer, og det betyr at vi må legge det som premiss for selve næringen.

Senterpartiet har merket seg at det er store regionale forskjeller når det gjelder det økonomiske resultatet av reindriften, og at reintallet ikke står i forhold til ressursgrunnlaget i enkelte områder. Det er derfor viktig at tiltakene i reindriftspolitikken må innrettes slik at den følger opp målsettingen om at næringen blir bærekraftig. Senterpartiet er bekymret over at arbeidet med å redusere reintallet i de mest utsatte områdene i Finnmark tar lang tid, og er opptatt av at dette viktige arbeidet følges opp.

Det er på det rene at reintallet i Finnmark må betydelig ned for å få det i samsvar med de vedtakene som er fastsatt av Reindriftsstyret. Det er derfor viktig at dette arbeidet prioriteres høyt av både Reindriftsstyret, forvaltningen og departementet, slik landbruksministeren har redegjort for i brevet til komiteen.

Senterpartiet vil understreke at det er avgjørende både for næringen og for andre interesser at dette arbeidet lykkes.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [16:15:15]: Det er et stort privilegium å ha ansvaret for en så unik næring som norsk reindrift er. Det er både en unik næring og en næring som er veldig tett sammenvevd med en unik kultur.

Denne næringen har en rekke utøvere. Den har også mange muligheter og en del utfordringer. En av utfordringene, der alle partier er enige om at det er nødvendig å finne en løsning, er å få ned det store reintallet i store deler av Finnmark. Årsaken er særlig at det enkelte distrikt har et for stort beitetrykk i forhold til ressursgrunnlaget, og det er gjerne i de samme distriktene det er ubalanse i forhold til antall reineiere og næringsgrunnlag. Dette har bidratt til økte konflikter innenfor fellesbeiteområdene.

Problemet med for høyt reintall har vært diskutert over tid her på Stortinget, uten at man har kommet til en løsning. Men selv om dette er store utfordringer, legger jeg til grunn at vi kommer i mål med det opplegget som reindriftsloven av 2007 foreskriver. Men det forutsetter at alle, både næring og forvaltning, følger opp de plikter som de har i denne saken. Det er kun da vi alle kan komme godt ut av det.

For at vi skal ha klart for oss utgangspunktet for arbeidet med reintallsreduksjonen, skal jeg ta en kort oppsummering av bakgrunn og status for arbeidet så langt.

Reindriftsloven av 2007 ga næringen selv et ansvar for at reindriften skulle være bærekraftig, bl.a. ved at forslaget om reintall skulle komme fra næringen selv og baseres på siidaenes beitegrunnlag. Reintallene skulle deretter endelig godkjennes av Reindriftsstyret. I tråd med loven og Stortingets forutsetninger da loven ble vedtatt, skal det foretas en reell etterprøving av om næringens forslag til reintall er bærekraftig. Forslagene om reintall fra noen distrikter var etter departementets syn ikke bærekraftig. Av den grunn måtte departementet overprøve ved å oppheve noen av vedtakene. For disse siidaene måtte Reindriftsstyret til slutt fastsette nye, lavere reintall.

Samtlige sommer- og helårsdistrikt fikk som forutsatt godkjent sine bruksregler innen utgangen av 2011. Som det framheves både i forslaget og i Riksrevisjonens rapport, er det ennå ikke fastsatt bruksregler og reintall for alle fellesbeitene på Finnmarksvidda. Av mange framheves dette som en årsak til at man ikke får gjennomført reintallstilpasningen. Dette tror jeg må nyanseres. Vi er alle enige om at tilstanden med uavklarte rettighetsforhold ikke er tilfredsstillende, og at vi i dag ikke har noe godt verktøy utenom det ordinære rettsapparatet, som kan benyttes for å få dette avklart. Denne problemstillingen ble drøftet og vurdert i den siste landbruksmeldingen. Konklusjonen ble at regjeringen foreslo å gi jordskifteretten kompetanse til å avgjøre slike rettighetsforhold. Dette sluttet Stortinget seg til. Landbruks- og matdepartementet har drøftet det videre opplegget med å gi jordskifteretten hjemmel til å avklare rettighetsforhold i reindriften med Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget.

Men jeg vil advare mot å legge årsaken for vanskeligheter med å få ned reintallet på at vi mangler et verktøy for å få avklart rettighetsforholdene på de nevnte vinterbeiteområdene. For det første vil det kunne fastsettes nye reintall dersom det senere skulle vise seg at forutsetningene er endret. For det andre er det all grunn til å tro at problemene knyttet til disse fellesbeitene vil bli mindre når reintallet kommer ned på et bærekraftig nivå.

Ett forhold som har vært krevende i 2012, er behandlingen av alle klagesakene som er kommet inn på de vedtatte reintallene. Dette er en rett som siidaandelene har etter forvaltningsloven, men vi kan ikke underslå at dette har vært svært ressurskrevende både i forvaltningen og i departementet.

I 2012 har Reindriftsstyret hatt særlig oppmerksomhet på behandling av de klagenes som er kommet inn på de vedtatte reintallene, og på å få vedtatt reduksjonsplaner. Reindriftsforvaltningen sendte tidlig i høst ut varsel til de aktu-

elle distriktene om at de måtte utarbeide reduksjonsplaner, med frister nå i høst. Her fikk næringen mulighet til å foreslå hvordan reduksjonen skulle fordeles internt i siddaen. Det kom ingen forslag fra noen distrikter på reduksjonsplaner. Reindriftsforvaltningen sendte derfor ut forhåndsvarsel med oversikt over hvor mye hver enkelt skulle redusere.

Reindriftsloven av 2007 har også helt andre sanksjonsmuligheter enn tidligere lov. Muligheten for å kunne sanksjonere dersom lovlig fattede vedtak ikke blir fulgt, er nødvendig på de fleste samfunnsområder. Det er også gjort kjent at denne muligheten skal brukes dersom det viser seg å være nødvendig, noe jeg håper ikke skal skje for ofte.

Det skal ikke legges skjul på at det arbeidet som Reindriftsstyret nå er i slutfasen av, er svært utfordrende. Jeg har nylig hatt møte med styret, og dette ble klart uttrykt fra deres side under møtet. Til tross for dette, har jeg forventninger til at Reindriftsstyret skal klare å gjennomføre det krevende arbeidet de står opppe i.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Oskar J. Grimstad (FrP) [16:20:30]: Den saka vi diskuterer no, er ikkje akkurat ny. Allereie i 2003 begynte Riksrevisjonen å sjå på denne saka. Dei følgde også opp saka i 2008, 2009, 2010, og dei følgjer ho opp no frå 2011 til 2012. Framleis er ikkje desse problema løyste, tvert imot har bestanden på denne tida auka med 40 pst. Når skal statsråden gå frå ord til handling?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [16:21:06]: Det er som representanten påpeker, en krevende sak. Det er mange ulike interesser, og det er mange kryssende interesser og tidvis også sterke ytringer. I sum har det gjort at den jobben som Reindriftsstyret er satt til å forvalte på vegne av oss etter reindriftsloven av 2007, er arbeidskrevende og tøff for å klare å komme i mål. Men Stortinget og regjeringa har gitt den oppgaven til Reindriftsstyret, og jeg forventer at de følger opp og bruker den klokskapen som trengs for å komme fram til en løsning.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

De talere som heretter får ordet i debatten, har en taletid på inntil 3 minutter.

Oskar J. Grimstad (FrP) [16:22:02]: Det er slått fast at vi skal ha ei reindrift som skal vere økologisk, økonomisk og kulturelt berekraftig.

Vi les i statsrådens vurdering i brev av 25. oktober 2012 at arbeidet med å få redusert reintalet blir høgt prioritert av både Reindriftsstyret, forvaltninga og departementet, og det blir presisert at det er avgjerande for næringa og for andre interesser at dette arbeidet lykkast.

Men trass i desse fagre orda kan vi ikkje akkurat påstå at dette ser ut for å lykkast i nokon særleg grad, trass i at ein har fleire verktøy ein kan bruke for å få ned bestanden.

Mattilsynet har f.eks. ansvaret for å sjå til at reglar knytte til dyrevelferd blir haldne, og det undrar meg at ikkje dyrevernorganisasjonar har gjort det same med dette

problemet som dei har gjort når det gjeld pelsdyrhald og aktørar der som ikkje har sørgt for dyrevelferda.

Riksrevisjonen si undersøking viser at verken Landbruks- og matdepartementet, Reindriftsstyret eller Statens reindriftsforvaltning har utarbeidd planar eller strategiar for korleis reduksjonsplanane skal bli utarbeidd og følgde opp. Landbruks- og matdepartementet må no manne seg opp og sørge for at dette kjem på plass omgåande.

Dette er ikkje noko som berre forslagsstillarane krev, men også Riksrevisjonen peikar på Landbruks- og matdepartementet sitt særlege ansvar så langt. Dette har dei ikkje oppfylt.

Ein må også sørge for å innføre ordningar for reinmerking for å sikre det reelle talgrunnlaget og sikre at reguleringa av maksimalt tillate tal på tamrein blir korrekt.

Denne saka har, som sagt, gått i veldig mange år. Vi har kome til 2012, og problema er endå ikkje løyste. Tvert imot har bestanden på denne tida auka med nær 40 pst. Vi har altså 10-årsjubileum.

Store delar av Finnmarksvidda er overbeita som følgje av eit for høgt reintal. Målet om berekraftig reindrift er langt frå realisert, men blir akseptert av ei regjering som rosar seg sjølv for å ha fått på plass naturmangfaldlova.

Vi stoppar mange viktige samfunnstiltak som følge av denne lova, altfor mange, hevdar fleire. Men her er det altså fritt fram.

Vi støttar også FN's vedtak om å opprette eit internasjonalt naturpanel som skal gi kunnskap om jordas naturmangfald og økosystem og fremje forslag til ny politikk. Frå norsk side er det ei prioritert oppgave å få naturpanelet raskt i gang, og regjeringa vil arbeide for at FN's miljøprogram aktivt skal støtte opp om naturpanelet sitt arbeid framover.

Så har vi likevel ei slik sak gåande over år i den mest sårbare delen av naturen vår – og det får lov til å fortsetje over så lang tid.

Statsråden og departementet hans må sørge for at denne saka ikkje får lov å eskalere vidare i negativ lei, men vise handlekraft og resultat, elles må han overlate jobben til andre som maktar å få det på plass slik det skal vere. No er tida overmoden for handling også i denne saka.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [16:25:09]: Dette er bare en kort stemmeforklaring fra Kristelig Folkepartis og Fremskrittspartiets side. Vi har vårt eget forslag, forslag nr. 1. Men fra både Fremskrittspartiets og Kristelig Folkepartis side ønsker vi subsidiært å støtte forslag nr. 2, fra Høyre, om at saken vedlegges protokollen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8.

Etter at det var ringt til votering, sa

presidenten: Da skal Stortinget votere i sakene nr. 1–8.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 24 forslag.

Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 3–17, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslag nr. 18, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 19–24, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet

Presidenten gjør oppmerksom på at romertallsvedtakene under de respektive rammeområdene mangler i innstillingen. De er nå omdelt som eget trykk på representantenes plasser.

Det voteses først over forslag nr. 19, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen tilpasse gebyrinntektene til driften av Brønnøysundregistrene ved å innarbeide nivået på gebyrene i tråd med selvfinansieringsprinsippet i løpet av 2013.»

Venstre har varslet at de støtter forslaget.

Voter ing :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 26 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.34.59)

Presidenten: Det voteses over forslagene nr. 20–24, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2013 legge frem forslag om en lovfestet, fullverdig nettolønnsordning gjeldende for de som oppfyller dagens kriterier for å bli omfattet av refusjonstaket på 198 000 kroner.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med fremleggelsen av revidert budsjett for 2013 legge frem forslag om en justering av refusjonstaket knyttet til sysselsetting av sjøfolk, slik at dette tar høyde for lønns- og prisveksten fra og med innføringen 1. juli 2008 og frem til og med lønnsoppkjørene våren 2013.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennom oppdragsdokumentet til Innovasjon Norge for 2013 sørge for at det avsettes 5 mill. kroner til oppgradering av film knyttet til Epcot-senteret i Disneyland.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av lov om omsetning av råfisk og deltakerloven med sikte på modernisering og forenkling.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om reindrift i løpet av 2013.»

Voter ing :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 79 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.35.17)

Presidenten: Det voteses over forslag nr. 18, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hensiktsmessigheten av å være medlem av Den internasjonale hvalfangstkommissjonen (IWC) sett i lys av at denne organisasjonen motarbeider norske interesser i hvalfangstsaken.»

Voter ing :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 75 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.35.34)

Presidenten: Det voteses over forslagene nr. 9–15, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2013 legge frem en strategi for effektivisering av landbruksforvaltningen, slik at de samlede kostnadene ved byråkrati gradvis kan reduseres og mer midler blir frigjort til å støtte matproduksjon.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for avbyråkratisering av landbruksnæringens rammevilkår som fremlegges i løpet av 2013.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen bidra til at arbeidet med utvikling av nisje- og spesialprodukter i landbruket samt markedsføring av disse, intensiveres.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede de konkurransemessige sidene ved dagens ordning med opplysningskontorer for landbruket.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen justere periodiseringen av jordbruksoppkjøret til å følge kalenderåret, og at forhandlingene kommer inn som en del av budsjettprosessen.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen starte en gjennomgang av tollsatsene på landbruksvarer med den hensikt å senke tollsatsene på varer som ikke produseres innenfor det norske importvernet.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen justere periodiseringen av reindriftsavtalen til å følge kalenderåret, og at forhandlingene kommer inn som en del av budsjettprosessen.»

Venstre har varslet at de støtter forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 61 mot 43 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.35.54)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 8, 16 og 17, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for bedre samordning av marin forskning med fiskerinæringen slik at næringens behov i større grad vektlegges enn hva tilfellet er i dag. Strategien fremlegges i løpet av 1. halvår 2013.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennom sitt eierskap i Statskog SF å pålegge selskapet å intensivere arronderingssalg av de skogeiendommer og annen fast eiendom Statskog SF eier i dag.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Kapittel 1050 post 60 skal lyde:

Post 60 (Ny) Tilskudd til kommuner.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 62 mot 42 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.36.12)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 3–7, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre innretningen på Innovasjon Norges virkemidler, slik at de i større grad gjøres landsdekkende og tilgjengelige for alle søkere.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremlegge en strategi for avbyråkratisering av fiskeri- og havbruksnæringens rammevilkår. Strategien fremlegges i løpet av 1. halvår 2013.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av særavgiftsbelastningen pålagt fiskeri- og havbruksnæringen med sikte på opprydding og reduksjoner.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for vekst i havbruksnæringen gjennom etablering av nye konseksjoner.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreslå endringer i konsesjonsbestemmelsene for oppdrett av laksefisk slik at det kan tildeles rene ørretkonsesjoner i områder der villaksen er særlig utsatt.»

Venstre har varslet at de støtter forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 61 mot 43 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.36.33)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest, og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013, legge frem en kostnadsoversikt og en fremdriftsplan for å stoppe forurensningen fra de nedlagte gruvene i Sulitjelma slik at ny utvinning av malm kan starte.»

Venstre har varslet at de støtter forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 55 mot 49 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.36.54)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en egen stortingsmelding om industripolitikken og industriens rammevilkår i fremtiden i løpet av 2013.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 56 mot 48 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.37.15)

Presidenten: Det voteres så over komiteens innstilling under A, rammeområde 9.

Komiteen hadde innstilt:

A

Rammeområde 9
(Næring)

På statsbudsjettet for 2013 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
900		Nærings- og handelsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	197 844 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	44 345 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	20 500 000	
	72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 550 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap	12 400 000	
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter	20 000 000	
901		Styret for det industrielle rettsvern		
	1	Driftsutgifter	235 400 000	
902		Justervesenet		
	1	Driftsutgifter	114 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 300 000	
903		Norsk akkreditering		
	1	Driftsutgifter	35 500 000	
904		Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter	314 800 000	
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	258 500 000	
905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Driftsutgifter	184 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	73 800 000	
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Driftsutgifter	19 700 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i> ...	10 700 000	
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	1 600 000 000	
910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	358 150 000	
913		Standardisering		
	70	Tilskudd	28 000 000	
914		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Driftsutgifter	4 500 000	
922		Romvirksomhet		
	50	Norsk Romsenter	53 300 000	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	146 400 000	
	71	Internasjonal romvirksomhet	306 900 000	
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i> ...	35 400 000	
	73	EUs romprogrammer	195 700 000	
	74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	13 500 000	
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd	100 000 000	
929		Norsk Designråd		
	70	Tilskudd	38 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
934		Internasjonaliseringstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
	73	Støtte ved kapitalvareeksport	359 000 000	
937		Svalbard Reiseliv AS		
	71	Tilskudd	2 100 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	21	Spesielle driftsutgifter	25 700 000	
953		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	27 500 000	
960		Raufoss ASA		
	71	Refusjon for miljøtiltak	8 200 000	
1550		Konkurransetilsynet		
	1	Driftsutgifter	85 998 000	
	23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser	9 961 000	
2421		Innovasjon Norge		
	50	Innovasjon - prosjekter, fond	233 200 000	
	70	Bedriftsutvikling og administrasjon	338 500 000	
	71	Reiseliv, nettverks- og kompetanseprogrammer, <i>kan overføres</i> .	401 200 000	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	285 000 000	
	73	Tilskudd til innkjøpskonsortium for kjøp av kraft, <i>kan overføres</i>	5 200 000	
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	260 300 000	
	78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	4 000 000	
2429		Eksportkreditt Norge AS		
	70	Tilskudd	110 000 000	
2460		Garanti-instituttet for eksportkreditt		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter, refusjon av driftsutgifter fra risikoavsetningsfond	-130 000 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	130 000 000	0
		Totale utgifter		6 596 948 000
Inntekter				
3900		Nærings- og handelsdepartementet		
	2	Ymse inntekter	145 000	
3901		Styret for det industrielle rettsvern		
	5	Inntekt av informasjonstjenester	7 000 000	
	7	Inntekter knyttet til NPI	5 000 000	
	8	Gebyrer immaterielle rettigheter	44 500 000	
3902		Justervesenet		
	1	Gebyrinntekter	65 100 000	
	3	Inntekter fra salg av tjenester	12 000 000	
	4	Oppdragsinntekter	2 300 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3903	1	Norsk akkreditering Gebyrinntekter og andre inntekter	28 400 000	
3904	1	Brønnøysundregistrene Gebyrinntekter	468 000 000	
	2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	30 000 000	
	3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	55 000 000	
3905	1	Norges geologiske undersøkelse Oppdragsinntekter	29 400 000	
	2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter .	44 400 000	
3906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	200 000	
	2	Behandlingsgebyrer	500 000	
3910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	144 000 000	
	2	Maritime personellsertifikater	12 000 000	
	3	Diverse inntekter	5 000 000	
	4	Gebyrer for skip i NIS	41 000 000	
	6	Overtredelsesgebyrer	5 800 000	
3914	1	Klagenemnda for industrielle rettigheter Gebyrer	500 000	
3961		Selskaper under NHDs forvaltning		
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	2 112 000	
	71	Garantiprovisjon, Eksportfinans ASA ...	9 000 000	
4550	4	Konkurransetilsynet Klagegebyr	1 980 000	
5325	50	Innovasjon Norge Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
	70	Låneprovisjoner	55 900 000	
5329	70	Eksportkreditt Norge AS Gebyrer m.m.	25 000 000	
5460	71	Garanti-instituttet for eksportkreditt Tilbakeføring fra Gammel alminnelig ordning	10 700 000	
	72	Tilbakeføring fra Gammel særordning for utviklingsland	600 000	
5614	80	Renter fra Garanti-instituttet for eksportkreditt Renter	100 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5629		Renter fra Eksportkreditt Norge AS		
	80	Renter	1 020 000 000	
		Totale inntekter		2 130 637 000

*

Presidenten: Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har varslet at de ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble med 55 mot 48 stemmer bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.37.47)

Presidenten: Det voteres så over komiteens innstilling under B, rammeområde 10.

Komiteen hadde innstilt:

B
Rammeområde 10
(Fiskeri)

På statsbudsjettet for 2013 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1000		Fiskeri- og kystdepartementet		
	1	Driftsutgifter	128 540 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	38 200 000	
	71	Tilskudd til kystkultur, <i>kan overføres</i>	9 500 000	
1001		Deltakelse i internasjonale organisasjoner		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	10 580 000	
1030		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter	369 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 100 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 700 000	
1050		Diverse fiskeriformål		
	60	Tilskudd til fylkeskommuner	180 000 000	
	71	Sosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
	72	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	14 150 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	2 140 000	
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
	79	Informasjon ressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	900 000	
2415		Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak		
	75	Marint verdiskapingsprogram, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
		Totale utgifter		851 810 000

* Se vedlegg sidene 1–3.

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
4000		Fiskeri- og kystdepartementet		
	1	Refusjoner	10 000	
4030		Fiskeridirektoratet		
	1	Refusjoner og diverse inntekter	105 000	
	4	Fangstinntekter Overvåkingsprogrammet	10 000	
	5	Saksbehandlingsgebyr	18 405 000	
	6	Forvaltningssanksjoner	900 000	
	13	Inntekter vederlag oppdrettskonsesjon	450 000 000	
	22	Inntekter ordningen fiskeforsøk og veiledning	5 110 000	
		Totale inntekter		474 540 000

*

Presidenten: Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble med 62 mot 42 stemmer bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.38.16)

Presidenten: Det votes så over komiteens innstilling under C, rammeområde 11.

Komiteen hadde innstilt:

C

**Rammeområde 11
(Landbruk)**

På statsbudsjettet for 2013 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Driftsutgifter	143 663 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 033 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 655 000	
	50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	263 000	
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
	50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	85 022 000	
	51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk	60 699 000	
	52	Støtte til fagsentrene, Bioforsk	17 269 000	
1115		Mattilsynet		
	1	Driftsutgifter	1 200 266 000	
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	9 323 000	
	23	eSporingsløsningen, <i>kan overføres</i>	3 099 000	

* Se vedlegg side 4.

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 131 000	
1138		Støtte til organisasjoner m.m.		
	70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	24 737 000	
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	5 350 000	
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	70	Tilskudd til miljø- og ressurstiltak, <i>kan overføres</i>	17 293 000	
	71	Tilskudd til genressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	21 620 000	
1141		Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringstiltak i landbruket		
	50	Næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse	23 906 000	
	52	Kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling om arealressurser, skog og landskap	98 104 000	
1143		Statens landbruksforvaltning		
	1	Driftsutgifter	180 411 000	
	60	Tilskudd til veterinærdekning	130 154 000	
	70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	373 000	
	72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	45 610 000	
	75	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	
1144		Regionale og lokale tiltak i landbruket		
	77	Regionale og lokale tiltak i landbruket, <i>kan overføres</i>	6 810 000	
1147		Reindriftsforvaltningen		
	1	Driftsutgifter	44 203 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 118 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	725 000	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	9 198 000	
	82	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	2 500 000	
1148		Naturskade – erstatninger		
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	117 200 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket		
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 379 000	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	2 286 000	
	72	Tilskudd til økt bruk av tre, <i>kan overføres</i>	28 000 000	
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>	42 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	1	Driftsutgifter	2 500 000	
	50	Fondsavsetninger	1 433 653 000	
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	209 400 000	
	71	Tilskudd til erstatninger m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	40 000 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 338 900 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	8 341 500 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	235 590 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 608 854 000	
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	34 100 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 100 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	62 400 000	
	79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 900 000	
1161		Statskog SF – forvaltningsdrift		
	70	Tilskudd til forvaltningsdrift	13 091 000	
	75	Oppsyn i statsallmenninger	9 603 000	
		Totale utgifter		16 674 293 000
Inntekter				
4100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Refusjoner m.m.	106 000	
4112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
	30	Husleie, Bioforsk	18 893 000	
4115		Mattilsynet		
	1	Gebyr m.m.	124 692 000	
	2	Driftsinntekter og refusjoner mv.	5 253 000	
4143		Statens landbruksforvaltning		
	1	Driftsinntekter m.m.	37 718 000	
4147		Reindriftsforvaltningen		
	1	Refusjoner m.m.	38 000	
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	85	Markedsordningen for korn	59 520 000	
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet		
	71	Totalisatoravgift	125 000 000	
		Totale inntekter		371 220 000

*

Presidenten: Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har varslet at de ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble med 56 mot 48 stemmer bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.38.43)

* Se vedlegg side 5.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2012 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
1100		Landbruks- og matdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, blir redusert med frå kr 146 677 000 til kr 138 914 000	7 763 000
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehold, kan overføres, kan nyttast under post 50, blir auka med frå kr 2 595 000 til kr 12 715 000	10 120 000
1115		Mattilsynet:	
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser, blir auka med frå kr 7 985 000 til kr 8 985 000	1 000 000
	71	Tilskott til erstatningar, overslagsløyving, blir auka med frå kr 1 131 000 til kr 3 731 000	2 600 000
1148		Naturskade – erstatningar:	
	71	Naturskade, erstatningar, overslagsløyving, blir auka med frå kr 163 000 000 til kr 220 000 000	57 000 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:	
	50	Fondsavsetningar, blir auka med frå kr 1 149 653 000 til kr 1 159 353 000	9 700 000
	71	Tilskott til erstatningar m.m., overslagsløyving, blir auka med frå kr 70 000 000 til kr 110 000 000	40 000 000
	73	Pristilskott, overslagsløyving, blir redusert med frå kr 2 290 100 000 til kr 2 146 450 000	143 650 000
	74	Direkte tilskott, kan overføres, blir redusert med frå kr 8 240 591 000 til kr 8 234 591 000	6 000 000
Inntekter			
4100		Landbruks- og matdepartementet:	
	40 (Ny)	Sal av eiendom, blir løyvd med	15 849 000
4115		Mattilsynet:	
	1	Gebyr m.m., blir redusert med frå kr 121 889 000 til kr 104 989 000	16 900 000
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:	
	70 (Ny)	Tilbakebetalt tilskott til reguleringsanlegg, blir løyvd med	3 700 000
	85	Marknadsordninga for korn, blir auka med frå kr 27 700 000 til kr 37 000 000	9 300 000
4162		Statskog SF – forvaltning av statleg eigarskap:	
	90	Avdrag på lån, blir auka med frå kr 44 000 000 til kr 67 000 000	23 000 000
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet:	
	70	Avgifter i matforvaltninga, blir auka med frå kr 117 000 000 til kr 151 500 000	34 500 000
5651		Aksjar i selskap under Landbruks- og matdepartementet:	
	85	Utbytte, blir redusert med frå kr 5 000 000 til kr 4 595 000	405 000
5652		Renter og utbytte – Statskog SF:	
	80	Renter, blir auka med frå kr 21 900 000 til kr 22 500 000	600 000

*Fullmakt til å pådra staten forpliktingar utover
gitte løyvingar*

II

Tilsegnfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Landbruks- og matdepartementet i 2012 kan gi tilsegn om tilskott utover gitte løyvin-

gar, men slik at samla ramme for nye tilsegn og gammalt ansvar ikkje overstig følgjande beløp:

Kap.	Post	Formål	Samla ramme
1148	71	Naturskade – erstatningar Naturskade, erstatningar	142 mill. kroner

Votering:

Votering i sak nr. 3

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2012 blir det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
900	22	Nærings- og handelsdepartementet Utgifter til kontrollfunksjonar, blir redusert med frå kr 6 500 000 til kr 5 500 000	1 000 000
904	1	Brønnøysundregistra Driftsutgifter, blir auka med	9 000 000
	22	Forvaltning av Altinn-løysinga, kan overførast, blir auka med frå kr 202 700 000 til kr 217 700 000	15 000 000
910	1	Sjøfartsdirektoratet Driftsutgifter, blir auka med	1 100 000
922	70	Romverksemd Kontingent i European Space Agency (ESA), blir auka med	8 600 000
	71	Internasjonal romverksemd, blir auka med	20 700 000
	73	Galileo, blir redusert med	5 900 000
924	70	Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogram Tilskot, blir redusert med	9 000 000
934	74	Internasjonaliseringstiltak Tilrettelegging av overgangsordning for CIRR-kvalifiserte lån, blir redusert med	3 000 000
950	21	Forvaltning av statleg eigarskap Særskilde driftsutgifter, blir auka med	300 000
2421	90	Innovasjon Noreg Lån frå statskassa til utlånsværksemd, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	450 000 000
2429	90	Eksportkreditt Noreg AS Utlån, blir auka med	2 800 000 000
		frå kr 10 000 000 000 til kr 12 800 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
Inntekter			
3902		Justervesenet	
	1	Gebyrinntekter, blir auka med frå kr 57 100 000 til kr 57 250 000	150 000
3904		Brønnøysundregistra	
	1	Gebyrinntekter, blir auka med frå kr 463 000 000 til kr 513 000 000	50 000 000
	2	Refusjonar, oppdragsinntekter og andre inntekter, blir auka med frå kr 29 000 000 til kr 38 000 000	9 000 000
	3	Refusjonar og inntekter knyta til forvaltning av Altinn-løysinga, blir auka med frå kr 53 200 000 til kr 68 200 000	15 000 000
3934		Internasjonaliseringstiltak	
	70	Gebyr frå overgangsordning for CIRR-kvalifiserte lån, blir auka med frå kr 1 000 000 til kr 9 800 000	8 800 000
	71	(Ny) Tilbakeføring av tilskot frå EXPO 2010, blir løyvd med	10 000 000
	80	Renter frå overgangsordning for CIRR-kvalifiserte lån, blir redusert med frå kr 84 000 000 til kr 76 000 000	8 000 000
	90	Avdrag frå overgangsordning for CIRR-kvalifiserte lån, blir redusert med frå kr 370 000 000 til kr 240 000 000	130 000 000
3950		Forvaltning av statleg eigarskap	
	96	Sal av aksjar, blir auka med frå kr 25 000 000 til 2 642 500 000	2 617 500 000
5325		Innovasjon Noreg	
	90	Avdrag på uteståande fordringar, blir auka med frå kr 41 900 000 000 til kr 42 800 000 000	900 000 000
5329		Eksporkreditt Noreg AS	
	70	Gebyr m.m, blir auka med frå kr 1 000 000 til kr 10 000 000	9 000 000
	90	Avdrag på uteståande fordringar, blir redusert med frå kr 1 200 000 000 til kr 880 000 000	320 000 000
5613		Renter frå SIVA SF	
	80	Renter, blir redusert med frå kr 29 500 000 til kr 26 200 000	3 300 000
5625		Renter og utbyte frå Innovasjon Noreg	
	80	Renter på lån frå statskassa, blir redusert med frå kr 350 000 000 til kr 280 000 000	70 000 000
5629		Renter frå utlånsverksemda i Eksporkreditt Noreg AS	
	80	Renter, blir redusert med frå kr 278 000 000 til kr 274 000 000	4 000 000
5656		Aksjar i selskap under NHD si forvaltning	
	85	Utbyte, blir auka med frå kr 12 302 653 000 til kr 12 322 653 000	20 000 000

II

Overdraging av eigarskap

Stortinget samtykkjer i at Nærings- og handelsdepartementet kan overføre eigarskapet av aksjane i Investinor AS frå Innovasjon Noreg til departementet. Aksjane omklassifiserast samtidig i kapitalrekneskapen for 2012 frå kontogruppe 66 Kapital i statsbankane, til kontogruppe 62 Verdipapir.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2012 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Inntekter			
5575	74	Sektoravgifter under Fiskeri- og kystdepartementet Sektoravgifter Kystverket, blir auka med frå 774 025 000 til 787 159 000	13 134 000

II

Tilføyning av stikkord

Stortinget samtykkjer i at stikkordet «kan overførast» blir tilføya under kap. 1050 Diverse fiskeriformål, post 72 Tilskot til tryggleiksoplæring for fiskarar og kap. 1070 Samfunnet Jan Mayen og Loran-C, post 1 Driftsutgifter, i statsbudsjettet for 2012.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag.

Det er

- forslag nr. 1, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslag nr. 2, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet

Det voteres først over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«Nytt romertall II skal lyde:

Stortinget samtykker til at Nærings- og handelsdepartementet får fullmakt til å forvalte lånet innenfor markedsmessige rammer.»

Venstre har varslet at de støtter forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 61 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.39.46)

Komiteen hadde innstilt:

I

Fullmakt til å utgifts- og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet kan:

1. Gi tilsagn om likviditetslån til SAS-konsernet innenfor en ramme på 500,5 mill. svenske kroner i perioden frem til 31. mars 2015.

2. Utgiftsføre eventuelle utbetalinger av likviditetslån i statsregnskapet uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, ny post 91 Likviditetslån til SAS-konsernet.
3. Inntektsføre følgende innbetalinger i statsregnskapet uten bevilgning:
 - a) Gebyrinntekter fra lån til SAS-konsernet under kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, ny post 70 Gebyrinntekter fra lån til SAS-konsernet.
 - b) Avdrag på lån til SAS-konsernet under kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, ny post 91 Avdrag på lån til SAS-konsernet.
 - c) Renteinntekter fra lån til SAS-konsernet under nytt kap. 5650 Renter på lån fra Nærings- og handelsdepartementet, ny post 80 Renter på lån til SAS-konsernet.

Votering:

Komiteens innstilling til I bifaltes enstemmig.

Videre var innstilt:

II

Fullmakt til å forvalte lån

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet får fullmakt til å forvalte lånet innenfor markedsmessige rammer, herunder til å gi sin tilslutning til endringer i låneavtalen og til å innvilge og sette vilkår for eventuelle endringer i lånebetingelser.

Presidenten: Det voteres alternativt mellom komiteens innstilling II og forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet: Forslaget lyder:

«Stortinget samtykker til at regjeringen får fullmakt til å avhende aksjene i SAS AB.»

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling II og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 80 mot 24 stemmer.

(Voteringsutskrift kl.16.40.31)

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 12 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–8, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 9–12, fra Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet

Det voteses først over forslagene nr. 9–12, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvikle et nasjonalt program for enhetlig og god skilting til reiselivsdestinasjonene.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen skape et bedre flytilbud gjennom gode, stabile og langsiktige rammebetingelser for luftfarten, som bl.a. lavere luftfartsavgifter og mindre utbytte fra Avinor AS.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang og vurdering av antall destinasjonsselskap i forhold til hensiktsmessighet og måloppnåelse innen samordning av reiselivssatsingen.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag og eventuelle andre lover, slik at kommunene får økt myndighet til å tillate bruk av motoriserte fremkomstmiddel i utmark i sammenheng med reiselivsdestinasjoner.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 80 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.41.11)

Presidenten: Det voteses så over forslagene nr. 1–8, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen integrere reiseliv i større grad i planfasen til Nasjonal transportplan, gjennom økt samordning mellom Samferdselsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta i bruk samarbeidsløsninger mellom offentlig og privat sektor for å forsere gjennomføring av lokale infrastrukturtiltak med betydning for destinasjonsutviklingen.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvikle en digital nasjonal reiseplanlegger for alle transportmidler, med informasjon og system for billettbestilling.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere arenaer for samhandling mellom cruise- og landbasert turisme og tiltak som kan legge til rette for kombinasjonsreiser.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre gjennomgående forsendelse av bagasje, forenklet tollbehandling og sikkerhetskontroll ved lufthavnene for enklere reiser til endelig destinasjon innenlands.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvide åpningstider på sesongbetonte veier og gjennomføre flere rassikrings-tiltak til reiselivsdestinasjonene.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre et nasjonalt bredbåndsløft med målsetting om høyhastighetsbredbånd i hele Norge.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en egen samferdselsstrategi for norsk reiselivsnæring som forelegges Stortinget før endelig vedtak.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 74 mot 30 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.41.29)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:85 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Bård Hoksrud og Arne Sortevik om en egen samferdselsstrategi for norsk reiseliv – vert å leggje ved møteboka.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 7

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 139/2012 av 13. juli 2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 911/2010 om den innledende driftsfasen av det europeiske jordobservasjonsprogrammet (GMES).

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Torgeir Trældal på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 2, fra Frank Bakke-Jensen på vegne av Høyre

Det voteres over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det igangsettes nedslakting av tamrein på Finnmarksvidda for å unngå store dyrelidelser utover vinteren 2012/2013.»

Venstre har varslet at de støtter forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 73 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.42.48)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:2 S (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Jon Georg Dale, Jan-Henrik Fredriksen, Oskar J. Grimstad og Morten Ørsal Johansen om nedslakting av tamrein på Finnmarksvidda – bifalles ikke.

Presidenten: Det voteres alternativt mellom komiteens innstilling og forslag nr. 2, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Dokument 8:2 S (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Jon Georg Dale, Jan-Henrik Fredriksen, Oskar J. Grimstad og Morten Ørsal Johansen om nedslakting av tamrein på Finnmarksvidda – vedlegges protokollen.»

Presidenten antar at Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å støtte forslaget.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre ble innstillingen bifalt med 55 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.43.37)

Sak nr. 9 [16:43:45]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 16.44.

Vedlegg til rammeområde 9 (Næring)

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 postene 1 og 21	kap. 3900 post 2
kap. 901 post 1	kap. 3901 postene 5, 7 og 8
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 22	kap. 3904 post 3
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 1 og 2
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3

IV

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

- overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglershonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
- overskride bevilgningen under kap. 960 Raufoss ASA, post 71 Refusjon for miljøtiltak, innenfor gitt garantiramme på 124 mill. kroner.

V

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

- utgifts-/inntektsføre ut-/innbetalinger knyttet til garantiansvar overfor Eksportfinans ASA uten bevilgning,

- under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 70 Utbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, og kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, post 87 Innbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, innenfor gitt garantiramme på 750 mill. kroner.
- utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning valutakursgevinst og valutakurstap i eksportfinansieringsordningen under kap. 2429 Eksportkreditt Norge AS, post 89 Agio, og kap. 5329 Eksportkreditt Norge AS, post 89 Disagio.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

- gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
2421	72	Innovasjon Norge Forsknings- og utviklingskontrakter	100,0 mill. kroner

- gi tilsagn om tilskudd på 27,11 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 49,08 mill. euro.

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning i forbindelse med kjøp av utredninger og lignende

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VIII

Garanti fullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan gi:

- Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 178 mill. kroner.
- Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 135 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning. Garantivirkomheten skal finne sted innenfor de rammer som «Arrangement on Officially Support-

ted Export Credits» setter. Alminnelig garantiordning skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.

3. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, men likevel slik at rammen ikke overskrider sju ganger det til enhver tid inntilstående beløp på ordningens grunnfond. Garantivirksomheten skal finne sted innenfor de rammer som «Arrangement on Officially Supported Export Credits» setter. Virksomheten skal drives i balanse på lang sikt, gitt bevilgninger til grunnfondet. Nærings- og handelsdepartementet kan i samråd med Utenriksdepartementet gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
4. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 5 000 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien. Ordningen skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
5. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.

IX

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 000 000 euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergi-virksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

X

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 500 mill. kroner.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 2 500 mill. kroner.
3. gi Eksportkreditt Norge AS fullmakt til å gi tilsagn om lån i tråd med selskapets og eksportfinansieringsordningens formål uten en øvre ramme.

XI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til miljøtiltak

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.

Andre fullmakter

XII

Fullmakt om såkornfond opprettet mellom 1997 og 2000

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til, ved overveiende sannsynlighet for konkurs i et av såkornfondene opprettet mellom 1997 og 2000, å:

1. konvertere hele eller deler av statens ansvarlige lån til egenkapital
2. nedskrive deler av statens ansvarlige lån
3. godkjenne salg av et såkornfond
4. godkjenne endringer i et fonds administrative lokalisering.

XIII

Fullmakter vedrørende Norsk Romsenter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan gi Norsk Romsenter fullmakt til å:

1. selge andeler i selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler, og kjøpe andeler i nye selskaper.
2. benytte utbytte fra selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler og inntekter fra salg av andeler i slike selskaper til romrelatert virksomhet, herunder kjøp av andeler i nye selskaper.

XIV

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XV

Endring i statlige eierposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

1. selge aksjene i SAS AB i forbindelse med en industriell løsning.
2. selge aksjene i Secora AS eller fusjonere selskapet med en industriell aktør.
3. redusere eierskapet i Entra Eiendom AS ned mot 33,4 prosent i forbindelse med et nedsalg og/eller børsnotering av selskapet.
4. redusere eierskapet i Cermaq ASA ned mot 34 prosent gjennom utvanning som del av en industriell løsning.

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1550 post 23	Kap. 4550 post 4

Vedlegg til rammeområde 10 (Fiskeri)

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1000 post 21	kap. 4000 post 4
kap. 1030 post 21	kap. 4030 post 22

VI

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2013 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å reetablere en garantiavtale med Norges Råfisklag i 2013, på følgende vilkår:

1. Samlet ramme for garantiavtalen kan være på inntil 320 mill. kroner, hvorav Innovasjon Norge kan forplikte for inntil 240 mill. kroner.
2. Tapsavsetning skal være en tredjedel av Innovasjon Norges andel av garantiavtalen, og dekkes innenfor tidligere bevilget tapsavsetning.
3. Ubenyttede tapsavsetninger innbetales til statskassen etter utløpet av den utvidede avtaleperioden 31. desember 2013.

Vedlegg til rammeområde 11 (Landbruk)

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2013 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 1	kap. 4100 post 1
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1143 post 1	kap. 4143 post 1
kap. 1147 post 1	kap. 4147 post 1

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold, med et beløp som tilsvare merinntektene fra salg av eiendom. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2013 kan overskride bevilgningen under kap. 1147 Statens reindriftsforvaltning, post 1 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2013 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade, erstatninger	52 mill. kroner

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2013 kan

- selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 16 mill. kroner.
- selge eiendom på Kjeller i Skedsmo kommune og benytte salgsinntekter til å dekke utgifter i tilknytning til eiendommen.